DRAUGAS
4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (1011) BIRŽELIO - JUNE 12 • 1969 LIETUVIŲ ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 140, ONT. CANADA • Tel. 368-6813

Sugrįžo Muravjovas

Rusų carų priespaudos laikais Lietuvoje garsėjo savo žiaurumu gubernatorius Muravjovas. Jis pakorė daugelį Lietuvos patriotų ir dėlto gavo koriko vardą, kuriuo tapo atžymėtas ir mūsų krašto istorijoj. Kai išaušo Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės laikotarpis, atrodė, kad jis niekad nesibaigs ir kad Muravjovas palaidotas amžiams. Deja, įvyko kitaip — Muravjovas grįžo Lietuvon daug greičiau nei jo šalininkai tikėjosi, būtent 1940 m. Šį kartą jis grįžo ne su kartuvėmis, ne su įprastiniais žandarais, o su tankais, šarvuočiais, artilerija, aviacija ir su enkavedistų būriais. Dėlto šį kartą jis nekorė, bet masiškai trėmė lietuvius, latvius ir estus į Sibirą. Ir kam gi karti, jeigu tuos žmones galima daug produktingiau panaudoti — įkinkyti į sovietinės imperijos darbus, iščiulpti visas jėgas ir tada sunaikinti. Taigi, XX šimtmečio Muravjovas yra labai rafinuotas korikas. Jisai pilna burna skelbia žmonijos pažangą, giriasi savo "priešakine" civilizacija, tačiau pats jokios dvasinės pažangos nepadarė — buvo korikas ir paliko korikas, tik daug veiksmingesnis ir rafinuotesnis. Tada, kai visur skelbiamas humanizmas, reformuojami kalėjimai, naikinamos kolonijos ir aplamai viskas keičiasi laisvės pusėn, — Muravjovas nesikeičia. Jo paties krašte — Sov. Sąjungoj isteigta daugybė koncentracijos stovyklų, atsirado visa eilė kolonijų, kurios liko pavadintos nekaltais satelitų ir respublikų vardais.

* * *

Ir ko gi tasai Muravjovas siaučia? Ar jam neužtenka didžiųjų Rusijos plotų? Juk tie plotai jam net perdideli — yra dar daug tuščios erdvės, kurion veržiasi kiniečiai. Kodėl gi jam parūpo Lietuva, Latvija, Estija, kur nėra jokių tuščių plotų? Reikia jam daugiau gyventojų? Bet juk tie 6 milijonai baltiečių yra palyginti mažas būrys, kuris negali užpildyti nei tuščių Sibiro plotų, nei apginti nuo kiniečių grėsmės. Oficialiai buvo skelbiama, esą sovietai užima Pabaltijo kraštus, norėdami teikti jiems savo globą, kad nesunaikintų priešai ... Tai tikrai buvo linksmas paaiškinimas. Kaip toj pasakoj: meška norėjo apginti žmogų nuo musės, nutūpusios ant kaktos, ir tėškė akmeniu ... Tai muravjoviška "apsauga", kurioje krito mūsų tautiečiai dešimtimis tūkstančiu. Sakoma, to reikėjo strateginiais sumetimais; girdi, rusai turėjo gintis nuo vokiečių galimo užpuolimo. Taip, jie gynėsi nuo vokiečių, o deportavo ir naikino visai nepavojingus lietuvius, latvius ir estus. Pabaltijo okupavimas visai neapgynė rusų armijų. Priešingai, kai prasidėjo vokiečių puolimas, tos armijos bematant pakliuvo karo ugnin ir liko sunaikintos. Jei Pabaltijo kraštai būtų likę nepriklausomi, būtų skyrę Sovietų Sąjungą nuo Vokietijos ir blogiausiu atveju davę laiko sovietinei kariuomenei geriau pasitikti staigų vokiečių smūgį. Taigi, nei demografiniu, nei politiniu, nei strateginiu požiūriu Pabaltijo okupavimas nepateisinamas.

* * *

Ko tad XX šimtmečio Muravjovas siekia? Iš ligšiolinių faktų matyti, kad jame pabudo senasis ruso mėsianizmas. Jis apsivilko raudonu misijonieriaus apdaru, apsiginklavo moderniaisiais ginklais ir panūdo savo mesianizmu užlieti pasaulį. Pagrinde betgi liko senasis ruso imperializmas, kurį Lietuva pažino per ištisą šimtmetį. Iš esmės tas imperializmas negali pakęsti laisvo krašto savo pašonėje, nors po I D. karo iškilmingai sutartimis buvo tos nepakantos atsižadėjęs. Kai tik atsirado proga, senasis Muravjovas grįžo su dar didesniu apetitu. Jis tuojau pašalino visas atramas, kuriomis laikėsi nepriklausoma Lietuva, Latvija, Estija. Tik pastebėkime, kas pirmiausia buvo suimti ir išgabenti Sibiran. Tai asmenys, kurie turėjo bent kiek reikšmės nepriklausomoje valstybėje. Kadangi tokių buvo labai daug, tai ir tremtiniu ešalonai pasiekė šimtus tūkstančiu. Pabaltijo tautoms tai buvo didžioji istorijos žaizda, kurios niekad negalime užmiršti. Patys rusai tai pripažino, bet teisinosi "asmenybės kulto" klaida. Dabar tas pasiteisinimas jau nebeminimas. Klaida vėl tampa "išmintimi", nes grįžo Muravjovas. Šiuo metu iškeliama tautu laimė Sov. Sąjungos rėmuose. Žiūrėkit ir jūs, lietuviai, kokie laimingi esate būdami Sov. Sąjungoj! Jei taip, kodėl gi rusai nepasikviečia kiniečių kariuomenės ir jos okupacijos? Jeigu tauta gali būti laiminga okupacijoj, tegu tad rusai pereina lietuvių pozicijon. Tada pamatysim kokia bus jų laimė. Lietuviai gi puikiai žino, kad nelaisvėje tauta negali būti laiminga.

Jaunimo ir senimo atstovai su gėlėmis prie Laisvės paminklo lietuvių kapinėse Toronte pagerbia tautos kovotojus, žuvusius tėvynėje, Sibire ir kitur Nuotr. S. Dabkaus

Mes perilgai tylėjome

Liuteronų sinodas nutarė kreiptis į vyriausybę dėl religijos persekiojimo Pabaltijy

Š. m. birželio 2-5 dienomis Waterloo liuteronų universitete įvyko rytinės Kanados liuteronų sinodas, kuris yra dalis "Lutheran Church in America". Sinode dalyvavo 300 atstovų (jų tarpe kun. A. Žilinskas iš Toronto), kurie buvo išrinkti 83.000 tikinčiųjų. Šį kartą kilo iniciatyva iš anglų atstovų, kurie paruošė ir pateikė nutarimo projekto tekstą, liečiantį religijos būklę Pabaltijo kraštuose. Tekstas buvo priimtas vienbalsiai. Tai buvo maloni staigmena baltiečiams, nes iki šiol panašiuose suvažiavimuose vyraudavo jiems nepalanki nuotaika. Taip buvo pvz. tarptautiniame suvažiavime Uppsaloje, Švedijoje, kur net latvių arkivyskupas A. Lūsis iš Toronto galėjo dalyvauti tiktai kaip svečias. Kai prieš kurį laiką buvo pateiktas nutarimo projektas United Church sinodui Toronte, kilo sunkumų jį pravesti (vėliau buvo priimtas). Liuteronų sinodo priimtasis tekstas yra labai atviras. Jis jau išsiuntinėtas visom parapijom. Vėliau bus pateiktas visos Kanados liuteronų sinodui ir Kanados vyriausybei. Štai to nutarimo vertimas.

Tylos sąmokslas

"Mes, pasirašiusieji, keliame protesto balsą užmirštų krikščionių vardu, kurie kovoja ir liudija mūsų Viešpatį Kristų Sovietų Sąjungoje bei pavergtose Rytų Europos valstybėse. Mes tvirtai atsiribojome nuo tylos sąmokslo, kuris atsisako pripažinti ne tiktai apimtį bei intensyvumą, bet ir patį faktą naujo Bendrijos persekiojimo, pradėto 1959 metais. Mes taipgi primename ir kartu protestuojame prieš žydų ir mahometonų persekiojimą.

Šis tylos sąmokslas apima Vakarų Bendrijas, Vakarų valstybių vyriausybes, ypač Vakarų spaudą ir aplamai informacijos šaltinius. Jos visos neatliko savo uždavinio, ignoravo savo pareigą pakelti protesto balsą prieš tą ryškų paniekinimą žmogaus teisių, kurias laidavo visiems žmonėms Jungtinių Tautų charta, būtent, sąžinės ir religijos laisvę. Jeigu tas persekiojimas būtų vykdomas slaptai, teisintume nežinojimu. Bet jis vykdomas atvirai, viešai. Juk sovietų spauda ir direktyvos be jokios gėdos skelbia persekiojimo apimtį.

Sovietiniai duomenys

N. Judin, antireliginių brošiūrų autorius, skelbia, kad 1962 m. pradžioje iš 22.000 cerkvių, turėtų 1959 m., liko tik 11.500. O nuo to laiko, kaip jis skelbia, iki 1964 m. pirmųjų mėnesių buvo uždaryta 2000 cerkvių, kurių dauguma sunaikinta. Kaip matyti iš dviejų Maskvos kunigų — Ešlimano ir Jakunino laiško, rašyto 1965 m. gruodžio 15 d. ir įteikto augščiausiajam sovietui, — cerkvės sunaikintos ne dėl tikinčiųjų stokos — norėta padaryti autoaikštes. Kai šventovės pastatas sunaikinamas, bendruomenė netenka teisinio pagrindo ir dėlto "oficialiai" panaikinama. Kiekvienam rimtam šio laiško skaitytojui aišku, kad sovietinė vyriausybė siekia sistemingai likviduoti šventoves, nesiskaitant su tikinčiųjų norais.

Kunigai suvaržyti

Augštesniųjų ir žemesniųjų dvasininkų suvaržymai yra viešai žinomi. Hierarchija šiuo metu yra Babilonijos vergijoje. Sovietų žurnalas "Mokslas ir Religija" rašo apie bausmes kunigams ir evangelikų pastoriams už savo parapijiečių lankymą namuose. Pvz. Lietuvoje kunigams uždrausta lankytis ligoninėse net ir tais atvejais, kai prašo parapijiečiai. Kalinino srityje kunigai buvo nubausti kalėjimu už tai, kad bandė kviesti jaunimą į pamaldas šventovėje. Po trejų metų persekiojimo N. Judin

(Nukelta į 6-tą psl.)

Ir pavergton Lietuvon ateina pavasaris. Kada gi ateis laisvės pavasaris?

VYSKUPAS J. LABUKAS ROMOJE

Gegužės 21 d. į Romą atvykęs vysk. J. Labukas, lydimas kun. J. Žemaičio, turėjo leidimą Romoje pasilikti tik iki birželio mėn. 4 d. Vysk. J. Labuko sveikatą paveikė karštas Romos klimatas. Jis turėjo širdies priepuolį. Dėl nesveikatos jis savo buvimą Romoje pratęsė dar savaitei — iki birželio 11 d. Vysk. J. Labukas yra Vatikano pakviestas dalyvauti rudenį Romoje įvyksiančiame Vyskupų sinode. Jeigu sveikata leis ir komunistinė valdžia netrukdys, tai jis rudenį vėl atvyks į Romą.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SKAITYTOJAMS

Sekančiame numeryje pradedame spausdinti intriguojantį, pilną šiurpių išgyvenimų čekoslovakų šnipės Lidmilos Ungarovos dienoraštį, kuris prieš kiek laiko slaptais keliais pasiekė Vakarus. Jame atskleidžiami slapti sovietinės žvalgybos darbai, plačiajai visuomenei neprieinami.

Dar yra skaitytojų, neatsilyginusių už "TŽ" siuntinėjimą. Maloniai kviečiame visus prieš vasaros atostogas atsilyginti, kad nesusitrukdytų laikraščio siuntinėjimas. Kanados pašto taisyklės reikalauja, kad laikraščių prenumeratoriai būtų apsimokėję iš anksto. Dėkojame tiems, kurie ne tik sumokėjo už prenumeratą, bet ir auką pridėjo. Dėl padidėjusių pašto išlaidų pakvitavimai už gautus prenumeratų pinigus siunčiami tik tiems, kurie prideda 6 ct. pašto ženklą.

Pasaulio įvykiai

PASAULINĖ KOMPARTIJŲ KONFERENCIJA MASKVOJE BUVO ATIDARYTA 10 minučių trukusia L. Brežnevo kalba, kurios pagrindinė tema buvo vienybės reikalas. L. Brežnevas nė vienu žodžiu nepaminėjo komunistinės Kinijos ir Čekoslovakijos sovietinės okupacijos. Tačiau jau pirmą dieną Kiniją puolė Paragvajaus atstovas C. Masiel, užrūstindamas rumunų kompartijos vadą N. Ceausescu, kuris kompartijos dalyvius apkaltino pažadų netesėjimu ir pranašavo liūdną užbaigą, jeigu bus kritikuojami kompartijų vidaus reikalai. Nors konferencijos rengėjų komitetas buvo sutaręs nekelti Kinijos klausimo, Maskva šio pažado nežada laikytis. Tai liudija labai aštri lenkų kompartijos vado W. Gomulkos antikinietiška kalba, kurią jis savaime suprantama, pasakė Maskvos raginamas. Kiniją per sovietų televizijos tinklą iškoliojo ir baigiančios narius prarasti Kanados kompartijos vadas W. Kaštanas. Toks žarijų žarstymas svetimais pirštais įtaigoja, kad L. Brežnevas nėra atsisakęs minties ekskomunikuoti komunistinę Kiniją. Atrodo, didėjant susiskaldymui, gali būti iškeltas ir Čekoslovakijos okupacijos klausimas, jeigu rumunų ar italų komunistams pritrūks kantrybės. Iš beveik šimto kompartijų konferencijoj dalyvauja tik 75. Be komunistinės Kinijos, atstovų nesiteikė atsiųsti Albanija, Jugoslavija, Š. Korėja, Š. Vietnamas ir netgi japonų kompartija, kuri yra patekusi Kinijos įtakon. Nemaloni staigmena Kremliui buvo Stalino 1937 m. sušaudyto gen. I. Jakiro sūnaus Petro ir jo 9 bičiulių raštas kompartijų delegacijoms, prašąs pasmerkti intelektualų suiminėjimą, uždarymą į beprotnamius, piliečių teisių laužymą Sovietų Sąjungoje, vis didėjančią grėsmę, kad vėl gali būti sugrąžintas Stalino laikų teroras. Į konferencijos delegacijas kreipėsi ir totoriai, reikalaudami leidimo iš centrinės Azijos grįžti į Krymą, kur jie kadaise turėjo savo respubliką. Keturi totoriai ir dvi totorės Maskvos centre mėgino surengti protesto demonstracijas. Jų šūkius: "Tegyvuoja laisvė!", "Tegyvuoja tautinių mažumų teises garantuojantis Lenino aktas!" fiziniais veiksmais nutildė praeiviai rusai ir atskubėję milicininkai.

Maskvos įsakymu iš čekoslovakų kompartijos centrinio komiteto buvo pašalintas ekonominių reformų projekto autorius prof. O. Šikas, prieš Maskvos primestą sutartį balsavę dr. J. Kriegelis ir F. Vodzlonas. Londono laikraštis "The Times" paskelbė dr. J. Kriegelio žodį centriniame komitete, liudijantį neeilinę šio žmogaus drąsą. Jis sakėsi nepasirašęs Maskvos sutarties, kuri įteisina sovietų kariuomenės buvimą Čekoslovakijoje, ir balsavęs prieš ją, nes sutartis buvusi parašyta ne plunksna, bet sovietinėmis patrankomis ir kulkosvaidžiais. Dr. J. Kriegelis taipgi priminė posėdžio dalyviams, kad sutartis pažeidžia Jungtinių Tautų chartos principus. Pranešimą apie pašalinimą iš centrinio komiteto jis sutiko šaltai, bet norėjo žinoti, kodėl komitete paliekami tokie asmenys, kaip J. Hendrychas, J. Lenartas, kurie tūkstančius čekų ir slovaku buvo pasiuntę į kartuves ir kalėjimus? Nė vienas stalininko A. Novotny nusikaltimų bendrininkas nėra susilaukęs jokios bausmės.

Maskvoje plačiai pasklido rašytojų Juliaus Danielio, Aleksandro Ginzburgo ir keturių kitų kalinių Potmos koncentracinėje stovykloje parašytas prašymas augščiausio sovieto prezidiumui įvesti griežtesnes taisykles stovyklos administracijai. Kalinių nužmoginimas, uždarinėjimas vienutėse su 1.300 kalorijų maisto daviniu už darbo normos neįvykdymą, už neišlipimą laiku iš lovos palaužia tik pačius silpniausius, todėl yra visiškai beprasmis. J. Danielis nusiskundžia, kad negalima gauti daržoviu, kaip vienintelio vitaminų šaltinio, kad administracija sulaiko laiškus, verčia lankyti labai primityvaus lygio politinius kursus, kurių vadovai neįstengia atsakyti į klausimus ir dėlto baudžia kalinius. Stovyklos 17A komendantas mjr. Annekovas iš išvietės pašalino tualetini popierių, o ltn. Takaševas politiniams kaliniams surakina rankas ir leidžia juos mušti sargybiniams.

Paryžiaus aviacijos parodoje amerikiečių astronautai J. Mc Divitt, D. Scott ir R. Schweickart susitiko su sovietu kosmonautais V. Šatalovu ir A. Jelisejevu. Sovietams buvo parodytas parodoj išstatytas erdvėlaivis "Apollo VIII". Pokalbiai buvo baigti keturias valandas trukusiomis vaišėmis sovietų lėktuvuose YAK-40 ir AN-22, vodkos tostais. Amerikiečiai į Paryžiaus parodą atsiuntė didįjį keleivinį lėktuvą Boeing 747, kuris galės gabenti 250 keleivių 600 mylių greičiu.

Pietryčių Azijos Sąjungos laivyno manevrus, kuriuose dalyvavo apie 60 JAV, Australijos, Britanijos, N. Zelandijos, Tailandijos ir Filipinų laivų, nutraukė nelaimė pietinėje Kinijos jūroje. Australų 25.000 tonų lėktuvnešis "Melbourne" į dvi dalis perkirto amerikiečių 2.200 tonų nakintoją "Frank E. Evans", kurio 73 jūrininkai paskendo su laivo priešakiu. Panašų susidūrimą lėktuvnešis "Melbourne" turėjo 1964 m. Tada jo kapitonas R. J. Robertsonas buvo išteisintas, bet vėliau pakeistas kitu karininku.

Pasaulinės kompartijų konferencijos išvakarėse Kinija įteikė protesto notą Sovietų Sąjungai, kaltindama sovietų sargybinius įsiveržimu į Kinijos teritoriją, dviejų kiniečių karių ir 16 civilių gyventojų pagrobimu. Maskva šiuos kaltinimus atmetė ir "Pravdoje" paskelbė, kad Kinija daro spaudimą Egipto prez. G. A. Nasseriui pradėti naują karą prieš Izraelį. Pasak "Pravdos", kiniečiai remia karo šalininkus Egipte, nors toks karas užbaigtų prez. G. A. Nasserio politinę karjerą.

Vokiečių Laivyno Federacija planavo veteranų suvažiavimą Bremerhavene ir buvo pasiuntusi kvietimą A. Hitlerio bendrininkui admirolui K. Doenitzui. Miesto savivaldybė dėl šio kvietimo nutarė boikotuoti visą suvažiavimą. Rengėjai buvo priversti suvažiavimą atidėti.

P. Vietnamo prez. N. V. Thieu lankėsi P. Korėjoje ir Formozoje. Šios kelionės tikslas buvo susirasti paramos amerikiečių peršamai koalicinei vyriausybei atmesti. Prez. N. V. Thieu pakartotinai pareiškė, kad P. Vietnamas nesutiks sudaryti koalicinės vyriausybės su komunistais ir, jeigu reikės, karą tęs savo jėgomis. Kadangi šie pareiškimai buvo padaryti besiruošiant R. Niksono ir N. V. Thieu susitikimai Midway saloje, matyt, jais norėta sustabdyti amerikiečių spaudimą. Po šio susitikimo buvo paskelbta, kad JAV atitrauks iš P. Vietnamo 25.000 karių iki š.m. rugpjūčio mėn.

Argentinos miestus nusiaubė studentų demonstracijos, riaušės ir pramonę paralyžavęs darbininkų streikas. Prez. J. C. Ongania vyriausybė už riaušių kurstymą uždarė į kalėjimą Kordobos elektros įgėjinių unijos vadą A. J. Tosco ir miesto mechanikų unijos vadą E. A. Torres. Riaušėse žuvo 20 ir buvo sužeista šimtai argentiniečių.

Senatoriaus R. Kennedžio mirties metinės buvo atžymėtos pamaldomis prie jo kapo. Arlingtono karių kapinių vadovybė paskelbė, kad velionies paminklui ir kapo sutvarkymui bus išleista $677.000, kurių $257.8000 parūpins federacinė vyriausybė, o likusią sumos dalį—Kennedžiai.

Iš Kubos į Madridą pabėgo jaunas kubietis A. S. Ramiriz, pasislėpęs ispanų orinio susisiekimo bendrovės "Iberia" važiuoklei įtraukti skirtoje keleivinio lėktuvo dalyje. Kelionę jis pradėjo su draugu J. P. Blanco, kuris iškrito iš slėptuvės, kai lėktuvas nuleido ratus artėdamas prie Madrido aerodromo. Pabėgėlis buvo vos gyvas, nes lėktuvas skrido 30.000 pėdų augštyje, kur temperatūra yra —40 laipsnių F. Atėjęs ligoninėje, A. S. Ramiriz pareiškė politinės globos prašysiąs JAV vyriausybę.

KANADOS ĮVYKIAI

KOVOJANT SU INFLIACIJA

Finansų ministeris E. Bensonas paskelbė kovai su infliacija skirtą biudžetą, kuriame 1970 m. kovo 31 d. tikimasi turėti $390 milijonų perteklių. Šią sumą sumažins iki $250 milijonų federacinės vyriausybės 1967 m. padarytos išlaidos Montrealio pasaulinėj parodoj. Naujasis biudžetas pratęsia 3% pajamų mokesčio papildą socialiniams reikalams iki 1970 m. pabaigos ir tuojau pat įveda prez. J. F. Kennedžio pasiūlytą muitų sumažinimą, kuris palies apie $2 bilijonų vertės iš JAV į Kanadą importuojamus gaminius, kaip pvz. skalbimo mašinos, televizijos aparatai, mezginiai ir kaikurios rūšies audiniai. Bus jieškoma būdų, kad gaminių atpigimu galėtų pasinaudoti ne tik prekybos bendrovės, bet ir vartotojai. Muitų panaikinimas, savaime suprantama, yra problema kanadiečių gamykloms, kurios dabar savo gaminius turės eksportuoti už pigesnę kainą į JAV, jeigu ten norės laimėti bent dalį rinkos. Dėl infliacijos pavojaus E. Bensonas Ontario, Albertos ir Britų Kolumbijos miestuose dvejus metus neleis didžiųjų komercinių projektu statybos bendrovėms atskaityti iš pajamų mokesčio naujuju pastatų susidėvėjimo nuošimčio. Ši mintis susilaukė burmistrų opozicijos. Jie bijo, kad didžiosios bendrovės gali sustabdyti miestų atnaujinimo projektus. E. Bensonas taipgi planuoja įvesti mokestį orinio susisiekimo bendrovių parduodamiems bilietams. Už ši žingsni keleiviams būtu atsilyginta leidimu įsivežti i Kanadą be muito didesnį skaičių dovanų. Į biudžeto $250 milijonų perteklių daug kas žiūri skeptiškai, nes ši suma dingtų, jeigu į federacinį sveikatos draudos planą įsijungtų Kvebeko ir Ontario provincijos. Tada ją tektų atiduoti provincijų vyriausybėms padengti sveikatos draudos išlaidoms. Otava yra įsipareigojusi parūpinti kiekvienai provincijai 50% federacinio sveikatos draudos plano išlaidų. Kvebeko ir Ontario dalis kaip tik ir yra apie $250 milijonų per metus.

Krašto apsaugos ministeris L. Cadieux paskelbė federaciniame parlamente, kad sekančių trejų metų laikotarpyje bus "užšaldyta" dabartinė kariniams reikalams skiriama $1.8 bilijono suma. Kadangi dolerio vertę mažina infliacija, 98.000 karių teks sumažinti 20.000. Didesnis vaidmuo teks karo laivynui, kuriam naujoji premjero P. E. Trudeau politika yra patikėjusi sustiprinta Kandos pakrančių apsauga. Ši politika, kaip ir daugelis kitų P. E. Trudeau sumanymu, yra nereali. Amerikiečiai į Kanados teritoriją nesikėsina, o Sovietų Sąjungos be JAV pagalbos premieras P. E. Trudeau neįstengtų sulaikyti.

Ontario ir Kvebeko provincijos pasirašė kultūros ir švietimo sutartį, kuri garantuos mažumų teises, leis keistis kultūrininkais ir organizuoti bendrus parengimus. Šiuos reikalus tvarkys abieju provinciju bendras sekretoriatas su metiniu $300.000 biudžetu. Sutartis buvo pasirašyta Kvebeko federaciniame parlamente, kur abu premjerai tarė atitinkama žodį. J. Robarts

(Nukelta į 7 psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $6, pusmetinė — $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai talsomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

IR PAMINKLAI KALBA MUMS

J. ŽMUIDZINAS
Generalinis Lietuvos konsulas

Daugelio tautų istorija liudija, kad tėvynės ir už ją mirusiųjų pagerbimas yra labai senas. Jau Ciceronas turėjo šūkį: "Patria mihi vita mea carior", t. y. "tėvynė man brangesnė už mano gyvybę". Ir iš viso galima pasakyt, kad didvyrių bei kankinių pagerbimas atsirado kartu su tautų gimimu.

Kaip gausūs Lietuvoj išlikę pilkapiai rodo, ir lietuviam buvo nesvetimas šis kultas, siekiantis priešistorinių laikų.

Ogi nepriklausomoj Lietuvoj itin buvo gausiais paminklais pagerbti žuvusieji už tautos laisvę. Tik prisiminkim kas dieną net svetimšalį jaudinančias nepalyginamojo patriotinio tyrumo apeigas prie žuvusiem už Lietuvos laisvę paminklo Kauno Karo Muzėjaus sode. Visi miestai, miesteliai Lietuvoj buvo pastatę mūsų herojam paminklus. Jų matėm Biržuose, Giedraičiuose, Kuršėnuose, Obeliuose, Panevėžyje, Pušalote, Ukmergėje, Širvintose, Varniuose ir t.t.

Užtat šį paminklą atidarydami ir mes laikomės tos visuotinės dorybės, kuria nuo neatmenamų laikų siekiama įamžinti mirusius už tėvynės bei tautos šviesius idealus. Šis paminklas įgalins nevieną tautietį įsijausti į dvasinę didybę tų, kurie atidavė savo brangiausią žemiškąjį turtą — gyvybę tam, kad lietuvių tautos brangiausias idealas ir jinai pati būtų gyvi. Juk mes gerai žinome, kad yra daug mūsų mirusiųjų, kurie savo idealu, šūkiais, darbais ir nuopelnais mus veikia labiau, negu kartais nūdien gyvenantieji.

Ir man rodos, kad šios kelios mintys pakankamai paryškina šio paminklo paskirtį, jo moralinę vertę. Taip, šis paminklas stovi Toronto ir apylinkių lietuvių tautinėse kapinėse. Tai nėra išimtis. Pvz. JAV paminklas karžygiam irgi pastatytas tautinėse kapinėse — Arlington National Cemetry, kuriose, tarp kitų, mačiau palaidotą ir karininką S. Harris. Jo paminkle įrašyta, kad miręs už Lietuvos laisvę: "Who Died Fighting for Freedom of Lithuania".

Kalbant apie šio paminklo paskirtį bei prasmę reikia pažymėti ir tai, kad juo tęsiama žiloji, nepriklausomais laikais atgaivinta kilni tradicija. Tai sveikintinas tautinės dorybės tęstinumas, kuris šiuo paminklu įkūnytas. Sveikintini ir jo pradininkai kun. klebonas P. Ažubalis, KLB Toronto apylinkės valdyba ir visi savo auka ar kitaip jį paremusieji...

Prisimenant skaudų faktą, kad visi paminklai žuvusiem už mūsų tautos idealus yra Lietuvoje bolševikų nugriauti, mums, laisvėje gyvenantiems, tos pačios idėjos pastatyti paminklai, kaip kad šisai, yra juo labiau prasmingas, nes per jį į mus prabyla iš kapų tie, kuriem jisai skirtas, prabyla jie savo pasiaukojimo pavyzdžiu, primena mūsų Karo Muzėjaus varpo gausmą dėl laisvės ir įkvėpia ryžto kelyje į mūsų tėvų žemės laisvę.

(Kalba, pasakyta 1969. VI. 1 atidarant Laisvės paminklą Toronto lietuvių kapinėse. **Red.**)

KRAŠTO VALDYBOS PRANEŠIMAI

1. LIETUVIŲ PARODA KANADOS VALSTYBINIAME MUZĖJUJE. Kanados valstybinio muzėjaus vadovybė, ypač folkloro skyrius, susidomėjo ne tik lietuvių liaudies dainomis, bet ir kitokiu liaudies menu; 1970 metų pavasarį nori valstybinio muzėjaus patalpose Otavoje surengti lietuvių liaudies meno parodą, kuriai eksponatai jau renkami. Parodos reikalais rūpinasi KLB krašto valdybos kultūros komisija ir šios komisijos narė bei ryšininkė su muzėjumi Otavoje dr. M. Ramūnienė. Ji aktyviai įsijungė į eksponatų rinkimo darbą ir prašys apylinkių valdybų bei pavienių asmenų pagalbos šiame reikale. Eksponatus prašome siųsti dr. M. Ramūnienės adresu: 187 Carling Ave., Ottawa 1, Ontario. Neužilgo spaudoje bus paskelbta, kokie eksponatai reikalingi ir kaip jie turėtų būti atrinkti. Visas apylinkių valdybas ir pavienius asmenis prašome šiame reikale padėti bei aktyviai įsijungti į šį mums taip svarbų reprezentacinį darbą. Dailininkai p. A. A. Tamošaičiai sutiko muzėjui talkinti parodos bei katalogo paruošime.

2. "GYVATARO" IŠVYKA Į VAKARŲ KANADĄ. Šią vasarą buvo numatyta Hamiltono "Gyvataro" tautinių šokių grupės išvyka į Vakarų Kanadą. Deja, atsiradus techniškoms kliūtims, ši išvyka atidėta ateinantiems metams.

3. KANADOS LIETUVIŲ DIENA HAMILTONE. Rugpjūčio 29-30-31 d. d. Hamiltone rengiama 15-toji Kanados Lietuvių Diena. Lietuvių Dienos rengimo komisija jau yra sudariusi turtingą kultūrinę bei pramoginę programą. Šeštadienio bendram pobūviui gautas leidimas iš karinės įgulos pasinaudoti didžiąja kareivinių sale. KLB krašto valdyba artimiausių išlaidų padengimui paskolino Hamiltono apylinkės valdybai $1,000.00. Ta pačia proga prašome apylinkių valdybas apsispręsti ir su konkrečiais pasiūlymais atvykti į krašto tarybos suvažiavimą dėl 1970 metų Lietuvių Dienos rengimo.

KLB KRAŠTO VALDYBA

DAR NEVISI LIETUVIAI ĮSIGIJO

"Lithuanians in Canada" knyga anglų kalba apie lietuvius Kanadoje turėjo gana gerą pasisekimą. Knygos platinimui ir propagavimui vadovavo speciali komisija: dr. S. Čepas—pirm., inž. A. Viskontas — ižd., ekon. J. Karka — sekr. ir propagandos vadovas. Labai daug prisidėjo prie knygos propagavimo "Tėviškės Žiburiai", J. R. Simanavičiaus lietuviška radijo valandėlė Toronte, mažiau "N. Lietuva" ir kiti laikraščiai. Knyga ir dabar platinama spaudos kioskuose ir įvairiose lietuvių kolonijose per platintojus.

"L. in C." knyga visose Kanados provincijose pasiekė mokyklų, universitetų bibliotekas, atskirus istorikus, mokslininkus, politikus, tyrimų institutus, įvairių tautybių veikėjus, laikraščius, diplomatus visuose pasaulio kraštuose. Net ir į Lietuvą arti 10 knygų buvo užsakyta. Buvo išsiuntinėta virš 1000 pasiūlymų laiškų, į kuriuos buvo atsiliepta iš įvairių kraštų. Iki šiol mažiausia knygų, imant proporcingai, pavyko parduoti Montrealio lietuviams, daugiausia — Toronto.

Šiuo metu "L. in C." knygą perka lietuviškos mokyklos kaip dovanas vaikams mokslo metų

(Nukelta į 7 psl.)

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Markė pralenkė galingąjį dolerį

J. KAIRYS
Mūsų bendradarbis Vokietijoj

Daugelis lietuvių, gyvenusių Vokietijoje karo metais ir po karo, gerai prisimena subombarduotus bei sugriautus miestus, miestelius, fabrikus, dirbtuves, susisiekimo priemones, menkai besimaitinusius vokiečius, į darbovietę pėsčiomis ar dviračiais vykusius darbininkus ir pan. Dabar V. Vokietija atrodo visai kitaip: bombardavimo bei sugriovimo žymių beveik nėra; pilna fabrikų, dirbtuvių; galintieji dirbti gali gauti sau tinkamo darbo; darbininkai nesunkiai gali įsigyti bei yra jau įsigiję automobilius, absoliuti dauguma gyventojų yra sočiai pavalgę, gerai apsirėdę, savo atostogas dažniausiai praleidžia kur nors saulėtuose kraštuose ir pan. Pagal statistiką, V. Vokietijoje šiuo metu daugiau darbininkų turi automobilius nei tarnautojų. Autovežimių gamyboje V. Vokietija stovi antroje vietoje po JAV ir pirmoje vietoje Europoje. Mašinų produkcija ir aplamai pramonė V. Vokietijoje galėtų būti dar praplėsta, bet trūksta darbininkų — šiuo metu virš 700.000.

Kaip tai įvyko?

Iš griuvėsių V. Vokietija pakilo dviem būdais — politiniu ir ūkiniu. Po besąlyginės kapituliacijos 1945 m. gegužės 8 d. visa Vokietija buvo padalinta į keturias zonas: Britanijos, Prancūzijos, Sovietų Sąjungos ir JAV. Iki 1947 m. atitinkamose zonose visa valdžia buvo vien okupacinių pajėgų rankose. Kai Maskva pradėjo akciją už paglemžimą ir vakariečių valdomų zonų, 1947 m. pastarieji perleido dalį valdžios vietos savivaldybėms. Maskvos blokada vakarinės dalies Berlyno 1948 m. paskatino vakariečius sukurti Vokietijos Federacinę Respubliką. Tam tikslui 1949 m. gegužės 8 d. buvo leista V. Vokietijai paskelbti atitinkamą konstituciją. Pagal ją tų pačių metų rugpjūčio 14 d. įvyko rinkimai į respublikos parlamentą — Bundestagą. Beveik po mėnesio buvo išrinktas pirmas naujosios valstybės prezidentas (Heussas), o vėliau ir pirmas kancleris (Adenaueris). Visdėlto, nors V. Vokietija turėjo savo parlamentą, prezidentą ir kanclerį bei vyriausybę, beveik visas valstybinio gyvenimo laisves savo viduje, užsienio politikos srityje ji nebuvo laikoma suverenia valstybe. Suverenumo teisė jai buvo suteikta tik 1955 m. gegužės 8 d. atitinkama sutartimi tarp vakariečių ir Bonnos. Nuo to meto ši respublika laikoma suverenia valstybe. Adenauerio didelių politinių gabumų dėka V. Vokietija tapo Atlanto Sgos nare, o su Prancūzija susitarė dėl Saaro krašto prijungimo prie V. Vokietijos, pasirašė su ja draugiškumo sutartį ir jėjo į laisvų tautų bei valstybių bendruomeninį gyvenimą.

Doleris padėjo

Ūkinėje srityje Vokietija susitvarkė pirmoje eilėje Maršalo plano dėka. Pagal šį planą, V. Vokietija gavo kelis milijardus dolerių savo krašto atstatymui. Be to, tuo metu ūkio ministeriu buvo geras ūkio žinovas prof. L. Erhardas. Ir taip kraštas staigiai pakilo iki visiškos ūkinės gerovės, kurios turi pavydėti ir, žinoma, pavydi net Vokietijos nugalėtojai. Pvz. valiutos srityje šiuo metu V. Vokietijos markė yra stipriausias pinigas visame pasaulyje. Net JAV doleris lenkiasi prieš ją.

Paviršutiniškai žiūrint atrodo, kad ir sovietinė zona vystėsi panašiai, kaip ir V. Vokietija. Deja, taip nėra. Praktiškai ji privalėjo ir tebeprivalo savo visą viešą ir privatų gyvenimą tvarkyti pagal Sovietų Sąjungos modelį. R. Vokietijoj vyrauja diktatūra vienos komunistų partijos, sudarančios tik apie 10% visų gyventojų, dirbančiųjų išnaudojimas, nuolatinis nepasitenkinimas esama tvarka, privedęs prie sukilimo 1953 m. birželio 17 d. Berlyne ir kitur, gyventojų nesiliaujantis bėgimas į V. Vokietiją, nors visa tai jau yra surišta su vis didėjančiu pavojumi netekti gyvybės, stiprinimas 1961 m. vasarą pradėto atsitvėrimo nuo vakarų ir pan.

Jau kuris laikas sovietinė zona yra pavadinta Vokietijos Demokratine Respublika — DDR, nors tikro demokratiškumo joje nėra nei už centą. Tai tik graži diktatūros priedanga.

Apsukrus šnipas Amerikoje

(Tęsinys iš pr. numerio)

Ruošiamas padėjėjas

Tas vyras, kurį jie parinko, buvo Reino Hayhanen. Nors pavardę turėjo suomišką, bet buvo gimęs Rusijoj. Dirbo kaip mokytojas, kažkaip patraukė akį šnipus telkiančio dalinio ir buvo pakviestas dirbti į NKVD suomių — rusų karo metu. Jis sutiko imtis to darbo ir jau 1943 m. centro buvo laikomas ekspertu suomių saugumo reikaluose. Nuo tų metų iki pašaukimo į Maskvą 1950 m. jis aktyviai veikė Suomijoj, ieškodamas antisovietinio elemento tarp vietos gyventojų.

Atvykus į Maskvą, jam buvo pasakyta, kad jis turi naują paskyrimą. Buvo mokomas naujų kodų ir fotografavimo, gavo naujus savo asmens dokumentus ir kaip Eugene Nicolai Maki buvo išsiųstas atgal į Suomiją bandyti pasidaryti vietos gyventoju.

Čia įsidėmėtina, kaip yra parenkama nauja pavardė. Maki buvo suomių šeima, gyvenanti Ehaville, Idaho. Motina buvo amerikietė, tėvas suomis. Jie dvidešimtaisiais metais grįžo į Europą ir įsikūrė Estijoj, kai Eugene buvo dar tik aštuonerių metų. Kas atsitiko su Maki šeima, kai Estija buvo inkorporuota į Sovietų Sąjungą, niekas nepasako, bet reikia manyti, kad Maskva tikriausiai žinojo, kas su ja buvo padaryta, jei dabar nesibijojo padaryti naują Maki.

Naujasis Maki tuoj išvyko į Turku, Suomijos vakarinio pakraščio uostą, ir pradėjo dirbti kaip šaltkalvis. Nors turėjo žmoną Rusijoj, vedė suomę mergaitę Hanna Kurikka.

"Gimęs" Amerikoj

1951 m. jis nuvyksta į JAV ambasadą Helsinky, parodo savo gimimo metriką, kurioje pažymėta, kad jis esąs gimęs Enaville, Idaho ir prašo leidimo sugrįžti į JAV. Viza jam atėjo po kelių mėnesių. 1952 m. jis išvyksta į Niujorką iš Southampton uosto "Queen Mary" laivu. Jo suomė "žmona" tą patį padarė keliais mėnesiais vėliau.

Net iki 1954 m. Hayhanen-Maki nesusitiko su savo viršininku Abeliu. Kai susitiko, jau pirmas įspūdis nukrėtė jo viršininką. Nepaprasto atsargumo vietos direktorius tiesiog išsigando patyręs, kad jam atsiųstas pagalbininkas jau spėjo užmiršti beveik visus išmoktus kodus ir jo supratimas apie saugumą yra toks žalias. Iš viso jis pamatė, kad kartu dirbti negalės, kad gresia pavojus jam pačiam ir visam tinklui.

Nors ir patekęs į tokią situaciją, Abelis bandė daryti visa, ką galėjo tokiose aplinkybėse. Jis įkurdino Hayhanen dirbtuvėlėj, davė jam instrukcijas kaip dirbti, tačiau visą laiką buvo baimėje.

1955 m. Abelis toje srityje jau buvo išdirbęs 6 didelės įtampos metus. Kai centras pasiūlė jam sugrįžti 6 mėnesių poilsiui į Maskvą, jis mielai tai priėmė, nors su tam tikru rezervuotumu.

Abelis pasiskundė

1956 m. Abelis grįžo į Brooklyną, pamatė, kad Hayhanen yra padaręs daugybę pavojingų klaidų. Hayhanen visą laiką savo siųstuvą naudojo tik iš vienos vietos, užuot pajieškojęs priemiesčiuose skirtingų pozicijų. Jis visiškai nesistengė apeiti visas "pašto dėžutes" bei surinkti visą esamą informaciją. Jis net uždarė savo dirbtuvėlę, nors už tas patalpas nuomą vis dar sumokėdavo.

To jau buvo perdaug, ir Abelis pasiskundė Maskvai. Centro dideli ratai greit nesisuka, ir kol viskas praėjo pro teisinius šaltinius, praėjo keli mėnesiai, kol šnipui Hayhanen atėjo pranešimas sugrįžti į Maskvą. Kad jis nepajustų mažiausio įtarimo, centras jam suteikė majoro laipsnį. Kai jis atplaukė į Le Havre uostą Prancūzijoj, jam buvo dar įduota 300 dol. kelionės išlaidoms.

Suomis nujautė

Bet visa tai Hayhanen neįtikino, kad viskas tvarkoje. Pasiekęs Europos žemyną, nusprendė į Maskvą nebegrįžti; nuvyko į Paryžių, prisistatė JAV ambasadai ir paprašė politinės globos, pažadėdamas jiems papasakoti apie Abelio šnipinėjimą JAV-se. Prieš sutikdami su jo pasiūlymu, FBI pareigūnai atsargiai pasitikrino vieną kitą Hayhanen informaciją, o jį patį nusiuntė pas psichiatrą ištirti, ar psichiškai sveikas. Pastarasis rado jį esant nepastovų ir alkoholiką. Kitos žinios rodė, kad jis kažką turi.

Šnipinėjimo tinklo narių jis negalėjo jiems nurodyti, išskyrus vieną atvejį, kur jis atpažino vieną JAV kariuomenės viršilą. Tas buvo buvęs sargybiniu prie JAV ambasados Maskvoje, kur sovietų špionažo buvo pasamdytas, grįžęs į namus, siuntė jiems svarbias informacijas. Viršila buvo suimtas ir nuteistas 5 metams sunkiųjų darbų kalėjimo. Hayhanen negalėjo nurodyti kitų tam tinklui dirbančių asmenų. Jis galėjo pasakyti tik apie kaikurias pašto dėžutes, kuriomis buvo naudojęsis.

Abelio klaida

Visuose reikaluose su Hayhanen plk. Abelis laikėsi pačių griežčiausių saugumo taisyklių, išskyrus vieną atvejį. Dėl kažkokių priežasčių jis turėjo patikrinti vieną Hayhanen pristatytą medžiagą jam pačiam ten esant, greičiausiai reikėjo papildomų paaiškinimų. Jis nusivežė jį į savo sandėliuką, kurį buvo išsinuomojęs toliau nuo savo studijos fotografiniams reikalams.

Hayhanen prisiminė tą įvyki, bet nežinojo tikslaus adreso. Jis tiktai galėjo FBI pasakyti, kad tas sandėliukas buvo kažkur netoli Clark ir Fulton gatvių Brooklyne. Po ilgo ir intensyvaus jieškojimo pagaliau buvo rasta, kad ten yra toks sandėliukas, išnuomotas Emiliui Goldfus ir nurodytas jo studijos adresas. Tai buvo didžiausias Abelio neapsižiūrėjimas, nepaisant jo šimtaprocentinio apdairumo; jis galėjo juk sandėliuką nuomoti ne savo vardu ir duoti kokį nors klaidingą adresą. Kai FBI agentai atvyko prie jo studijos, sužinojo, kad Emil Goldfus yra keliems mėnesiams išvykęs iš miesto.

Kai Hayhanen laiku nepasirodė Maskvoj, centras iš karto suprato kas atsitiko ir tuojau aliarmavo Abeli. Jie liepė jam tuojau išvažiuoti iš Niujorko ir pasislėpus stebėti, kas darosi. Abelis, užmokėjęs iš anksto dvieju mėnesiu nuomą už studiją, išvyko į Floridą. Jei FBI spaudimas pasidarytų labai didelis, galėtų iš ten pabėgti Meksikon.

Bet nieko pastebimo neatsitiko tų dviejų mėnesių laikotarpyje. Kadangi Abelis buvo labai vertingas centrui, pastarasis įsakė grįžti į Niujorką ir vėl imtis darbo. Vos tik sugrįžo, buvo FBI suimtas.

Teisme

Teismas buvo 1957 m. spalio 14 d. Buvo kaltinamas už rinkimą karinės reikšmės paslapčių ir už nelegalų įvažiavimą į JAV. Už pirmąjį nusikaltimą galėjo būti nuteistas mirties bausme. Turėjo geriausią advokatą, kokį tik Brooklyno advokatų sąjunga galėjo rasti, būtent, žymų airiškos kilmės amerikietį James Donovan. Bet medžiaga, atrasta jo studijoj — radijo siųstuvas, mikrofilmai ir kiti špionažo reikmenys buvo perstiprūs įrodymai, kad būtų galima išsisukti. Teismas jį rado kaltu. Sprendimas turėjo būti paskelbtas po kelių savaičių.

Per tą laiką adv. Donovan įteikė apeliaciją teismui, prašydamas pasigailėjimo. Ten jis rašė: "Kas žino, gal už kiek laiko amerikietis paklius į rusų rankas ir bus kaltinamas panašiu nusikaltimu. Ir jei turėsime pulkininką Abelį dar gyvą, galėsime pasikeisti tokiais kaliniais". Teismas atkreipė dėmesį į tą argumentą ir nuteisė Abelį 30 metų kalėjimo.

Pranašystė išsipildė

Tada dar J. Donovan negalėjo žinoti, kad po trejų metų Gary Powers skris su U-2 lėktuvu virš Rusijos, bus pašautas, suimtas ir perduotas teismui kaip šnipas.

Kai Powers atsėdėjo 20 mėnesių iš savo dešimties metų bausmės, įvyko tai, ką Abelį gynęs advokatas buvo pramatęs — buvo pasikeista tais dviem vyrais. Rusai čia gavo vertingesnį laimikį, nes sovietų špionažas nedaug turėjo tokių gabių šnipų ir tiek tam darbui pasišventusių. Kadangi Abelis neišdavė nė vieno iš to šnipinėjimo tinklo, jie tikriausiai ir dabar tęsia tą darbą su kitu viršininku.

Triumfuoja Maskvoje

Laimingai išsisukęs iš mirties nasrų, plk. Abelis dabar garsėja Sov. Sąjungoje kaip didvyris, apdovanotas visa eile pasižymėjimo medalių. Jis parašė atsiminimų knygą, kurioje aprašo savo praeities veiklą ir iškelia amerikiečių agentų neapdairumą. Sovietinė spauda, televizija ir filmai skleidžia Abelio nuopelnus, norėdami pristatyti visuomenei KGB darbą kaip labai vertingą tarnybą Sov. Sąjungai. Amerikiečių žinovai mano, kad ši propaganda siekia pakelti KGB žmonių nuotaikas, kurios labai krito po Stalino mirties. Seniau tie 750.000 KGB tarnautojų drebino visą Sov. Sąjungą, valdė masines koncentracijos stovyklas 25 metus, o po Stalino tos galios neteko. Dabartiniu metu KGB vėl atgyja. Ryšium su tuo keliami ir tokie "herojai" kaip R. Abelis ir kiti.

K. Mileris

HOME OWNERS CENTRE
Statybinės medžiagos ir remontai
2742 Dundas St. W. Tel. 769-5171
• Įvairios medžiagos namų taisymams
• Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
• Grindų, lubų ir sienų plytelės
• Atliekam visus statybos darbus ir remontus

Savo mielai mokytojai seselei LORETAI, jos

MAMYTEI mirus, užuojautą reiškia —

Darželio vaikučiai

A † A

MARCELEI JONUŠIENEI mirus,

jos vyrą, dukras seselę LORETĄ, B. GATAVECKIENĘ, A. ABROMAITIENĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

A. O. Pleniai

JIEŠKOKIME KAS JUNGIA

(Tęsinys iš pr. numerio)

Ar turim bent apytikrę statistiką, kiek iškilesnių veikėjų mirė? Ar žinom, koks procentas jų pakaitų atsirado ir iš kur? Ar žinom, kiek nustosim per sekančius 10-15 metų, kiek bus likę iš tų 130 parapijų, kurias dar džiaugiamės turį? Kas atsitiks su gausybe periodinės spaudos, kuria didžiuojamės? Koks procentas mišrių šeimų sukuriama ir ar jis nedidėja? Tai vis klausimai, į kuriuos vienoki ar kitoki atsakymai įgalintų daryti planus ateičiai.

Nedaug džiaugsmo teikia žinojimas, kad turim "...arti 3,000 studentų...", kad šeštadieninės mokyklas Kanadoj lanko "...arti 1,200 mokinių...". Daug svarbiau būtų žinoti, koks studentų nuošimtis išliks aktyviais lietuviais, kiek moksleivių taps lietuviškai susipratusiais studentais. Turim senesnę nei 25 metai priverstinės emigracijos patirtį. Žinodami kaikurią statistiką, galėtumėm planuoti ateitį. Iš "Metmenų" 16 nr. sužinom, kad okupuotoj Lietuvoj panaši statistika kruopščiai vedama.

Kol kas turim nemažą prieauglį jaunų intelektualų, kartais maištaujančių, bet nuoširdžių lietuvių. Dauguma jų dar Lietuvoj gimę, Vokietijos stovyklose augę. Už Lietuvos ribų gimusių lietuvių aktyvistų nuošimtis bus jau žymiai mažesnis. Ateityje turėsim lietuviškai galvojančių intelektualų, bet platesnės masės nebeikąs nei lietuviško rašto, nei žodžio. Šitas reiškinys jau aiškiai pastebimas betkurioj vidutinėj lietuvių kolonijoj. Gi be didesnio užnugario, be masės, negalės būti organizuotos lietuvių veiklos užsieniuose.

* * *

"Ar meilė Lietuvai ir lietuviškai dainai sunaikins lietuvybę Amerikoj?" — klausė "Laiškuose Lietuviams" A. Kutkus. Geriausiu atveju toks klausimas yra nesusipratimas, tačiau šiandieną, kai jau nebekalbam apie "kultūrinį nuosmūkį", daug pasakantis. Viskas išeivijoj gražu, nors "...nepasirodo iškilesnė knyga...", o dainiai "...žemininkai (poetų grupė) išsisėmę..." ("Akiračiai"). Ar tai ne išeivijos senėjimo ir fizinio išsisėmimo pažymiai? Grįžtam į mėgėjų vaidinimų laikus kluonuose. Kai krašte iš Mindaugo dramos lietuviškas Hamletas kuriamas, išeivija savo operoms ir dramoms dienos aktualijų temas pasirenka.

Didelio nubyrėjimo sulaukiam dėlto, kad nesugebam priaugančiai kartai parodyti kultūrinių vertybių, dėl kurių verta būti lietuviu, kuriomis galima didžiuotis. Skiepijam 19 šimtmečio romantizmą, "Pilėnų dvasią". Šitas romantizmas privedė prie Lietuvos atgimimo 1918 m., tačiau šiais pragmatizmo laikais Pilėnų kunigaikščio Margirio žygis atrodo nesuprantamas. Nedaug įtakos turės ir poetų posmai apie "saują žemės".

Taigi, "Lietuva ir lietuviai mums reikalingi" pirmoj eilėj, kad mūsų auganti karta gautų "deguonies". Gi kad ir mažiausia dozė deguonies, trumpiausias sąlytis tarp dviejų tautos dalių idiegia gyvybės kibirkštį, buvom liudininkai Montrealio jaunimo ansamblio "Gintaras" krikštynose, kai kanklininkės lūpomis ansamblio pradžią jo kūrėjai nukėlė į tą vakarą, "...kai Dainavoj (prie Montrealio) negirdėtais instrumentais grojo 3 jaunuoliai iš tenai (iš Lietuvos)..." Montrealio sąlygas atsimenant galima spėti, kad dauguma gintariečių turėjo sąlytį su muzikantais "iš tenai". Kitaip negalima išaiškinti ju entuziazmo.

"Gintaro", "Birbynės" ir panašių ansamblių, sudarytų iš pačių jauniausių, ateitis priklausys nuo to, kiek "deguonies" jie galės gauti iš Lietuvos. Be šito, ansamblio dalyviai išnyks, kaip ir kiti prieš juos išnyko, kai tik atsipalaiduos nuo tėvų priežiūros.

* * *

Kad pavergtųjų sąlyčiai su laisvaisiais savo broliais duoda pirmiesiems deguonies, pirmutinė susigaudė Maskva, kai praeitą vasarą staigiai sutrumpino lankymąsi net Vilniuje iš dviejų savaičių į 5 dienas. Ar tai neaiškus įrodymas, kad santykiavimas Maskvos noru, bet Vilniaus ir tai gal labai didelių pastangų dėka atsirado? Ar ne išeivija pati uždaro ir paskutinį lietuvybės deguonies čiaupą tiek sau, tiek broliui Lietuvoje?

Ne santykiai su Lietuva, kad ir LTSR, sugriaus išeivijos kultūrinį gyvenimą, bet užsidarymas. išsisėmimas. Argi mūsų kluono lygio vaidinimai ir parengimai gali sužadinti pasididžiavimą savo tautos palikimu jauno, pragmatiškai galvojančio, technokratų vadovaujamoj visuomenėj augusio ir brendusio lietuvio? Tik pakėlimas lietuviškos kultūros lygio gali pristabdyti vis daugiau įsibėgėjusį išeivijos nykimą. O šito nepasieksim aplinkoj, "kur geresnė knyga nepasirodo, kur poetai išsisėmę". Išeivija pratęs savo egzistenciją tik jieškodama atspirties savo tautos kamiene. Gi tautoj niekas geriau nepalaikys laisvės troškimo kibirkšties, kaip laisvas lietuvis išeivis. Tad dar kartą prisiminkim tauraus lietuvio testamentą: "Jieškokim kas mus jungia, o ne kas skiria". Išjungę politiką, vardan tos Lietuvos daug bendros šnekos surasim.

Vytautas P. Zubas

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

ŽEMĖS IR MIŠKŲ DEPARTAMENTO PRANEŠIMAS

Ontario vyriausybė praneša, kad nuo 1969 m. balandžio 1 d. įsigaliojo du svarbūs pakeitimai miškų gaisrų apsaugos įstatyme ir taisyklėse.

Pagal naująjį įstatymą, leidimų tvarka keliaujantiems miškuose pakeista ta prasme, kad publikai leidžiama laisvai judėti.
Anksčiau buvo reikalaujama leidimų iš visų asmenų, keliaujančių miškingose vietose, esančiose įvairių provincijos priešgaisrinės apsaugos įstaigų žinioje.

Suvaržymai atšaukti dėlto, kad visuomenė parodė vis didėjantį atsargumą vartojant ugnį miškingose vietose.
Dabar įvesta nauja sistema nustatyti priešgaisrinės apsaugos bei keliavimo sritims.
Tokios srities tikslas — uždrausti atviras ugniavietes, jeigu yra gaisro pavojus.
Suvaržyto keliavimo sritis gali būti paskelbta ir tais atvejais, kai yra gaisro pavojus, gresiąs keliaujantiems.
Pastarieji ir toliau gali, jei nori, pranešti savo pavardes miškų departamento būstinei, kad nelaimės atveju lengviau būtų pasiekiami.

Be jau minėtų pakeitimų keliavimo srityje, dabar draudžiama rūkyti vaikščiojant arba dirbant miške gaisro pavojų laikotarpyje.
Tai jau seniai priimta taisyklė patyrusių miškų keliautojų ir darbininkų.
Dabar ji patvirtinta ir įstatymo.

Ministeris taipgi pareiškė savo įsitikinimą, kad naujasis įstatymas geriau patenkins žmones, besinaudojančiais miškais, įskaitant, keliautojus, tačiau pabrėžė, kad miškuose visi turi laikytis gerų papročių ir rūpestingai apsieiti su ugnimi.

The Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

Sovietai savinasi mūsų menininkus

"The New York Times" dienraštyje lietuviai pristatyti kaip rusai menininkai

AL. GIMANTAS

Bevartant gegužės 17 d. "The New York Times" puslapius, meno galerijų skelbimų skyriuje dėmesį patraukė nemažo formato, su viena iliustracija sovietinės agentūros reklama. Joje sakoma, kad dabar turima reta galimybė pažinti, pamatyti ir įsigyti rusiškojo meno pavyzdžius. Pradžioje to skelbimo aiškinamas sovietinių menininkų iškilumas, tautinis originalumas, kuris taip vaizdžiai reiškiamas grafikos darbuose bei knygų iliustracijose. Toliau pristatomi ir tie garsūs, iš visų išsiskirią menininkai, minimos keturios rusiškos pavardės ir S. Krasauskas, kaip "one of the leading Lithuanian artists", dar duodama ir V. Toli pavardė, kaip "the gifted woman—artist from Estonia". Skelbime teigiama, kad kiekvienas jų tikrai imponuos "in His or Her Own Way!". Bet tai dar ne galas. Toliau teigiama, kad žiūrovai, lankę grafikos darbų parodas Švedijoje, Italijoje, Jungtinėse Valstybėse ir kituose kraštuose, itin buvo sužavėti darbais sovietinių Pabaltijo respublikų menininkų: A. Tarabild, A. Sklutauskaite, A. Skrutite (Skirutytė, Red.), S. Krasauskas ir V. Toli. Itin patrauklus esąs minėtų kūrėjų darbuose jų tautinis pobūdis, sujungtas modernaus simbolizmo kryptimis. "Their manner is obviously different but their great skill in graphic arts is undoubtedly appreciable!" — teigiama skelbimo pabaigoje. Jis pasirašytas vienintelės eksporto iš Sov. Sąjungos agentūros V/K Novoexport, 19, Bashlovskaya Ul., Moscow, U.S.S.R. Phone: 285 66 90, Telex: 254.

Atseit, viskas paruošta prekybai, telaukiama pirkėjų. Ar tuos darbus galima būtų įsigyti iš katalogų ar dar kitaip, skelbime nesakoma. Ne tai pagaliau mums čia svarbu. Kur kas svarbiau pats faktas, kad sovietai naudojasi lietuvių ir kitų baltiečių talentais ir juos nori pristatyti, kaip skelbimo pradžioje tvirtinama, rusiško meno vardu. Gal tai ir nenaujiena, juk ir baltiečiai sportininkai tarptautiniuose pasirodymuose tepristatomi su C.C.C.P. raidėmis papuoštais treningais ar sporto marškinėliais. Sporto sferose, nors ir nesėkmingai, buvo bent šiek tiek baltiečių akcijos, aiškinant tarptautinėms sporto organizacijoms, kad Sov. Sąjunga neturi jokios teisės savintis jai nepriklausomų tautų sportininkų laimėjimų ir tokie, jei dalyvauja varžybose, turėtų būti pristatomi, kaip tų tautų atstovai, bet ne juos okupavusio krašto sportininkai. Dabar panšus atvejis iškyla ir kultūrinės reprezentacijos plotmėje. Tiesa, iš dalies yra malonus toks atviras sovietinis prisipažinimas, kad bent grafikoje visoje sovietinėje imperijoje nėra geresnių už baltiečius menininkus, bet kartu skaudu, kai sovietiniai meno reikalų tvarkytojai ramiausiai sau pasiglemžia baltiečių laimėjimus.

Sąmoningai šiame rašiny nurodomas ir tos agentūros adresas, bei telefono numeris. Gal daug kas ir nepasikeis, bet lietuvių, latvių ir estų meniniai sambūriai galėtų pasiųsti protesto raštus, gal net ir tiesiogiai paskambinti, priminti, kad toks sovietinis žingsnis tegali tik piktinti baltiečių išeivius ir, galimas dalykas, pačius kūrėjus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Dėl suprantamų priežasčių iš ten jokio protesto Maskva nesulauks, tad belieka galima tik baltiečių išeivių meninių sluogsnių iniciatyva. Žinoma, reikėtų pagalvoti ir apie galimybes paveikti patį "The New York Times" dienraštį, bet čia dalykas gali būti sunkesnis ta prasmę, kad sovietai įdėjo apmokėtą skelbimą. Vargiai ar "NYT" norės atsisakyti gerai apmokamų sovietinių skelbimų. Kažin ar jie panorėtų dėti laiškus redakcijai, paaiškinančius tikrąją padėtį bei tikruosius sovietinius kėslus. Žinoma, bandyti galima. Jei visa tai nepasisektų, beliktų nebent tik apmokėto skelbimo tame pačiame puslapyje įdėjimas. Turime institutų, galerijų, turime draugijų, apjungiančių mūsų menininkus, pagaliau turime ir bendrųjų institucijų, kurių pareiga būtų reaguoti. Galimas dalykas, kad yra ir kiti čia neminėti keliai atremti klaidinančio sovietinio skelbimo informacijai. Svarbiausia — netylėti, nes vieną kitą kartą nutylėjus, sovietiniai skelbėjai ilgainiui pateiks ne tik apmokėtų skelbimų, bet ir kitokios propagandinės medžiagos, kuria pasinaudos įtakingi autoriai, kad ir "NYT" skiltyse, kaip jau praeityje nekartą yra pasitaikę. Iki šiol, deja, bene visais atvejais tebuvo pasitenkinta tylėjimu. O gal pasibaigus Laisvės Kovos Metams, pasibaigs ir visas mūsų kovingumas? Bet kiekvienu atveju dar turėtų būti pasilikęs bent jau elementarus budrumas!

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

"MEMORIAL DAY" šventė gegužės 30 d., lietuvių vadinama kapų puošimo diena, praėjo su prideramu rimtumu. Šv. Kazimiero kapinėse vyko pamaldos, o lietuvių tautinėse kapinėse — kalbos ir giesmės. Šv. Kazimiero kapinėse buvo tikėtasi demonstracijų prieš jų vadovybę, tačiau nuo to susilaikyta. Įvykusiame masiniame lietuvių susirinkime Lietuvių Auditorijoje gegužės 18 d. buvo nemaža balsų, raginančių išeiti į viešumą su piketais prie kapinių, panašiai kaip anksčiau buvo piketuojamas Marquette parapijos klebonas. Tačiau komiteto, kuris rūpinasi lietuvių teisėmis šv. Kazimiero kapinėse, pirm. Algis Regis sugebėjo įtikinti, kad šiuo metu, kai vyksta pasitarimai su arkivyskupijos atstovais, neverta daryti viešų demonstracijų. Čia minimas masinis susirinkimas kapinių reikalu rado platų atgarsį rajoninėje amerikiečių spaudoje. Apie jį plačiai rašė "Economist" laikraštis gegužės 21 d. laidoje ir "Southwest News-Herald" gegužės 22 d. Aplamai, kova dėl Šv. Kazimiero kapinių dar vis randa daug dėmesio lietuvių visuomenėje, nors ji gal šiek tiek aprimsta, nes pradžioje vyravusiems jausminiams pasireiškimams atšalus, pradedama rimčiau žvelgti į tikrovę.

• • •

TŪKSTANTINĖ JAUNIMO ir jų palydovų susirinko gegužės 30 d. į Bučo sodybą tradicinei Čikagos apygardos lietuvių mokyklų pavasario šventei. Oras pasitaikė puikus, tai buvo miela praleisti pusdienį gražioje gamtoje ir pasiklausyti jaunųjų dainavimo bei pasižiūrėti tautinių šokių. Nuotaiką gadino faktas, kad čia nesimatė 3 mokyklų. Viena iš šių mokyklų jau nuo seniau nesideda prie šios šventės, o dvi iš jų — Marquette Parko ir Roselando — tik šiemet nu-

(Nukelta į 7 psl.)

"GINTARAS" KANADOS SOSTINĖJE

Erdvi katedros koplyčia buvo beveik pilna, kai susirinkome šv. Mišioms Motinos Dienos minėjimo proga gegužės 25. Didelę dalį užpildė Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras", pakviestas koncertuoti Otavoje, ir svečiai. Kun. dr. V. Skilandžiūnas pasakė gražų pamokslą mūsų visų motinoms pagerbti. Po to arkivyskupijos salėje sekė pirmoji Motinos Dienos minėjimo dalis, kurią atidarė apylinkės valdybos vicepirmininkė dr. J. Rimšaitė. Jautrų žodį motinoms tarė studentų pirm. Joana Paulionytė. Programą išpildė Otavos jaunesnieji mokiniai, vadovaujami A. Paškevičienės.

Antroji šventės dalis — viešas "Gintaro" ansamblio koncertas įvyko National Library rūmuose 7 v. v. Saulė išvaikė visus debesis, įvairiaspalvės tulpės pasistiebė prie puošnaus naujosios bibliotekos pastato ir kvietė visus pasiklausyti mūsų lietuviškų ragelių, birbynių, skudučių, kanklių, lumzdelių, pasigrožėti tautiniais šokiais ir lietuviška liaudies daina. Salė, talpinanti keturis šimtus žmonių, buvo beveik pilna. Jau šeštadienį du pagrindiniai Otavos dienraščiai buvo įdėję nuotraukas ir aprašymus apie būsimą koncertą.

Koncertą atidarė Otavos apylinkės pirm. V. Priščepionka, supažindindamas svečius su būsima programa. Ansamblio vyriausias vadovas — Z. Lapinas, šokių vadovė — H. Lapinienė, dainų — I. Kličienė ir pirm. I. Lukoševičienė galėjo drauge su visais svečiais gėrėtis, nes ansamblio dalyviai taip buvo puikiai paruošti, kad visas koncertas ėjo vientisai — be jokių sutrukdymų. Žodinę dalį labai gražiai išpildė Virginija Murauskaitė, Rasa Lukoševičiūtė ir Algis Pocauskas.

Sunku būtų pasakyti kas geriausiai patiko, nes visi vienas kitą papildė, bet kai Algis Lapinas solo birbyne pradėjo "Siuntė mane motinėlė", salėje buvo visiška tyla, birbynės balsas toks švelnus, akustika salėje labai gera, visi buvo sužavėti. A. Lapinui talkino R. Death Ališauskas ir A. Jaugelis. "Dunda klumpės" komiška polka taip pat susilaukė daug plojimų ir teko kartoti. Mergaičių kvartetas: D. Blauzdžiūnaitė, J. Andriuškevičiūtė, L. Blauzdžiūnaitė ir V. Murauskaitė labai gražiai padainavo tradicinę ansamblio daina "Kur gintarais", "Stoviu aš parimus" ir "Ramunėlės". Tautinių šokių grupė prisitaikė prie nedidelės scenos ir gyvai pašoko Kubilą, Malūną ir Kepurinę. Ištrauka iš šeštosios Mačernio vizijos buvo puikiai išpildyta Rasos Lukoševičiūtės ir Ritos Pocauskaitės. Negalima pamiršti ir muzikantų. Kankliavo: R. Zubaitė, L. Kunappuu, S. Akstinaitė, I. Lukoševičiūtė, L. Povilaitytė ir V. Povilaitytė, bosinėm kanklėm — R. Lukoševičiūtė. Įvairiais liaudies instrumentais grojo: R. Zabieliauskas, G. Nagys, P. Vaupšas, R. Žitkus, G. Lapinas. Programa buvo užbaigta daina "Lietuva brangi", dalyvaujant visam ansambliui, ir Almos Staškevičiūtės deklamacija.

Otavos lietuvių vardu ansamblio dalyviams ir vadovams buvo įteikta gėlių pintinė. Valdybos pirm. V. Priščepionka nuoširdžią padėką ansambliui baigė šiais žodžiais: "Tegul skamba mūsų dainos po šalis plačiausias". Gilius įspūdžius paliko ne tik "Gintaro" sklandžiai išpildyta programa; malonu buvo matyti 40 jaunuolių, susibūrusių į darnią grupę ir entuziastingai grojančią skudučiais, kanklėmis, deklamuojančių, dainuojančių ir tautinius šokius šokančių.

Jauti pagarbą vadovams, kurie viso to moko jaunimą. O tokio dydžio ir įvairumo grupei jau reikia tvirtos, geros organizacijos ir pasišventusių padėjėjų. Džiugu, kad šis savotiškai originalus jaunimo ansamblis susikūrė — jis neabejotinai pagyvins mūsų tautinį ir kultūrinį gyvenimą ir geram būriui jaunuolių įdiegs gilesnę meilę lietuviškiems reikalams.

D. Danienė

Algis Lapinas, Montrealio jaunimo ansamblio "Gintaro" narys, groja solo birbyne Otavoje koncerto metu

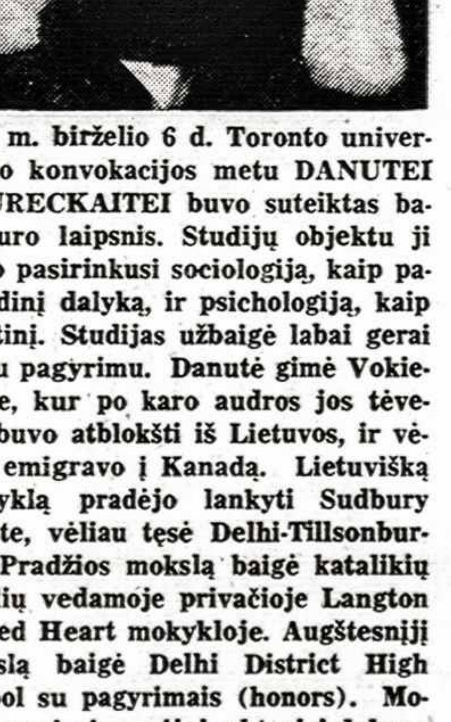

Š. m. birželio 6 d. Toronto universiteto konvokacijos metu DANUTEI LAURECKAITEI buvo suteiktas bakalauro laipsnis. Studijų objektu ji buvo pasirinkusi sociologiją, kaip pagrindinį dalyką, ir psichologiją, kaip šalutinį. Studijas užbaigė labai gerai — su pagyrimu. Danutė gimė Vokietijoje, kur po karo audros jos tėveliai buvo atblokšti iš Lietuvos, ir vėliau emigravo į Kanadą. Lietuvišką mokyklą pradėjo lankyti Sudbury mieste, vėliau tęsė Delhi-Tillsonburge. Pradžios mokslą baigė katalikių seselių vedamoje privačioje Langton Sacred Heart mokykloje. Augštesnįjį mokslą baigė Delhi District High School su pagyrimais (honors). Mokydamasi gimnazijoj, aktyviai dalyvavo Delhi lietuvių skaučių draugovėje. Studijuodama Toronto universitete, buvo lietuvių studentų draugijos narė, priklausė Toronto lietuvių skaučių vienetams. Be to, ji domėjosi "Civil Rights Movement", dalyvavo "Sociology Union, Psichology Club". 1967 vasarą, dirbdama privatinėje "Trafic Control" organizacijoje, turėjo progos nuodugniai susipažinti su Kanados vakarais, kur dalyvavo žmonių keliavimo psichologijos tyrinėjimuose.

Vasaros metu, tarp studijų, padėdavo tėveliams ūkininkauti. Jos tėveliai, darbštūs žemaičiai iš Mosėdžio — Petronelė ir Justinas Laureckai yra sėkmingi tabako ūkininkai, gyvena prie Delhi, Ont. Sveikiname Danutę ir jos tėvelius šios didelės šeimos šventės proga. Danutė jau gavo paskyrimą į federacinės valdžios tarnybą Otavoje — Energy, Mines and Resources ministerijoje prie sociologinių reikalų tyrinėjimo. Ji taip pat ketina neužmiršti ir tolimesnių sociologijos studijų.

MONIKA POVILAITIENĖ

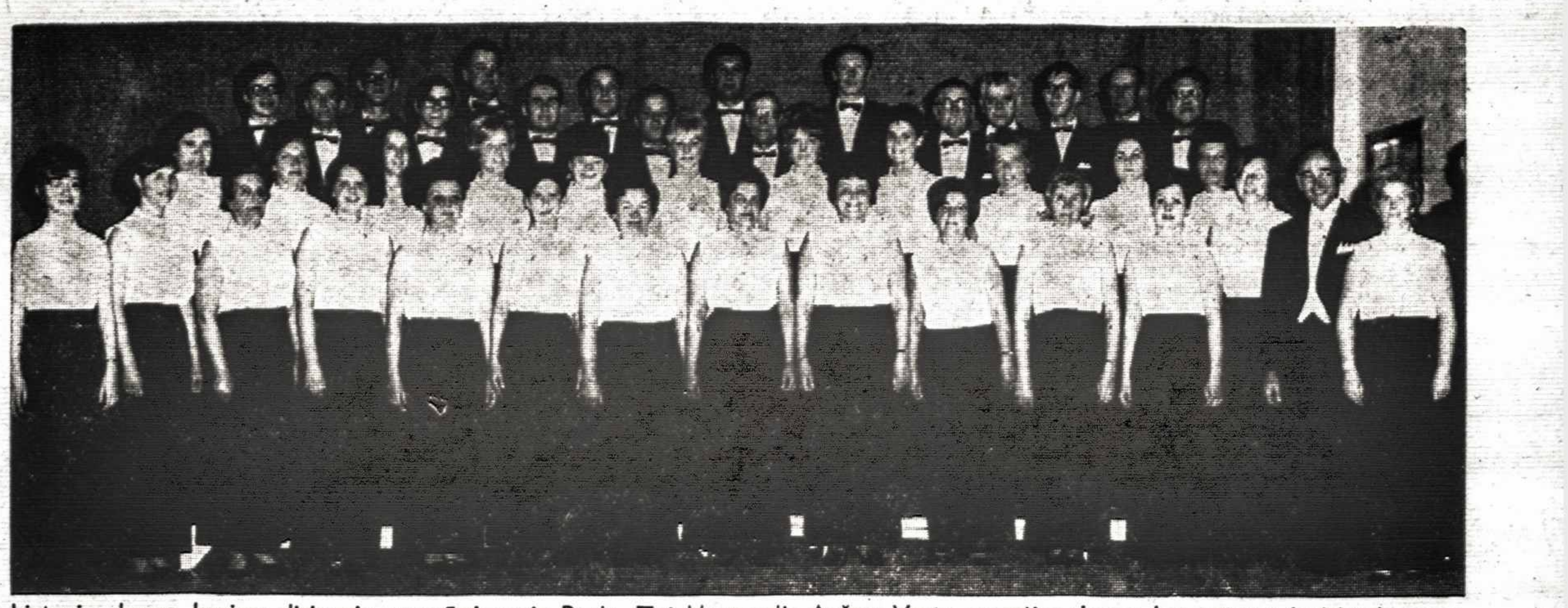

Lietuvių choras, kuriam diriguoja prancūzė ponia Roch. Tai Montrealio Aušros Vartų parapijos choras, koncertavęs įvairiomis progomis. Pačiame nuotraukos dešiniajame krašte — dirigentė, šalia jos — sol. A. Keblys

Kalbėjau mokiniams, o dabar - tėvams

Kas padaryta Toronto šeštadieninėje mokykloje • Naujas skyrius • Mokymo priemonės • Beskyrė sistema

JONAS ANDRULIS, mokyklos vedėjas

Neseniai iškilmingu mokslo užbaigimo aktu Toronto Maironio šeštadieninė mokykla užbaigė 1968-69 mokslo metus. Mokykloje mokėsi 550 mokinių, suskirstytų į 26 klases. Vidutiniškai klasei teko 20 mokinių. Tai buvo galima padaryti todėl, kad praėjusiais metais pirmą kartą buvo gautos visos Šv. Cecilijos mokyklos patalpos. Su tokiu skaičiumi mokinių klasėje galima pasiekti geresnių rezultatų. Todėl šiais metais praktiškai neliko mokinių antriems metams kurso kartoti.

Mokyklą baigė 52 mokiniai — pats didžiausias iki šiol skaičius. Prieš Kalėdas turėjome tėvų dieną — tėvai gausiai atsilankė ir pasikalbėjo su klasių auklėtojais.

Vasario 16-tąją minėjo skyriai pačioje mokykloje. Patys mokiniai paruošė programėles, o skyrių auklėtojai patys ar jų kviesti svečiai pakalbėjo apie pačią šventę.

Mokykla išleido du numerius laikraštėlio "Kibirkštis", o aštuntieji skyriai išleido ir savo pirmuosius mėginimus "Pumpurėliai".

Mokyklą aplankė dvi mokytojos iš Lietuvos: jos kalbėjo mokiniams ir atsakinėjo į klausimus. Iš to kilo mintis — gal būtų gera susirašinėti mokiniams su gyvenančiais tėvynėje.

Mokykla suruošė Kalėdų eglutę, o su KLB Toronto apylinkės valdyba — Motinos Dienos ir mokslo metų užbaigimo iškilmes. Tenka paminėti ir šokių vakarą, kurį organizavo tėvų komitetas, o mokytojai atliko programą. Vakaras pavyko, jaukiai buvo praleistas laikas, o mokyklos iždas papildytas $600.

Šiais Lietuvių Švietimo ir Šeimos Metais PLB švietimo taryba paskelbė mokykloms eilę konkursų. Mūsų mokykla pasiryžo dalyvauti šiuose konkursuose: rašinių, užrašų (dienoraščio), dalyvavimo lietuviškoje veikloje, dailiojo žodžio ir paveikslų apie Lietuvą rinkimo. Konkursų užbaigimo terminas — šių metų pabaiga.

Mokyklos mokytojai

Parengiamasis skyrius — A. Abromaitienė; pirmasis skyrius — ses. Loreta; antrieji skyriai — R. Gvildytė, V. Kuprevičiūtė; tretieji skyriai — B. Abromaitienė, J. Renkauskaitė, A. Vaišvilienė; ketvirtieji skyriai — S. Bubelienė, B. Čepaitienė, E. Valiūnienė; penktieji skyriai — Z. Didžbalienė, L. Švėgždaitė; šeštieji skyriai — M. Abromaitis, M. Indrešiūnienė, R. Valeckienė; septintieji skyriai — G. Aleknaitė, P. Jurėnas, R. Ulbienė; aštuntieji skyriai — P. Besąsparis, M. Gudaitienė; devintieji skyriai — S. Sakalienė, L. Senkevičienė, A. Vaičiūnas; dešimtieji skyriai — J. Jankaitis, A. Kuolienė, L. Nakrošienė, V. Taseckas. Tikybą dėstė: ses. Ignė, kun. J. Staškevičius, kun. A. Prakapas, OFM; tautinius šokius — V. Balsienė, dainavimą — A. Paškauskas, tautiniams šokiams grojo — E. Rovas. Be to, retkarčiais talkino — E. Draudvilienė, A. Jagėla ir V. Birieta. Mokyklos sekretorė — A. Vaičiūnienė, vedėjas — J. Andrulis.

Tėvų komitetą sudarė: pirm. Z. Girdauskas ir nariai — J. Kulikauskienė, A. Jagėlienė, T. Zaleckienė, K. Čepaitis, inž. K. Gaputis ir L. Kalinauskas. Mokyklos taryba — pirm. kun. P. Ažubalis, kun. Placidas Barius, OFM, evangelikų kun. A. Žilinskas, P. Bastys, J. Petrauskas — "Paramos" ir Prisikėlimo parapijos bankelio atstovai, Z. Girdauskas, J. Gustainis ir J. Andrulis.

Parengiamasis skyrius

Kadangi šie metai yra skirti šeimos ir lituanistinio švietimo klausimams, norėtųsi ilgiau sustoti ties viena kita mokyklos problema.

Praėjusiais metais buvo įvestas į mūsų mokykla parengiamasis skyrius. Užregistruota nuo 4-5 metų amžiaus 22 vaikai. Tai buvo graži pradžia. Skyrių vedė šioje srityje prityrusi mokytoja Adelė Abromaitienė. Pagarba tėvams, kurie atsiliepė ir vežiojo mažuosius kas šeštadienį į mokyklą. Yra bendras specialistų ir aplamai mokyklų vadovybių bei mokytojų įsitikinimas, kad šeštadieninių mokyklų ateitis priklausys nuo parengiamųjų skyrių. Iki šiol vyravo ir tebevyrauja pas daug ką klaidinga nuomonė, kad leidimas darželio amžiaus vaikų į šeštadieninę mokyklą gali pakenkti anglų kalbos tarenai. Bet nei teorija, nei praktika to nepatvirtina. Kai vaikas pradeda pirma lankyti kanadiečių mokyklą, o po dvejų metų ateina į šeštadieninę mokyklą, lietuvių kalba ir pats mokymasis būna labai svetimas dalykas. Dėl to kyla dažniausiai konfliktas tarp tėvų, vaiko ir šeštadieninės mokyklos, kartais aštrioje formoje.

Turime seselių vedamą dienos darželį. Būtų idealu, kad vaikai galėtų lankyti šį darželį, o šeštadieniais — mokyklos parengiamąjį skyrių.

Jei neįmanoma, prieš pradėdami eiti į reguliarią mokyklą, turėtų eiti bent į šeštadieninės mokyklos parengiamąjį skyrių. Tuo būdu išvengtų tėvai ir pati mokykla tų visų "nenorėjimo" lankyti lietuviškos mokyklos vargų — jau iš mažens įprastų laikyti ir šeštadieninę mokyklą sava. Be to, nenukentėtų lietuvių kalbos mokėjimas.

Daroma pažanga

Dažniausiai apie mokyklą sprendžiama iš jos trūkumų, pasitaikančių klaidų, nesėkmių. Mat, tamsios spalvos ryškesnės ir mūsų akį greičiau pagauna. Aišku, visko pasitaiko. Tie, kurie dirbame, gal kartais pilnai ir neatliekame iš mokytojų reikalaujamos užduoties, bet antra vertus, yra daroma pažanga, kurios objektyvus stebėtojas irgi neužginčys.

Pirmiausia, yra išsikovota geros ir erdvios patalpos, kurios įgalina tinkmai paskirstyti mokinius į klases. Šiandien jau turime ne vieną, bet eilę vadovėlių, kuriuos vartojame mokykloje. Turime lietuvių kalbos pratimų sąsiuvinius, turime istorijos ir geografijos kursui paįvairinti skaidres (V. Matulaičio). Žemesnieji skyriai naudojasi A. Abromaitienės pagamintomis vaizdinėmis priemonėmis (lentos, paveikslai, figūros ir kt.).

Taip pat išmokstame prisitaikyti prie naujų reikalavimų. Atskirų žodžių linksniavimo, asmenavimo, linksniuočių bei asmenuočių teorijos kalimo jau nebevertiname kaip vienos iš pagrindinių priemonių išmokyti vaikus rašyti. Pats žodžio kaitymas gyvos kalbos sakinyje vaikui labiau suprantamas ir ne toks įkyrus, o tikslui daugiau pasitarnauja. Bandome nereikalauti sauso kalimo datų, įvykių ir vietovių, kas vaikui yra sunkiai pakeliama. Geriau bendras nuteikimas, įvairių projektėlių paruošimas, pasikalbėjimai, atsakymai į klausimus, vaikų kūrinėliai ir jų laikraštėliai.

Tokia yra mokymo linkmė. Taip pat ir toliau žadama kiek galint patraukliau mokamąją medžiagą perduoti mokiniams.

Beskyrė sistema

PLB švietimo tarybos pirmininkas A. Rinkūnas JAV ir Kanados šeštadieninių mokyklų mokytojų suvažiavime siūlė ir šeštadieninėse mokyklose bandyti pritaikyti beskyrės mokyklos individualaus mokymosi sistemos dėsnius. Šis siūlymas sutiktas su tam tikru skepticizmu ir netikrumu. Iš tikrųjų, ar mes galime leistis į visas sistemos "mandrybes", juo labiau, kad kaikurie kraštutinumai vargu praktikoje pasiteisins ir reguliariose mokyklose. Žinoma, šeštadieninė mokykla niekad nesusilygino ir nesusilygins su normalia mokykla, bet nematyti to, kas vyksta aplinkui ir taip arti, irgi negalima. Tenka sutikti su nuomone, kad visiškas nutolimas nuo reguliarios mokyklos metodų atžvilgiu yra didelė grėsmė šeštadieninės mokyklos išsilaikymui. Mūsų mokyklos skirtingumas kalba jos pačios nenaudai. Tas klausimas buvo svarstytas paskutiniame mokytojų posėdyje ir nusistatyta informuotis ir kas įmanoma daryti.

Pavyzdžiui, pagal šios sistemos dėsnius, mokymo eigos centre yra ne mokytojas, bet pats vaikas. Sakysim, dėstant literatūrą, mokytojas yra laisvas pasirinkti tuos autorius, kurie vaikui yra labiau suprantami ir įdomesni. Nėra reikalo versti mokinį neva "pasisavinti" visus programoje suminėtus autorius. Be to, mokinys yra ne mokomas, bet pats mokosi.

Antras pavyzdys: vaikai skirstomi ne skyriais, bet pagal pajėgumą grupėmis. Mokinio įvertinime lemia ne pažymys, bet jo daroma pažanga. Gal toks suskirstymas išspręstų nevieną keblumą mūsų mokykloje.

Mokykla, organizacijos, sporto klubai

Mūsų jaunimo dauguma mokosi šeštadieninėj mokykloj ir dalyvauja lietuviškose organizacijose. Teko pastebėti, kad dalis mokinių nepriklauso jokiai organizacijai. Žinoma, organizacijų svarba, ugdant vaiko charakterį, jo pasaulėžiūrą ir tautinį sąmoningumą, yra labai didelė ir svarbi. Tie vaikai, kurie nepriklauso organizacijoms, tikrai nukenčia.

Praėjusiais metais buvo kilusi mintis Kalėdų eglutę ruošti su jaunimo organizacijomis. Mažai trūko, kad taip būtų ir įvykę. Ar nereikėtų persvarstyti ir grįžti prie šios minties šiais metais? Jau tradicija tapo Bendruomenės valdybos ir mokyklos bendrai rengiamas Motinos Dienos minėjimas ir mokslo metų užbaiga. Tą dieną Prisikėlimo salėje netelpa dalyviai — gražu ir didinga. Tegu ir Kalėdų eglutė būna mūsų bendruomenės ir visų jaunųjų kartu ruošiama ir švenčiama švente. Jie pajus, kad priklauso didesnei lietuvių bendruomenės šeimai.

Su organizacijomis kartais susikryžiuojame dėl laiko. Mokyklos laikas yra nustatytas ir labai ribotas — tik 30 šeštadienių. Organizacijos, sporto klubai palengvintų mokyklai, jei savo suvažiavimus, rungtynes ruoštų atostogų metu ar jau bent neužimtų šeštadienio laiko nuo 9 iki 12.30 v. Suprantama, kiekviena organizacijos vadovybė stengiasi kuo geriau savo nariams pasitarnauti ir kartais yra sunku paisyti kitų, bet reikalą turime daugiausia su tais pačiais vaikais, kurių tampymas, aišku, yra žalingas.

Toronte praeitais metais veikė lituanistinis seminaras. Jis turėjo pedagoginę klasę. Šios klasės mokiniai, mokytojos G. Aleknaitės paruošti, sėkmingai pravedė praktines pamokas. Jie anksčiau yra buvę Maironio mokyklos mokiniai — G. Paliulytė, Algis Čepas ir V. Vadauskas.

Baigiant tenka pasidžiaugti, kad visuomenėje labiau suprantamas šeštadieninės mokyklos darbas ir nauda. Vis daugiau susilaukiama ir medžiaginės, ir kitokios paramos. Taip pat atsiranda vis naujų vadovėlių ir kitokių mokymo priemonių. Tektų pageidauti, kad kas nors susirūpintų dailiojo žodžio įrašymu magnetofono juostoje. Kartais mokytojui yra sunku perduoti mūsų kalbos tikrąjį grožį. Tokios juostos būtų reali pagalba.

Dirbtinius dantis tvirčiau savo vietoje?

Ar jūsų dirbtiniai dantys nepykina bei nesudaro nemalonumų slysdami, krisdami ar judėdami valgant, kalbant, juokiantis? Užbarstykite truputį FASTEETH ant dirbtinių dantų plokštelių. FASTHEET laikys jūsų dirbtinius dantis daug tvirčiau ir maloniau. Galėsite daug lengviau valgyti. Jie yra berūgšt[illegible]. Neįausite gumos skonio bei lipnumo. Milteliai panaikins plokštelių kvapą. Gerai pritaikinti dirbtiniai dantys yra būtinybė sveikatai. Lankykite savo dantistą reguliariai. Reikalaukite FASTEETH visose vaistinėse.

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos mokytojos baigiant mokslo metus. Iš kairės: L. Senkevičienė, sesuo Ignė, V. Kuprevičiūtė

Nuotr. S. Dabkaus

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS
532 - 7733

1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETIŠKŲ MISINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNĖLĖS, ZUBRAŽOLĖ, "C" TERMOMETRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KAUNO ĄŽUOLYNAS

"Komjaunimo Tiesoj" pernai įvyko aštrios diskusijos dėl Kauno Ąžuolyno ateities. Rūpestį architektūros veteranui V. Žemkalniui bei kitiems gamtos mylėtojams kėlė "Drobės" įmonės pradėtas įrengti stadijonas, nutarimas centriniame stdijone pastatyti 24.000 vietų tribūnas, išdygęs baldų sandėlis, šokių paviljonas, masiniai sambūriai Dainų slėnyje. Kauno miesto vykdomasis komitetas centrinio stadijono tribūnas sumažino iki 12.000. "Komjaunimo Tiesos" 84 nr. rašoma: "Nutarta laikyti Žaliakalnio, Parodos kalno ir Aukštųjų Šančių ąžuolynus Kauno Ąžuolynu — centriniu miesto ramaus poilsio parku, unikaliu gamtos paminklu. Vykdomasis komitetas įpareigojo prekybinių organizacijų valdybą iki š. m. gegužės 1 d. iškelti iš Ąžuolyno vieną baldų sandėlį, maistprekybos paviliojoną. Iki 1970 m. gegužės 1 d. bus iškelti likusieji sandėliai. Paviljone šokių vakarus rengti leista ne dažniau kaip kartą per savaitę ir tik iki sekančių metų. Po to numatoma pakeisti šokių paviljono paskirtį. Nutarta iki š.m. gegužės 1 d. panaikinti Ąžuolyne (ne sporto kombinato teritorijoje) sporto aikšteles. Iki 1971 m. gegužės 1 d. — iškelti atrakcionus. "Drobės" fabrikas įpareigotas iki š. m. gegužės 1 d. atstatyti Ąžuolyne (A. Šančiuose) pradėto stadiono statyboje sunaikintą augalinį dirvos sluogsnį ir užpilti apnuogintas ąžuolų šaknis. Dainų slėnyje leidžiami tik respublikiniai arba reikšmingesni miesto masto renginiai. Sporto kombinatas įpareigotas, darant stadiono rekonstrukciją, nepažeisti Ąžuolyno teritorijos bei parko interesų, išsaugoti visus stadiono teritorijoje ir jos aplinkoje augančius šimtamečius ąžuolus".

"KLUMPĖ" IR "VAIDILUTĖ"

"Tiesos" korespondentas V. Miniotas gegužės 20 d. laidoj paskelbė pasikalbėjimą su Palangos vykdomojo komiteto pirm. D. Puodžium. Skaitytojams jis pasakoja pagrindines naujoves: "... Birutės kalno papėdėje statoma "Vaidilutės" kavinė (autorius G. Tiškus). Tai bus jauki 100 vietų svetainė su lietuviškais interjerais, pagal individualų projektą Vilniuje pagamintais baldais. "Vaidilutė" bus dengta nendrėmis, dvelks senove. Priešais kavinę stovės ąžuolinė Perkūno stovyla. Padabins Palangą ir ant Rąžės kranto, priešais "Jaunystės" kino teatrą statoma "Klumpė". J. Mikėnas suprojektavo kavinę, kuri savo išvaizda tikrai primins šį žemaitišką apavą. O kelią į kavinę rodys Palangos Juzė su savo didelėm žirklėm. Kavinės interjerai primins mūsų senovės kaimus. Indus specialiai daro Kauno "Dailė". "Klumpė" veiks ir žiemos mėnesiais. Ten, kur iš Palangos bėgdamas kelias įskuba į Liepojos plentą, pušynėlio pakraštyje statoma užeiga, kurioje bus apstu lietuviškų ir kitokių kepsnių. Žiogriais aptverta užeiga primins senovišką pakelės karčiamą ..." Paplūdimyje iš 25 vežimėlių bus pardavinėjamos dešrelės ir pyragėliai, veiks speciali valgykla motinoms ir vaikams. Visuomeninio maitinimo įstaigos šiemet per šešias valandas galės pavalgydinti apie 60.000 vasarotojų. Automobilių savininkai esą labai pamėgę kempingu vadinamą palapinių miestelį, kur dabar įrengiami pravažiavimo takai, aikštelė 400 automobilių. D. Puodžius taipgi nusiskundžia: "Mes jaučiame didelę patalpų stoką miesto poreikiams. Labai opūs kultūros, buities, sporto klausimai. Iki šiol Palangoje nėra ir neaišku, kada bus kultūros namai. Labai ankštose patalpose dirba ir miesto, ir kurortinė poliklinikos. Kiekvieną vasarą į Palangą suvažiuoja apie 1.500 žmonių padėti prekybai, buities ir kitoms tarnyboms. O kur žmones apgyvendinti? Juk jie negali tris mėnesius tūnoti palapinėse?! Reikia bendrabučių. Laikas pagalvoti ir apie prekybos mokyklos atidarymą Palangoje. Palangos laukia didelės perspektyvos. Tik, deja, jų įgyvendinimo planai ne visai konkretizuoti, nesuderinti su statybininkais, jų galimybių augimu. Mes dar net tiksliai nežinome, ką statysime ateinančiais, 1970 metais ..."

KOLCHOZO ALUDARIAI

J. Lengvenis "Valstiečių Laikraščio" 33 nr. cituoja Mažeikių rajono "Aušros" kolchozo moterų pagalbos šauksmą: "Kur besikreipėm, niekas nepadėjo. Bet daugiau su aludariais ir prasigėrusiais vyrais nebepajėgiame kariauti. Tuo tarpu bravorai tebegyvuoja, rūksta dūmai, gaminama vis nauja produkcija ..." Aludarių sąjungai, J. Lengvenio teigimu, priklauso "Aušros" kolchozininkai — Albinas Balandis, K. Milieška, broliai Kazys, Antanas ir Albertas Ramanauskai, E. Eičinas, A. Jašmontas, A. Poškus, V. Dargis ir S. Gerikienė. Pastarosios sodyboje už 10 litrų alaus imama 3,50 rb. Alaus mėgėjų gretas labiausiai išgarsino A. Miškutis ir K. Skabeikis, kurie net ir mėšlo vežti išsiruošė su bidonėliu alaus. Belaistydami kiekvieną šakių kilstelėjimą alumi, ėmė ir užmigo ... ant mėšlo krūvos.

LIETUVIŲ POETŲ KARTOS

"Jaunimui Gretų" 2 nr. Antanas Jonynas paskelbė diskusinio pobūdžio straipsnį "Apie 'mini' sijonukus ir tikrą poeziją". Jis konstatuoja, kad lietuvių poezija tebėra labai jauna, kai tuo tarpu kitų tautų jau turi tūkstantmečių tradicijas: "O mūsų poezija juk prasideda tik nuo Donelaičio. Bet ar nuo Donelaičio? Donelaitis dar nėra mūsų poezijos pradžia. Ir A. Baranauskas taip pat ne. Tai labai fenomenalūs poezijos saviveikliininkai, žinoma, ir didelės asmenybės. Asmenybės ir piliečiai. Bet profesionalia poetinės kūrybos prasme jie kokio nors žymesnio impulso lietuvių poezijos vystymuisi nedavė. Lietuvių poezijos pradžia reikia laikyti Maironį, kurio pirmasis eilėraštis buvo išspausdintas 1885 metais ("Lietuvos vargas"—"Miškas ūžia"). Galit su manim sutikti, galite nesutikti: nesu mokslininkas ir jokių kategoriškų tvirtinimų nedarau. Man taip atrodo. Ir tik tiek. Bet jeigu Jūs sutinkate su mano išvadom, tai turite sutikti ir su tuo, kad mūsų, lietuvių, poezija (profesionali poezija, apie liaudies poeziją čia nekalbu) neturi net ir 85 metų. Tai juk tik vienos kartos amžius. Žinoma, šis teiginys yra labai sąlygiškas. Per 80 su viršum metų kūrybiniame darbe pasikeičia maždaug 3—4 kartos. Tai pastebima ir mūsų, lietuvių, poezijoje. Buvo Maironio karta, buvo V. Mykolaičio-Putino, Balio Sruogos, K. Binkio karta, buvo labai talentinga S. Nėries, J. Aleksandriškio, B. Brazdžionio, A. Miškinio karta, buvo ir tarybinių pokario metų lietuvių poetų karta ..." Taigi, į talentingos kartos gretas A. Jonynas jaunimui skirtame žurnale turbūt pirmą kartą įrikiuoja išeivio dalią pasirinkusius poetus Joną Aistį ir Bernardą Brazdžionį, apie kuriuos dabartinis jaunimas tėvynėje iki šiol beveik nieko nėra girdėjęs. A. Jonyno parinkta poetų ketveriukė talento požiūriu bus sunkiai bepralenkiama ateityje.

V. Kst.

ST. CATHARINES, ONT.

ŠEIMOS ŠVENTĖ. Gegužės 25 d. mūsų bažnyčioje Onutė Jasevičiūtė priėmė pirmąją Komuniją. Ta proga jos tėveliai surengė vaišes, kuriose dalyvavo T. B. Bagdonas, OFM, iš Toronto ir dar keletas torontiškių svečių, taip pat iš Hamiltono atvyko giminės ir šeimos draugai. Vaišių stalą palaimino T. B. Mikalauskas, OFM. S. Šetkus, sveikindamas tėvus ir Onutę, prisiminė, kad K. Jasevičius buvo vienas iš iniciatorių steigiant skautams remti draugiją ir eilę metų tai draugijai pirmininkavo. Onutė gavo daug gražių dovanų. Ji lankė liet. šeštadiennę mokyklą ir pramoko lietuviškai skaityti. Su savo dviem draugėm jos padainavo svečiams "Motulė mane barė". Svečias

TUMO-VAIŽGANTO ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA. Tėvų komitetas, kurį savo laiku sudarė V. Žemaitienė ir A. Zubrickas, daug turėjo vargo, kol surado mokytoją. T. B. Mikalauskas, OFM, gelbėdamas padėtį, nes atrodė, kad nebeegzistuos mokykla, sutiko mokytojauti. Įsirašė 17 vaikų, buvo septyni skyriai. Laimei, atsirado mokytoja padėjėja p. Birutė Eimantienė. Mokykla atsistojo ant tvirtų pamatų, viskas ėjo labai gražiai. Įpusėjus me-

(Nukelta į 7 psl.)

Šventinant Laisvės paminklą Toronto lietuvių kapinėse birželio 1 d. Iš kairės: buvusi Sibiro tremtinė p. Teišerskienė, KLB pirm. dr. S. Čepas, kūrėjai sa anoriai — p. Pociūnas, J. Matulionis, A. Šukys, A. Jakimavičius; E. Jankutė, kun. P. Ažubalis

Nuotr. S. Dabkaus

HAMILTON, ONT.

JAUNIMAS TELKIA LĖŠAS VEIKLAI. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdyba, išrinkta Toronte iš studentų, nutarė sukelti lėšų sąjungos veiklai. Ji kreipėsi į lietuvius dailininkus, prašydama paaukoti jų organizuojamai loterijai savo kūrinių. Ir štai 17 dailininkų mielai sutiko. MAS centro valdyba nuoširdžiai dėkoja menininkams: J. Bakiui, V. Balynienei, T. Idzelytei, V. Ignui, P. Jurkui, V. Krištolaitytei, R. Laniauskui, N. Palubinskienei, J. Paukštienei, dr. M. Ramūnienei (už dail. A. Tamošaičio paveikslą), S. Smalinskienei, S. Šetkui, Šimkevičiui, P. Vaškiui, A. Vekterytei, R. Viesului, G. Žumbakienei už parodytą nuoširdumą ir pritarimą šiam užsimojimui. Visose vietovėse šios loterijos bilietai jau platinami. Jeigu kas dar norėtų gauti šios loterijos knygučių platinimui, rašykite: J. Pleinys, 137 Gladstone Ave., Hamilton 23, Ont. Canada. Visi paremkime jaunimą, dirbantį lietuvišką darbą. Neužtenka vien gražių žodžių, bet reikia ir materialinės paramos veiklai. Šios loterijos premijų paskirstymas įvyks š.m. liepos 5 d. Dainavoje moksleivių ateitininkų stovyklos uždarymo metu. **J. P.**

BIRŽELIO IŠVEŽIMŲ MINĖJIMAS įvyks sekmadienį, birželio 15, kartu su latviais ir estais. Jis prasidės 11 v.r. pamaldomis už išvežtuosius ir žuvusius. Pamaldas atlaikys mons. J. Tadarauskas. 3.30 v. p.p. kviečiame visus su automobiliais atvažiuoti į Loblaws autoaikštę Main St. East tarp Tisdale St. So. ir Cathedral Girls High Schoou. Iš ten 4 v. p.p. visi automobiliais važiuoja į miesto centrą. Prie Nežinomo kareivio paminklo bus padėtas vainikas ir tartas trumpas žodis. Šiais metais baltiečių minėjimui vadovauja latviai. Ruoškimės dalyvauti jame visi ir prisiminkime pilnas skausmo ir kančių dienas, kada mūsų tėvynė prarado laisvę, o jos sūnūs ir dukros buvo pasmerkti didelėm kančiom ir mirčiai.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

GAVĖNIOS REKOLEKCIJŲ METU K. L. K. Moterų Dr-jos Hamiltono skyrius po kiekvienų pamaldų ruošė pusryčius. Gautas pelnas paskirtas lietuvių kankinių koplyčios statybai Romoje. $150 buvo įteikta vysk. V. Brizgiui, kuris pareiškė gilią padėką. Jo žodžiais tariant, tai pirmas kat. moterų skyrius, įteikęs tokią gražią sumą šiam kilniam tikslui. Valdyba dėkoja visoms ponioms ir skyriaus narėms už kepinius ir saldumynus, už talką virtuvėje ir visiems atsilankiusiems.

Sk. narė

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781

Winnipeg, Man.

PADĖKA

Už suruoštą priešvestuvinį pobūvį mano mylimai dukrai Imekei reiškiu nuoširdžiausią padėką rengėjoms: Marijai Januškienei, Aldonai Balčiūnienei, Onai Jančiukienei, Monikai Marozienei, Janinai Kuncaitienei. Dėkoju visoms ponioms ir panelėms už tokias puikias dovanas, kurių gausumas tikrai sujaudino mane. Liksiu Jums amžinai dėkinga už taip gausų atsilankymą ir pagerbimą mano mylimos dukters, o kartu ir manęs. Ši diena amžinai pasiliks Imekės ir mano širdyse.

Labai, labai nuoširdus ačiū —

Teklė Timmerman

VANCOUVER, B.C.

TAUTOS FONDO aukotojų sąraše "TŽ" 21 nr. klaidingai atspausdinta pavardė: vietoje V. Matulis turėjo būti V. Matutis.

LONDON, ONT.

BIRŽELIO TRAGEDIJOS PRIMINIMAS šiemet įvyks kiek skirtingoje formoje. Birželio 15 d., 3 v.p.p., St. Paul's anglikonų katedroje, Richmond St., tarp Queen's ir Dufferin, įvyks visų tikybų ir tautybių bendros pamaldos išvežtųjų ir nukentėjusiųjų intencija. Jas laikys pats katedros klebonas dean Keefe. Pamokslą pasakys vengras kun. E. Boday. Po pamaldų toje pat parapijoje bus demonstruojamas latvių dokumentinis filmas apie birželio tragiškąsias dienas, o po to įvyks bendra kavutė. Šiuo būdu baltiečių tragedija bus daug efektingiau pagarsinta, negu ligi šiol rengiamais minėjimais baltiečių rateliuose. Jokių kitų iškilmių nebus. Rengia ir visus kviečia dalyvauti Baltiečių Federacijos Londono skyrius. Tad dalyvaukime patys ir pakvieskime kuo daugiausia kanadiečių draugų, ypač tokių, kurie domisi ne vien savais reikalais, bet kurie yra jautrūs ir kitų kančioms. Nepamirškime atvykti. Čia ir mūsų prestižo reikalas. Jei tik saujelė žmonių teatvyks, ne tik mūsų geras vardas nukentės, bet nebeteks nė užsiminti kanadiečiams apie panašias iškilmes. Jei patys neskirsime tam dėmesio, kaip jo galėsime prašyti iš kitataučių? **D. E.**

OAKVILLE, ONT.

NESUSILAUKĖM MOTINOS DIENOS MINĖJIMO. Kai netolimų praeities savaičių spauda mirgėjo aprašymais apie įvykstančius didelėse ir mažose kolonijose Motinos Dienos minėjimus, pas mus buvo gūdi tyluma. Niekas minėjimu nesirūpino ir jis neįvyko. Visdėlto gaila. Šis minėjimas čia buvo tapęs tradicija ir kasmet buvo ruošiamas beveik nuo pat šioje vietovėje lietuvių įsikūrimo po II D. karo. Patirta, kad vietoj Motinos Dienos manoma suruošti kitokį minėjimą maždaug Padėkos Dienos metu. Daugelio manymu, jeigu jis ir įvyks, neatsvers taip kilnaus ir visų pamėgto motinų pagerbimo, kuris buvo tapes tradicija. Sukaupvime viltis pažadams ir ateičiai. Gal gi po ilgesnės tylos ir mes išjudėsime.

Myra

W Westinghouse
VĖSINTUVAI IR DRĖGMĖSIURBIAI

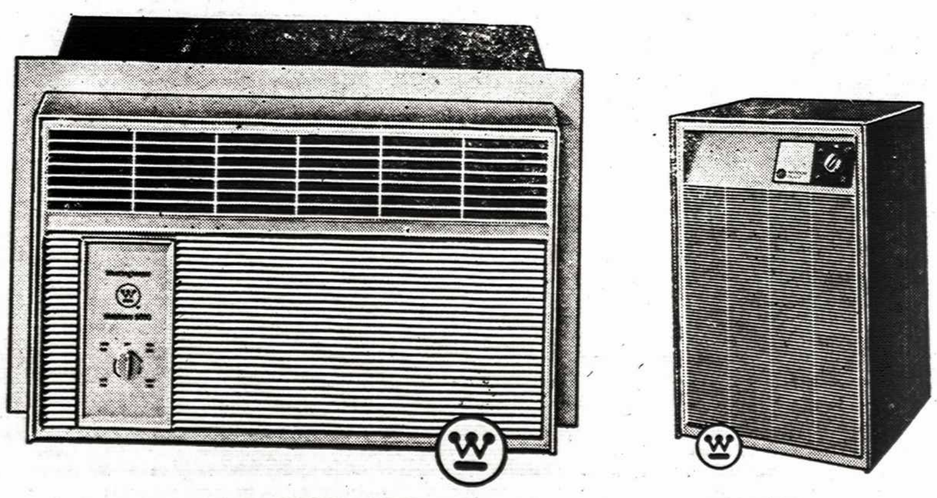

ORO VĖSINTUVAI
Nuo $179.00

DRĖGMĖSIURBIAI
Nuo $109.00

YOU CAN BE SURE IF IT'S WESTINGHOUSE W

Taip pat parduodame šaldytuvus, elektrines krosnis, skalbimo ir džiovinimo mašinas ir kt.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont. Tel. 522-5028
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:
pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.
Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:
depozitus 5%
šėrus 5,5%
terminuotus indėlius 6½%

Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius ir perlaidas (money orderius). Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $1,600,000.00.

V. GERULSKIS ROOFING
DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.
ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.
MI 83400 ANCASTER, ONT.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

LIETUVIŲ AR JŲ DRAUGE su latviais ir estais suruoštuose Birželio įvykių minėjimuose priimtuosius nutarimus VLIKas prašo siųsti krašto vyriausybėms, parlamentarams ir dėti pastangų, kad būtų įdėti vietinėje spaudoje.

VLIKO PIRM. J. K. VALIŪNAS gegužės 23 d. lankėsi Vašingtone ir Lietuvos atstovybėje drauge su J. Kajecku ir dr. St. Bačkiu peržiūrėjo Kongreso bibliotekoje surinktus dokumentus, rodančius Sovietų Sąjungos agresiją prieš Lietuvą. Su jais buvo supažindinta VLIKo valdyba gegužės 28 d. Dabar atliekami paruošiamieji darbai dokumentus išleisti atskiru leidiniu. VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas gegužės 25—26 d. lankėsi Čikagoje, dalyvavo Lietuvių Fondo pietuose ir kalbėjo apie Lietuvos laisvinimą ir VLIKo veiklą. Velionies dr. Pijaus Grigaičio, "Naujienų" redaktoriaus ir ALTos vicepirmininko, atsisveikinime gegužės 25 d. VLIKo vardu jis tarė atsisveikinimo žodį, o gegužės 26 d. dalyvavo laidotuvėse.

VYSKUPO ANTANO DEKSNIO konsekracija — birželio 15 d. 4 v. p. p. Belleville diecezijos katedroje. Pirmosios pontifikalinės naujojo vyskupo Mišios — birželio 22 d. 3 v. p.p. jo parapijos lietuvių bažnyčioje East St. Louis mieste. Čikagoje vysk. A. Deksnys pontifikalines Mišias laikys birželio 29 d. 3 v. p. p. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, kur dalyvaus eilė lietuvių organizacijų atstovų su vėliavomis. Vyskupo pagerbimą Martinique salėje rengia iš organizacijų atstovų sudarytas nepaprastai gausus komitetas. Po šių iškilmių vysk. A. Deksnys išvyks į Europą.

KLEVELANDAN SUGRĮŽUSĮ P. Vietname sunkiai sužeistą marinų puskarininkį M. Vaikšnorą Windermere geležinkelio stotyje užpuolė du mušeikos, nuo kurių smūgių jam vėl teko grįžti ligoninėn. Policijos nuomone, mušeikos greičiausiai yra prieš karą Vietname nusiteikę demonstrantai, kuriems neužtenka drąsos dalyvauti kare, bet jos pakanka jėgų nespėjusiam atgauti veteranui sužaloti. D. M. Vaikšnoras, sužeistas vasario mėnesį, gydėsi P. Vietname, Japonijoje ir karo laivyno ligoninėje JAV. Jo krūtinę puošia sužeistiesiems skirtas "Purple Heart" medalis, kuris, matyt, nepatiko demonstracijas keliantiems bailiams.

"VIENYBĖ" PASKELBĖ kun. dr. F. Jucevičiaus įspūdžius iš Lietuvos kritikuojantį Juozo Mikuckio straipsnį "Nusiimkite juodus akinius", kurį jis buvo atsiuntęs "Laisvei" ir "Vienybei", ir redakcijai rašytą autoriaus laišką. Pasigyręs, kad kompartija jam yra paskyrusi butą su visais patogumais, J. Mikuckis praneša: "Man leista Tarybų Lietuvoje gauti "Vienybę", todėl labai prašau man ją siuntinėti. Prenumeratos išlaidas Jums pasiųs anūkėlė ..." Taigi, laikraščiui užsisakyti reikia kompartijos leidimo. Gyvendamas JAV, J. Mikuckis galėjo prenumeruotis viso pasaulio laikraščius, netgi ir sovietinius, o dabar turi tenkintis "Vienybe" ir už šį leidimą atsilyginti kompartijai propagandinėmis paslaugomis. Kun. dr. F. Jucevičiui jis siūlo nusiimti juodus akinius, kurie labai tiktų paties siūlytojo gėdai ir nusivyiimui užmaskuoti. Kadangi sovietų okupuotoj Lietuvoj gerus akinius sunkoka gauti, išeiviai juos galėtų pasiųsti J. Mikuckiui šiuo adresu: Kaunas, Centrinis Bulvaras 65-31. Tikėkimės, J. Mikuckiui patogiame bute juodus akinius bus leista gauti be muito.

Vokietija

EUROPOS LIETUVIŲ STUDIJŲ SAVAITĖ — liepos 13—20 d. d. Annabergo pilyje, Bad Godesberge prie Bonnos. Paskaitas skaitys: V. Banaitis, V. Bartusevičius, dr. J. Grinius, prof. Z. Ivinskis, V. Natkevičius, dr. J. Norkaitis ir kun. J. Urdžė iš V. Vokietijos, dr. K. J. Čeginskas iš Švedijos, prof. J. Eretas, prof. J. Juraitis iš Šveicarijos ir prof. A. Greimas iš Prancūzijos. Moderatorium pakviestas Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius.

LIETUVIŲ 8591 INŽINERIJOS KUOPA Schwetzingene atšventė dvidešimtmetį. Ji buvo suformuota Darmstate 1949 m. gegužės 1 d., o Schwetzingenan persikėlė 1951 m. vasarą. Kuopos vadais yra buvę lietuviai H. Morkūnas, V. Miliūnas, J. Venckus, P. Skučas, A. Ješmantas, M. Neimanas, V. Sutkus ir dabartinis vadas inž. J. K. Valiūnas, Vokietijos LB valdybos pirmininkas, kuopai vadovaująs nuo 1955 m. birželio 1 d. Per dvidešimtmetį kuopoj yra tarnavę 1.100 vyrų. Dabar kuopa turi 124 vyrus, kurių 70% yra lietuviai, jų tarpe penki karininkai — J. K. Valiūnas, K. Bendoraitis, V. Lukošiūnas, J. Račkauskas ir J. Stuknys. Kuopos rėmuose veikia M. Miniausko vadovaujama LB apylinkė, turinti apie 40 narių. 1952-68 m. kuopa surinko ir Vasario 16 gimnazijai įteikė 14.267,26 DM, Tautos Fondui — 2.753,64 DM, buvusių narių šalpai — 10.780,74 DM. Kuopos vyrai turi biblioteką ir skaityklą, altorių salėje, kur kas antrą sekmadienį Mišias laiko iš Kaiserlauterno atvykęs kun. B. Liubinas. Darmstadte kuopa turėjo netgi ir savo kapelioną kun. A. Bernatonį, o vėliau eilę metų kuopos vyrus aptarnaudavo iš sielovados centro Dieburge atvykę lietuviai kunigai. Iš kuopos narių yra sudaryta stipri futbolo komanda, veikia šachmatininkų grupė, pistelotų šaudymo varžybose dalyvauja kuopos vadas J. K. Valiūnas, keletą kartų laimėjęs pirmąsias vietas Baden-Wuerttembergo krašte. Kuopa prižiūri Schwetzingene palaidotų lietuvių kapus, juos aplanko Vėlinių vakarą.

Italija

DIPLOMATIJOS ŠEFAS S. LOZORAITIS žmogaus teisių deklaracijos dvidešimtmečio proga pasiuntė raštą Jungtinių Tautų sekr. U Thantui, atkreipdamas jo dėmesį į faktą, kad Sovietų Sąjunga pažeidinėja žmogaus teises okupuotoje Lietuvoje bei kitose užgrobtose srityse. Jis prašė sekr. U Thant rūpintis deklaracijos nuostatų vykdymu ir remti lietuvių tautos ryžtą atgauti nepriklausomybei. Iš Jungtinių Tautų jau gautas pranešimas, kad šis raštas įprastine tvarka bus perduotas žmogaus teisių komisijos nariams.

JUNGTINIŲ TAUTŲ maisto ir ūkio organizacijoje Romoje dirba JAV valstybės departamento pareigūnas dr. Alg. Žemaitis. Neseniai jo šeima susilaukė dukrelės, kurią pakrikštijo kardinolas A. Samore, o krikšto tėvais buvo Paryžiaus lietuviai visuomenininkai B. ir J. Venskai.

Britanija

SUSSEX UNIVERSITETO studentų leidžiamam žurnale "Insight" išsamų straipsnį apie sovietinę Lietuvos okupaciją, trėmimus į Sibirą ir partizanų kovas paskelbė Edis Bevan, kurio motina yra lietuvė, o tėvas anglas. Medžiagą šiam rašiniui parūpino D. Britanijos Lietuvių Sąjunga.

"EUROPOS LIETUVIS", skaitytojams primindamas "Tėviškės Žiburių" tūkstantąjį numerį, rašo: "... Savaitraštis eina nuo 1949 gruodžio 24 d. Tai bene pats didžiausias laisvajame pasaulyje savaitraštis medžiagos talpumu ir bene įdomiausias jos įvairumu ..."

BRITANIJOS LIETUVIŲ SKAUTŲ XX jubilėjinė stovykla rengiama liepos 26 — rugpjūčio 2 d. d. Lietuvių Sodybos beržyne. Stovyklon atvyksta 30 lietuvių skautų iš V. Vokietijos. Svečių eiles papildys Lietuvių Skautų Brolijos vyr. skautininkas Viadas Vijeikis iš JAV, Vokietijos LB valdybos pirm. inž. J. K. Valiūnas ir s. kun. V. Šarka.

Donatas Černius ir Irena Glizickaitė, susituokę Sudbury gegužės 31 d. Abu dirba Toronte (Donatas — policijoj)

Nuotr. M. Pranevičiaus

VYTAUTAS ČESNA

KALINIO MOTINA

Ne kriaušė, žiedlapiais išbalusi pražilus,
Ne karklai, ne beržai šakas pamerkę,
Ne vakaro šlamėjimas per šilą,
Tai mano motina, tai ji čia verkia.

— Sūnau, sūnel, prabilk, sakyk, ar tu dar?
Ar gyvas dar?... Ar dar mane girdi Tu?...
Kada, sūnau, kada sugrįšim mudu
Alyvomis trobelės iškaišyti?

Vyšnia pabeldžia šakele į langą —
Nyku, baugu, susigūžusi tūnau...
Šaukiu Tave, šaukiu sūnelį brangų,
Širdis ir lūpos vien: sūnau, sūnau!

— Motut, sakyk, motut, nejaugi tu čia?
Nejaugi Tavo balsą aš girdžiu?
O gal tik vėjas pro kaštonus pučia?!
O gal alsuoja tūkstančiai žvaigždžių?!

— Tai aš, sūnau, tai aš sūneli mano...
Ir tu dar gyvas, gyvas dar sūnau!
O ašaros su sopuliu srovena.
Ar juoktis man, ar verkti — nežinau.

Sūnau, sūneli, kaip tos grotos kietos,
Tai jau ne plieno kietis, ne akmens...
O tiek jau, rodos, ašarų išlieta
Prie grotų čia, prie kryžiaus, prie želmens.

— Motut, subirs tos grotos ir retežiai,
Gana bus skausmo ašarų, kančių...
Įsiklausyk, jau smilgos stiebas čeža,
Jau aidi žingsniai laisvės grįžtančios...

— Kada sūnau? Kada, sūneli mano?
Čia be Tavęs naktis juoda gili...
Ir sėti reikia, ir bičių neišganom —
Nei vakaras, nei aš, nei obelis.

— O gal, motut, o gal už mano kraują,
Už mano širdį laisvė jums sugrįš?
Gal be manęs tėvynės dienos naujos
Vėl pasibels į tėviškės duris — —

— Oi ne, sūnau, perdaug šie žodžiai baisūs.
Nejau dangus manęs nepagailės...
Iš kraujo saulė vėl į kraują leisis,
Krauju spindės ant kruvinos gėlės.

Kas kvies, kas šauks į kryžkeles išėjęs
Pabust, pakilt, žaibuot, kovot, gyvent?
Iš kur ateis naujos dienos nešėjas,
Jei sodžiuje, jei čia nebus Tavęs?!

Kas pasitiks pareinantį tremtinį?!
Kas jį, kaip brolį, vieškely priglaus?
Tave, sūnau, Tave maldoje mini
Išblyškę lūpos vargano žmogaus.

Ir tėvas tavo, kaip žiedai, negrįžo,
Jo kraujo kvapą atnešė žinia...
Ar veltui naktys nemigoj po kryžium...
Oi nesakyk, kad nebegrįš, ne...

Pavargs ir akys, kas man kelią rodys?
Kas ves? Kas lazdą neregei paduos?
Sugrįšk, sūnau, tegul čia žydi sodai,
Tegul išeis kančia, naktis, ruduo — —

Tylu, tik vakaras pro grotas pučia...
Tyliu — ir motina tylės, žinau!
Mamyt, motut, palauk, pabūk dar tu čia...
Ak, Viešpatie, ar ji sulauks sūnaus?

Šio eilėraščio autorius buvo Vilkaviškio gimnazijos abiturientas, ateitininkas; besitraukdamas nuo bolševikų antplūdžio 1944 m. žuvo New Brandenburge, Vokietijoj. Jis yra parašęs ir daugiau eilėraščių, bet kol kas nesurasti. Šį eilėraštį atsiuntė viena "TŽ" skaitytoja.

GERIAUSIA IR VERTINGIAUSIA DOVANA JŪSŲ GIMINĖMS

LIETUVOJE

DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI, PILNAI GARANTUOTI

Jūsų giminės galės nusipirkti KĄ norės, KADA norės ir daug daugiau gaus už juos. SPECIALIOSE VNEŠPOSYLTORGO DOLERIŲ KRAUTUVĖSE jūsų giminės galės nusipirkti ką norės — maisto, drabužių, batelius, medžiagų, namų apyvokos reikmenis, indus, televizijos priimtuvus, šaldytuvus, radijo aparatus, baldus, motociklus ir beveik visa, ko tik reikia.

ŽYMIAI SUMAŽINTOS KAINOS — daug žemesnės už buvusias. Šie DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI yra daug geriau, negu pinigai. Jūsų giminės gali tai patvirtinti. Nėra jokių atvirų ar paslėptų mokesčių už šį patarnavimą. Jūsų giminės gaus pilną vertę. Jei norite gimines padaryti laimingais, užsakykite dabar DOVANŲ PAŽYMĖJIMUS per mus.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street,
New York, N.Y. 10010 U.S.A.
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ KATALOGŲ

PRANEŠAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugeli mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užvęsti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti

Atsiųsta paminėti

Zenonas Ašoklis, LIETUVOS GEOGRAFIJOS VADOVĖLIS. 80 psl. su gausiomis iliustracijomis ir Lietuvos žemėlapiais. Kaina $1.50. JAV LB Kultūros Fondo leidinys nr. 34. Kreiptis į KF reikalų vedėją A. Kareivą, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Mūsų Studentas, semestrinis biuletenis. Miunchenas, kovo 31 d. Leidėjas — Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungos valdyba. Adresas: Mečys Landas, 8 Muenchen 15, Kapuzinerplatz 2/II, W. Germany.

Penktoji Pradalgė. Literatūros metraštis 1968, 412 psl. Redagavo K. Barėnas. "Nidos" Knygų Klubo leidinys nr. 71, 1 Ladbroke Gardens, London W. 11, Britain. Kaina nariams — $2.50, kietais viršeliais — $3.00, nenariams — 25% daugiau.

Mitteilungen aus baltischem Leben Nr. 1(65), Maerz. Leidėjas — Baltische Gesellschaft in Deutschland. Metinė prenumerata 10 DM ($2.50). Kreiptis į generalinį sekr. Adam Gruenbaum, 8 Muenchen 15, Lessingstr. 5, W. Germany.

Pasaulio Lietuvis nr. 5(41), balandis-gegužė. PLB valdybos biuletenis, redaguojamas St. Barzduko. Metinės $2 prenumeratas priima Antanas Gailiušis, 1829 Lampson Rd., Cleveland, Ohio 44112, USA.

Evangelijos Šviesa nr. 2, kovas-balandis.

Laiškai Lietuviams nr. 5, gegužė. Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA.

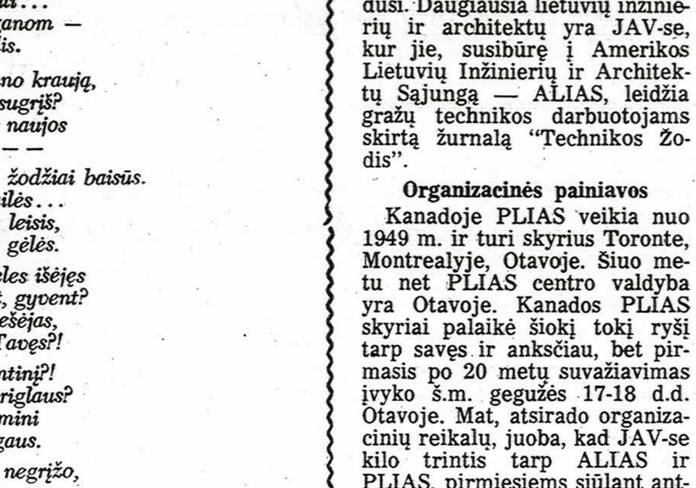

Iš Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos — PLIAS suvažiavimo profesinių ir mokslinių darbų parodos Otavoje: J. Ladyga, "Drive-in" bažnyčios projektas

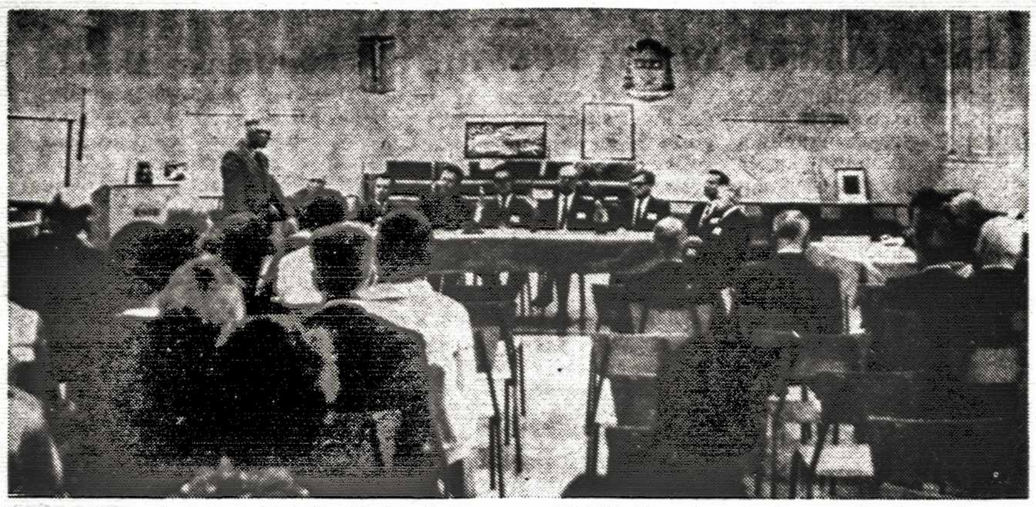

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos — PLIAS Kanados skyrių suvažiavimo Otavoje prezidiumas ir sekretoriatas. V. Zubas — Montrealio PLIAS skyriaus sekretorius atidaro profesinių ir mokslo darbų parodą, prof. gen. S. Dirmantas — buvęs PLIAS c. v. pirmininkas, V. Priščepionka — K. L. B. Otavos apylinkės pirmininkas, kun. dr. V. Skilandžiūnas — Otavos lietuvių kapelionas, dr. A. Jurkus — Otavos PLIAS skyriaus pirmininkas, J. V. Danys — PLIAS centro valdybos pirmininkas, dr. A. Butkus — PLB centro valdybos vykdomasis vicepirmininkas, J. Augustinavičius—ALIAS centro valdybos narys, B. Baranauskas — Toronto PLIAS pirmininkas; sekretoriai — dr. R. Knystautas ir L. Giriūnas iš Montrealio

Pusė inžinierių ir architektų - jaunimas

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Kanadoje suvažiavimas

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga—PLIAS, įkurta pokario metais Vokietijoje, yra išeivijoj plačiai paskleidusi. Daugiausia lietuvių inžinierių ir architektų yra JAV-se, kur jie, susibūrę į Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungą — ALIAS, leidžia gražų technikos darbuotojams skirtą žurnalą "Technikos Žodis".

Organizacinės painiavos

Kanadoje PLIAS veikia nuo 1949 m. ir turi skyrius Toronte, Montrealyje, Otavoje. Šiuo metu net PLIAS centro valdyba yra Otavoje. Kanados PLIAS skyriai palaikė šiokį tokį ryšį tarp savęs ir anksčiau, bet pirmasis po 20 metų suvažiavimas įvyko š.m. gegužės 17-18 d.d. Otavoje. Mat, atsirado organizacinių reikalų, juoba, kad JAV-se kilo trintis tarp ALIAS ir PLIAS, pirmiesiems siūlant antrąjį visai panaikinti, o Kanados, Australijos ir kitų kraštų PLIAS skyriams įsijungti į amerikiečių ALIAS. Žinoma, su tokiu pasiūlymu kitų kraštų lietuviai inžinieriai bei architektai negalėjo sutikti ir buvo rastas kompromisas, kad visuose kraštuose veiks PLIAS padaliniai su centro valdyba. Tokiu padaliniu tapo ir ALIAS. Kanadoj sąjunga pavadinta PLIAS Kanadoje. Šis pasiūlymas suvažiavime buvo priimtas ir PLIAS Kanadoje centro valdybos pareigas prisiėmė Toronto skyriaus valdyba.

Jaunieji ir senieji

Ne vien dėl organizacinių reikalų įvyko suvažiavimas. Buvo įdomu, ką išgirsime paskaitose, kokias nuotaikas pajusim simpoziume, ką pamatysim kolegų darbų parodoj, Pagaliau bus reta proga sutikti seniai matytus pažįstamus. Iš spaudos žinojom apie pernai įvykusį panašų suvažiavimą Klevelande. Ten jaunoji karta labai aktyviai dalyvavo, parūpindama daugumą paskaitininkų iš savo tarpo. Laukėm, kas bus Otavoje.

Teko maloniai nustebti, kai suvažiavime, šalia daugiau kaip prieš pusšimtį metų inžinieriaus diplomą įsigijusio profesoriaus-generolo-ministerio Stasio Dirmanto ir kitų veteranų, pasirodė šiemet ir pernai universitetą baigę inžinieriai K. Vilčinskas ir A. Bulota. Dar įdomiau — tai jau antra inžinierių karta tose šeimose; sūnūs pasirinko tėvų profesiją. Pagal skyrių pranešimus, išeivijoje baigę mokslus sudaro pusę PLIAS narių. Tai sveikas reiškinys, kuriuo nedaugelis išeivijos organizacijų gali pasidžiaugti.

Mokslininiai darbai

Paroda traukė visų dėmesį, stebino dalyvių skaičium ir įvairumu. Architektai rodė individualius darbus, daugiausia lietuvių visuomenei skirtus pastatus. Inžinieriai tenkinosi grupiniais savo darbovietės projektais. Visų parodoj išstatytų darbų ne tik aptarti, bet ir suminėti neįmanoma. Bent trumpai stabtelkim prie žmonių, kurie yra išėję iš kasdienės profesinės rutinos į platesnius horizontus. Tai žmonės, kurie dirba tyrimų srityje ir parodoj išstatė savo mokslinius darbus. Nevienas jų skaito referatus tarptautiniuose suvažiavimuose, kiti yra parašę svarius tomus.

Su moksliniais darbai parodoj dalyvavo: inž. J. Danys, dr. A. Jurkus, inž. G. Mitalas, dr. J. Rimšaitė — visi iš Otavos; dr. A. Aneliūnas, inž. R. Knystautas — abu iš Montrealio, dr. V. Fidleris — iš Deep River. Dirbdami universitetuose ar tyrimų institutuose, šie žmonės palieka žymę mokslo pasaulyje. Tik dėl kuklumo visuomenė nieko arba labai mažai apie jų darbus žino. O, rodos, labai derėtų apie kiekvieną iškilesnį tautietį žinoti, kad galėtumėm patys pasidžiaugti ir kitiem pasakyti. Gal atsikratytumėm bent dalies lietuvišku kuklumu vadinamo menkavertiškumo komplekso.

Lietuviškoji architektūra

Po trumpo atidaromojo posėdžio sekė paskaitos. Jų kartu klausėsi svečiai ir suvažiavimo dalyvių žmonos. Pirmoji — torontiškio inž. L. Balsio tema "Formos klausimas". Tai tema, kurią nagrinėti galima iš įvairių požiūrio taškų. Inž. L. Balsys įeškojo architektūrinių formų šių dienų moderniojoj technologijoj. Gausiai šviesos paveikslais iliustruota paskaita, sugretindamas architektūrinį statinį ir technikinį atlikimą, pvz. Manhattan dangoraižių panoramą ir didžiulę valyklą (rafinerija), jis įtikino klausytojus, kad mechaniniai šių dienų technologijos įrenginiai gali būti estetiški.

Antroji paskaita — torontiškio archit. dr. A. Kulpos-Kulpavičiaus tema "Lietuviškos architektūros bruožai". Jei inž. L. Balsys aiškino paveikslus, tai čia spalvotos skaidrės be žodžių davė aiškų foną. Paskaitininkui talkino p. N. Kulpavičienė, tinkamu momentu ekrane pateikdama reikalingą vaizdą.

Pabrėžęs, kad ne lietuviško architektūros stiliaus, bet lietuviškumo tame ar kitame stiliuje reikia jieškoti, paskaitininkas žodžiu ir vaizdais nuosekliai šios prielaidos laikėsi. Davęs barokinio fasado ir kaimo gyvenamo namo proporcijų pavyzdžius, jis siūlė smulkiau nagrinėti proporcijas, nes čia ir glūdi lietuviški stiliaus bruožai. Pavyzdžiu statė skandinavų architektūrą, kuri nesanti atskiras stilius, bet turinti aiškų savita braižą. Lietuvoj gal ir pavyks ką nors panašaus sukurti. Naujieji daugiaaugščių gyvenamu namų rajonai Vilniuje aiškiai rodo, kad tai savi, lietuviški kūriniai, nieko bendro neturį su rusų tos pačios paskirties pastatais.

Paskaitininkas ypač kreipė dėmesį į aplinkos įtaką architektūrai. Nors nepasakė, bet iš rodomų skaidrių jautėsi, kad lietuviška architektūra gali vystytis tik savam krašte. Tai liudijo pvz. tautiniu apdaru lietuvaitės galvutė, dvi sunkiai virš meldais apaugusios paežerės kylančios gulbės. Net kolchozo naujų pastatų vaizdas, matomas pro žemėn sulindusį koplytstulpį, neatrodė toks svetimas.

Diskusijos

Šeštadienis baigėsi jaukiu pobūviu Savoy viešbutyje. Sekmadienį 8.30 v.r. prasidėjo darbo posėdžiai ir simpoziumas "PLIAS uždaviniai ir veiklos apimtis". Tai organizacijos vidaus reikalai, skaitytojui neidomūs. Visdėlto reikia paminėti porą minčių iš simpoziumo, kurios turi reikšmės visai išeivijai. Dr. J. Rimšaitė kalbėjo apie lietuvio mokslininko palyginimą su kitos tautos mokslininku. (O kalbėti ji moka. Pirma karta girdėjom ją pernai Motinos Dienos minėjime Otavoj. Kalba labai įtikinančiai, laisvai, nuosekliai ir paprastai.) Lietuvis galįs visur lengvai konkuruoti, nes mūsų tauta esanti gabi, tik veržlumo stokojanti.

PLIAS centro valdybos pirm. inž. J. Danys, kalbėdamas apie nepakankamą jaunų inžinierių įsijungimą į PLIAS, pripažino, esą elementarinėj administracijos kurso pamokoj profesorius pasakys, kad patys administratoriai kalti, jei sau įpėdinių neparuošė. Drąsus tai prisipažinimas, kokį turbūt tik inžinierius gali padaryti. Neteko girdėti, kad kas nors mūsų organizacijų vadovybėse taip save pakaltintų.

Katedros koplyčioje

Aprašymas nebūtų pilnas, sekmadienio pamaldų katedros koplyčioje ir kun. dr. V. Skilandžiūno suvažiavimui skirto pamokslo nepaminėjus. Klausytojui pamokslas buvo lyg ir trečia paskaita. Kruopščiai išskaičiavęs senosios Lietuvos žinomus architektus, palietęs šių dienų nepaprastus technikos laimėjimus, pamokslininkas priminė, kad dvasine prasme žmogus likęs kūdikiu, esąs pasimetęs.

Ši pagristą žmonijos ateitim susirūpinimą dažnai girdim, tačiau ar tikrai padėtis tokia beviltišką, ar tikrai pasaulis pakeliui į moralinę ir fizinę pražūtį? Gal tik dalis žmonijos pasimetusi, dalis, kurią moksliniai pasiekimai apsvaigino, nes nesuvokia žmogaus galių ribos. Ar ne geriausiai tą ribą juto ir išpažino astronautai, kai Kalėdų naktį, skriedami aplink mėnulį, skaitė iš Genezės knygos?

Kelių įvairybėje

"Time" žurnalo statistika rodo, kad maištaujančių studentų tarpe tik 10-20% esą iš praktinių mokslų fakultetų. Įdomu pastebėti, kad lietuvių išeivijoj, kai literatams užtenka pavienių neornamentuotų žodžių save išsakyti, advokatas J. Gliauda ir inžinieriai V. Volertas ir K. Almėnas dėmesio vertų knygų parašo. Kai "žemdirbių tautos sūnų" (pagal poetą H. Nagį) neatskiriamas Lietuvos žemėvaizdis — gubos meno parodoj veikia kaip raudona marška raguotį, tai inžinierius grožio apraiškų jieško technikos statiniuose, o architektas lietuviškų architektūros šaknų — tame pačiame paprastame gamtovaizdyje.

Didele teigiama prošvaiste Vakaruose ir Rytuose yra tiksliųjų mokslų atstovų didėjantis skaičius valstybinėj administracijoj. Tuos pačius reiškinius nesunku pastebėti ir išeivių gyvenime. Taigi, mokslininkai, sukūrę nuostabią techniką, davę žmonijai didžiausia materialinę gerovę, dabar pradeda imtis atsakomybės visuomeniniame gyvenime.

Ateities planai

Suvažiavimas baigtas sekmadienio vakare vaišėmis p. Danių namuose. Susirinko apie 60 asmenų (dalis montrealiečių, torontiškių ir amerikiečių išsiskubino namo anksčiau). Jiems malonūs šeimininkai mielai "užleido" savo erdvius namus ir visokeriopai rūpinosi. Čia buvo progos peržvelgti dvieju dienų darbą, pasidalinti įspūdžiais. Visi džiaugėsi šiuo pirmu Kanadoj suvažiavimu ir planavo panašų suvažiavimą rengti kitais metais kartu su amerikiečiais kolegom Toronte.

Viso suvažiavimo našta teko otaviškiams kolegoms — PLIAS centro ir skyriaus valdyboms. Jų iniciatyva ir darbu surengtas šis suvažiavimas. Dar daugiau — jų iniciatyva šiame suvažiavime PLIAS Kanadoje suglaudino savo eiles. Linkėtina, kad šis lietuvių profesionalų sambūris, kuris telkia ne partijos, įsitikinimų ar pasaulėžiūros pagrindu, o tik tautinės sąmonės ryšiais, plačiau isijungtų į išeivijos gyvenimo srovę. Šitame sambūryje be abejonės, glūdi didžiausias išeivijos intelekto potencialas.

Archit. Vyt. P. Zubas,
A. R. I. B. A.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"DAILĖS" GRUPĖS metinėje parodoje, kuri buvo surengta Čikagos Jaunimo Centro M. K. Čiurlionio galerijoje, šiemet dalyvavo 11 moterų ir 6 vyrai, būtent, P. Aleksa, V. Ramonis, A. Balukas, A. Bičiūnas, J. Neimanas, V. Petrikonis, L. Mitkutė, D. Rėklytė, G. Dambrauskaitė, C. Vokietaitytė, Z. Sodeikienė, G. Žumbakienė, M. Stankūnienė, D. Ancevičienė, Ž. Jurėnaitė, O. Baužienė ir N. Banienė. Vertintojų komisija — Kazys Varnelis, Richard Loeving ir Vincent Arcilesi — I premiją už tapybos darbą "Metafizinė išraiška" paskyrė Zitai Sodaitienei, II — Onai Baužienei už paveikslą "Kompozicija". Dalios Rėklytės fotografinės graviūros laimėjo grafikos darbų premiją.

BOSTONO KULTŪRINIAI SUBATVAKARIAI dešimtmetį atžymėjo kompoz. Juliaus Gaidelio pagerbimu 60 metų amžiaus sukakties proga. Pranešimą apie sukaktuvininko kūrybą Lietuvoje ir išeivijoje padarė kompoz. Jeronimas Kačinskas. Programą pajvairino į juostą įrašytos operos "Dana" ištraukos, kurias aiškino studentės L. Antanavičiūtė ir B. Vaičjurgytė. Abu operos kūrėjus — kompoz. J. Gaidelį ir poetą St. Santvarą — sveikino bei apdovanojo Tautinės Sąjungos Bostono skyrius ir kultūrinių subatvakarių vadovybė.

PROF. ANT. RAMŪNAS, lyginamosios pedagogikos instituto direktorius Otavoje, pirmininkavo tos srities profesorių suvažiavimui York universitete Toronte birželio 3—4 dienomis. Dalyvavo apie 100 profesorių iš Š. Amerikos ir kitų kraštų universitetų. Kitais metais dar platesnio pobūdžio tarptautinis pedagogų suvažiavimas numatytas Otavos universitete, kur dėsto prof. dr. A. Ramūnas ir prof. dr. A. Šidlauskaitė. Ten studijavo ir disertaciją parašė L. Šimutis, jr., apie G. Marcelio muzikinį auklėjimą.

ALGIRDO GRIGAIČIO iki liepos 11 d. truksianti fotografijos darbų paroda birželio 7 d. atidaryta Čikagoje, Balzeko liet. kultūros muzėjuje.

SIDNĖJAUS MACQUARIE MENO GALERIJOJE, Australijoje, balandžio 30 — gegužės 12 d. d. įvyko dail. Leono Urbono XII individuali paroda, kurioje jis buvo išstatęs 180 darbų dviejose salėse. Vienoje salėje buvo 16 didelių darbų, antrojoje — paveikslai kasdien buvo keičiami serijomis. Ši serijinė "Link and cycle" kūryba lankytojams atskleidė kūrybinį vyksmą, kuris prasideda dailininko pasąmonėje ir baigiasi konkrečiomis priemonėmis sukurtu vaizdu.

AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO iniciatyva gegužės 31—birželio 1 d. d. Klevelando Šv. Jurgio parapijos patalpose buvo surengta klevelandiečių dailininkų paroda, kurioje dalyvavo tapytojai Antanas Vaikšnoras, Rimas Laniauskas, Algirdas Muliolis, Eglė Muliolienė ir grafikė Nijolė Vedegytė-Palubinskienė. Parodoje taipgi buvo išstatyta keletas prieš metus automobilio nelaimėje žuvusio skulptoriaus a. a. Vytauto Raulinaičio kūrinių. Jos pelnas skiriamas velionies monografijai, kurios išleidimu rūpinasi A. Raulinaitienė ir dail. V. K. Jonynas. Skautai akademikai birželio 1 d. Šv. Jurgio parapijos salėje specialia programa atžymėjo a. a. V. Raulinaičio mirties pirmąsias metines.

"TĖVYNĖS SARGO" jubiliejinis numeris skirtas Laisvės Kovos Metams Pirmoje dalyje yra sutelkta virtinė svarbių mūsų tautos istorinių dokumentų — Lietuvos Tarybos Vasario 16 d. 1918 m. deklaracija, VLIKo 2.16.1944 deklaracija, VLIKo Wuerzburgo protokolas, Lietuvių Charta, davusi pradžią Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimt metų sukakties manifestas, Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos deklaracija. Vertingas yra nepriklausomos Lietuvos Respublikos pripažinimo de facto ir de jure kalendorius, kurį kruopščiai paruošė M. Krupavičius. Toliau seka "Mintys ir nuotaikos Laisvės Kovos Metus minint" (Domas Jasaitis), "Visuotinė žmogaus teisių deklaracija ir Lietuva" (dr. K. Šidlauskas). Vertinga yra K. Račkausko studija "Dėl Vasario 16 akto teisinio pobūdžio". Tai originali ir įtikinanti Vasario 16 akto teisinė interpretacija. Ta studija yra papildymas jo ankstyvesnės studijos "Lietuvos konstitucinės teisės klausimais". Turtingi duomenimis straipsniai "Sovietinis ateizmas Lietuvoje" (P. Rimtautas), "Prel. Mykolas Krupavičius ir žemės reforma". Abudu straipsniai bus tęsiami "TS" nr. 1, 30, 1969. Toliau aptariama Čekoslovakijos tragedija, VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūno kelionės, VLIKo 25 m. sukaktis Dr. J. Eretas rašo apie politiškąjį Pakštą 1925—1938 m. Skyriuje "Ryškieji veidai" prisiminti dr. El. Draugelis 80 m. proga ir Bernardas Žukauskas 70 m. proga. Skyriuje "In memoriam" prisiminti Kazys Bizauskas, dr. Viktoras Jasaitis, kun. Br. Dagilis, kun. Jonas Starkus. Įsidėmėtinas rašinys "Vlado Jurgučio dienos po II pasaulinio karo". Tai jo laiškai rašyti M. Krupavičiui. Jų tęsinys bus spausdinamas sekančiuose numeriuose. Dabartinis "TS" redaktorius yra dr. Domas Jasaitis, o administratorius — Jonas Jakučionis. Viršelį piešė Paulius Jurkus. Sekantis numeris žada pasirodyti 1969 m. lapkričio m. Jame bus įvestas literatūros skyrius, kurį tvarko rašytojas Pr. Naujokaitis. (T. Sargietis).

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VILNIAUS OPEROS TEATRAS šį pavasarį tris kartus sceną buvo užleidęs respublikinės konservatorijos operinio parengimo katedros studentams. Gegužės 9 d. rampos šviesą bendromis studentų pastangomis išvydo G. Puccini opera "Madame Butterfly", kurioje pagrindinius vaidmenis sukūrė ketvirtakursiai — Kristina Krukauskaitė, Eduardas Gutauskas, Eugenija Bajorytė, Vitalija Šiškaitė, talkinami pirmo kurso studentų Arvydo ir Ričardo Daunorų. Gegužės 15 ir 19 d. d. vilniečiai išvydo konservatorijos diplominius spektaklius, kuriems šį kartą buvo pasirinkta V. A. Mocarto komiška opera "Figaro vestuvės". Figaro dainavo diplomantas J. Maliukonis, grafienę — diplomantė G. Apanavičiūtė, grafą — P. Zaremba, Suzaną — J. Bukauskaitė, IV kurso studentai. Spektaklių dirigentas — J. Aleksa, režisorė — V. Mikštaitė.

VILNIAUS FILHARMONIJOS simfoninis orkestras, vadovaujamas dirigento Juozo Domarko, pirmąjį koncertą užsienyje surengė Poznanės A. Mickevičiaus universiteto salėje. Programon buvo įtraukti V. Barkausko "Trys aspektai". M. de Falla "Naktys Ispanijos soduose", M. Musorgskio "Parodos paveikslėliai", R. Ščedrino "Išdaigiškos čiastuškos". Virš programos teko atlikti D. Šostakovičiaus "Liaudies šventę" iš filmo "Gylys". Dirigentą J. Domarką lenkų publika scenon buvo iškvietusi net 10 kartų. Orkestrui ir jo vadovui pagyrimo žodžių nepašykštėjo laikraščių "Gazeta Poznanska" ir "Glos Wielkopolski" muzikiniai kritikai.

VILNIUJE BUVO UŽBAIGTAS keturis mėnesius trukęs choreografinis konkursas "Pora už poros", kuriame dalyvavo apie 2.000 liaudies šokių grupių iš Lietuvos miestų ir miestelių. Miestų jaunimo grupėje I vietą laimėjo Ričardo Tamulio vadovaujamas Kauno žemės ūkio statybos projektavimo instituto ansamblis, kaimo jaunimo grupėje — Šiaulių rajono Gruzdžių žemės ūkio technikumo šokėjai, vadovaujami O. Brazauskienės. Geriausiu pagyvenusiu šokėjų kolektyvu buvo pripažintas Janinos Kirlienės vadovaujamas Alytaus rajono kultūros namų ansamblis.

MASKVOJ ĮVYKUSIOJ širdies chirurgų konferencijoj Vilniaus atstovai pranešimų skaičiumi užėmė ketvirtą vietą po Maskvos, Kievo ir Leningrado specialistų. Prof. A. Marcinkevičius padarė net tris pranešimus. Dėmesio centre buvo Vilniaus klinikinėje ligoninėje atliekami širdies vožtuvų pakeitimai dirbtiniais. Maskvoj tokių operacijų per 6 metus buvo padaryta apie 200, o vilniečiai chirurgai per pirmuosius metus vožtuvus pakeitė dvidešimt penkiem ligoniam. Tai liudija sparčią lietuvių chirurgų pažangą jiems neįprastose operacijose.

J. S. BACHO CHORALŲ koncertą paveikslų galerija paverstoj Vilniaus katedroj surengė M. K. Čiurlionio konkurso laureatė Giedrė Lukšaitė ir Juozo Bajerčiaus vadovaujamas Vilniaus konservatorijos kamerinis choras, kurį sudaro dainininkai mėgėjai ir konservatorijos studentai. Koncerto programa buvo papildyta C. Francko kūriniais. Kamerinis choras pagrindinį dėmesį skiria originalo kalba atliekamai senųjų klasikų kūrybai, lietuviams kompozitoriams, bet nevengia ir moderniosios šių laikų muzikos.

PANEVĖŽIO DRAMOS TEATRO rūmuose atidaryta architekto Algimanto Mikėno akvarelės paroda. Jis yra paruošęs šių naujųjų rūmų projektą ir sukūręs scenovaizdžius vienam teatro pastatymui.

VILNIAUS TELEVIZIJOS lėlių teatras mažiesiems žiūrovams suvaidino E. Balionienės pasaką "Pelėda ir žibintas", kurioje tamsos karalienę pelėdą ir jos karinės apsaugos viršininką katiną nugali sumanus peliukas su savo gerais draugais. Spektaklį režisavo Kauno lėlių teatro vadovas St. Ratkevičius, lėles sukūrė ir apipavidalino dail. V. Mazuras.

ŽEMAIČIŲ KRAITINIŲ SKRYNIŲ paroda atidaryta Telšių kraštotyros muzėjuje. Rengėjams pavyko įvairiuose Žemaitijos kampeliuose surasti 19 kraičių skrynių, parodos lankytojus žavinčių savo spalvų bei raštų kompozicija, apkaustų detalėmis. Parodoje taipgi išstatyti 66 spalvoti kraitinių skrynių piešiniai.

REŽ. ARŪNAS ŽEBRIŪNAS Kaune pradėjo filmuoti naują meninį filmą "Gražuolė", kurio scenarijų yra sukūręs J. Jakovlevas. Filmas vaizduoja vaikų gyvenimą, A. Žebriūno ypač mėgstamą temą. Pagrindiniam vaidmeniui jis pasirinko 9 metų kaunietę Ingą Mickytę, dalyvavusią jo televizijos filme "Mirtis ir vyšnios medis". Filme taipgi vaidins maskvietis kino aktorius S. Martinsonas.

VILNIAUS KRAŠTOTYRININKAI respublikinės bibliotekos salėje aptarė pernai vasarą į Dubingių kraštą surengtos ekspedicijos rezultatus. Jos vadovas tautosakininkas Stasys Skrodenis kalbėjo apie saugotinus gamtos ir architektūros paminklus, istorikas Antanas Tyla — istorikų aptiktus radinius, kalbininkas Aloyzas Vidugiris—gyventojų kalbą, etnografas Vacys Milius — ekspedicijos etnografų ir dailininkų atliktą darbą. Atskirą pranešimą spaudai ruošiamo leidinio klausimu padarė Norbertas Vėlius. Šią vasarą panaši ekspedicija bus organizuojama į Kernavę bei jos apylinkes.

V. Kst.

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

BABY POINT — JANE $4.900 įmokėti, tik 8 metų senumo, mūrinis 6 kb. namas su privačiu įvažiavimu, moderni virtuvė ir vonia, 6% ilgalaikė skola, už mėnesio galima užimti.

WESTON — JANE, 5 kambarių atskiras mūrinis (bungalow) namas su garažu ir įvažiavimu, įrengtas rūsys. Prašoma kaina $25.900. Įmokėti apie $4.000. Arti susisiekimo ir krautuvių.

RUSHOLME RD. — COLLEGE, $10.000 įmokėti. 12 dideliu kambarių, atskiras mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Didelis sklypas, 3 virtuvės, 2 prausyklos. Geros pajamos.

PRINCE EDWARD Drive-Berry Rd. 4 butai po 2 miegamuosius; $25.000 įmokėti, 14 metų senumo, 4 garažai, vandens alyvos šildymas. Pirma skola tik iš 5% ir ilgam laikui.

WINDERMERE — BLOOR, $8.000 įmokėti. 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN, $9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO,

$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui. $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam, šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:	MOKA:	
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7	už depozitus	— 5¼%
Antr. 10 - 1.30	už šėrus	
Treč. uždarytas	1968 m. išmokėta	5¾%
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7	IMA:	
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8	už asmenines paskolas	7½%
Šešt. 9 - 12	už mortgičius	7½%
Sekm. 9.30 - 1		

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ

$2.000 gyvybės drauda nemokamai

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

WALKERTON — HANOVER. Tik $3.500 įmokėti už mūrinį namą ir du akrus žemės, apsodintos vaismedžiais. Namas labai geram stovyje, arti miestelio; pro šalį teka mažas upelis. Už viską prašo tik $12.500. Maždaug 80 mylių nuo Toronto.

KING TOWNSHIP — BRADFORD. Apie 35 mylios nuo Toronto prie 88 kelio, 4 kambarių namukas, daržinė ir 19 akrų dirbamos žemės. 820 pėdų prie kelio, įmokėti apie $6-7.000, skola iš 6%.

MILDWAY — CARRICK. 100 akrų dirbamos žemės, 7 kambarių namas ir kiti ūkio pastatai. Ūkis prie gero kelio, maždaug 95 mylios nuo Toronto. Prašo $20.500. Vertas dėmesio pirkinys.

BLOOR — KENNEDY AVE. Gražios statybos, mūrinis, 6 dideli ir šviesūs kambariai, alyva-vandeniu šildomas, įrengtas rūsys, didelis sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti apie $15.000.

NEW TORONTO — FOURTH ST. Gražių plytų naujos statybos keturbutis (fourplex). Arti krautuvių ir susisiekimo. Visą laiką išnuomotas. Įmokėti $15-18.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

FERN ST., $21.900 pilna kaina; įmokėti apie $4.000 arba $5.000; geras, pusiau atskiras, modernizuotas plytų namas, 2 virtuvės; savininkas išvažiuoja iš Toronto.

ARMADALE ST., $31.500 prašoma kaina; apie $10.000 viena ilgametė atvira skola; atskiras plytų namas, 6 kambarių, gerame stovyje, su dviem virtuvėm ir prausyklom, geras įvažiavimas iš priekio ir iš užpakalio (lane), geras rajonas, užbaigtas rūsys.

DURIE ST., $34.900 prašoma kaina; 8 kambariai per 2 augštu, moderni virtuvė ir prausykla, erdvus sklypas, netoli Bloor gatvės ir požeminio.

INDIAN GROVE, $6.000 įmokėti, viena atvira skola; 9 dideli kambariai, 2 prausyklos, 3 virtuvės, nauja šildymo sistema, garažas; dabartiniu metu nuomojamas visas namas, gana pigus.

BABY POINT, $10.000 įmokėti, atskiras 8 kambarių namas su privačiu įvažiavimu, arti Jane gatvės.

INDIAN GROVE—BLOOR, 13 kambarių didelis gražus namas su dideliu sklypu arti Bloor ir Dominion krautuvės, 8% skola.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR — RUNNYMEDE, mūro, atskiras, pirmame ir antrame augšte po 5 kambarius ir prausykla, II augšte 2 dideli kambariai, atskiras 9 pėdų šoninis įvažiavimas ir 2 garažai.

ST. CLAIR — BATHURST, $8,000 įmokėti, mūro, atskiras, tikras 2 butų pastatas; prašoma kaina $32.000; liks viena atvira skola 10 metų.

HIGH PARK — RONCESVALLES, mūro, atskiras, 10 kambarių per 3 augštus, labai švarus ir jokių remontų nereikalingas, parduodamas prieinama kaina.

Geri pirkiniai. Skubiai teiraukitės.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

GRAŽI JAUNIMO ŠVENTĖ KUNIGUI

Birželio 8, sekmadienį, 3 v. p.p., Prisikėlimo šventovė buvo jau pilna, daugiausia organizuoto jaunimo — ateitininkų ir skautų. Visi laukė naujai įšventinto kunigo Antano Šaulaičio, SJ, kuriam ši popietė buvo skirta. Lydimas kelių kunigų, naujasis kunigas iš Waterburio, Conn., atėjo prie altoriaus. Įvadinį žodį tarė Prisikėlimo par. klebonas kun. Placidas Barius, OFM. Mišias, kartu su kun. A. S., atnašavo kun. G. Kijauskas, SJ, kun. St. Kulbis, SJ, kun. Ambrozijus Prakapas ir kun. J. Staškevičius. Pamoksle kun. G. Kijauskas aptarė kunigo misiją kaip Dievo meilės vykdymą gyvenime. Mišios buvo ne tik ištisai lietuviškos, bet ir naujoviškos. Komunija buvo dalinama visiems abiem pavidalais — duonos ir vyno. Kiekvienas savo ranka turėjo paimti konsekruotos duonos ir vyno. Vargonų muzikos nebuvo. Jos vietoje protarpiais giedojo gausi ateitininkų moksleivių grupė, palydima gitaromis. Pačiame Mišių gale įsijungė ir skautų grupė su kanklėmis: pagrojo Maironio "Lietuva brangi" kartu su smuiku (Stp. Kairys). Gavę naujojo kunigo palaiminimą, visi susirinko į Prisikėlimo salę, kur buvo paruoštos vaišės. Jas pradėjo rengėjų komiteto vardu dr. O. Gustainienė, pakviesdama pokyliui vadovauti V. Kolyčių, kuris bene daugiausia parodė iniciatyvos šią šventę ruošiant. Pagrindinę kalbą pasakė dr. A. Dailydė, kuris susituokė tą pačią gegužės 17 d., kai A. Saulaitis buvo šventinamas kunigu. Iš jo kalbos ryškėjo, kad kun. A. S. yra baigęs eilę mokslų — chemiją, filosofiją ir teologiją, daug dirbęs su jaunimu, ypač skautais. Toronto skaučių ir skautų kanklininkų grupė drauge su skudutininkais, vadovaujant Stp. Kairiui, pradėjo meninę programą, kurią užbaigė "Birbynės" ansamblis, vad. D. Viskontienės, pianu palydint J. Govėdui. Specialų Jurgitos Saulaitytės eilėraštį paskaitė A. Bušinskaitė. Kalbėtojų tarpe buvo: A. Saulaitis, sr., p. Saulaitienė, mons. dr. J. Tadarauskas — Kunigų Vienybės, J. Karasiejus — Toronto skautų, kun. J. Staškevičius — Šv. Jono Kr. par., L. Eimantas — Kanados skautų rajono, L. Švėgždaitė — KLB apyl. pirm., A. Puteris — ateitininkų moksleivių. Paskutinis žodis teko primiciantui. Ta proga jam buvo įteiktas adresas Toronto lietuvių vardu ir piniginė dovana, kuri susidarė iš vaišių dalyvių. Linkėjimų palydėtas kun. A. Saulaitis, SJ, išvyko gyvenimo kelionėn. Šventė gražiai suorganizuota ir buvo, galima sakyti, Toronto lietuvių jaunimo šventė. Nors kun. A. Saulaitis nėra torontiškis, tačiau jaunimo plačiai pažįstamas. Gražų darbą atliko rengėjai, suruošę tokią šventę. Ją ilgai atsimins ypač jaunimas.

Bv.

Ateitininkų stovykloje... Šiemet ji bus liepos 6—19 Wasagoje

LIETUVIŲ SKAUTŲ VEIKLA

● "Šatrijos" tunto vyr. skaučių kandidačių iškyloje į Kingstoną dalyvavo šios skautės ir vadovės: J. Šeškutė, I. Baltaduonytė, D. Šarūnaitė, E. Jonaitytė, I. Stanionytė, G. Vasiliauskaitė, s. J. Meiklejohn su dukrele Rūta, s. M. Stanionienė, s. G. Valiūnienė ir s. M. Vasiliauskienė. Visų dalyvavusių vardu p. Tamošaičiams reiškiame padėką.

● "Rambyno" tunto vilkiukai, vadovaujami s. J. Dambaro ir sl. M. Rusino, birželio 7 d. iškylavo Toronto salose.

● Nuo birželio 7 d. Romuvos stovyklavietėje kiekvieną savaitgalį bus pareigūnas, kuris atvykstantiems talkininkams galės teikti visas informacijas.

● Didžioji priešstovyklinė talka į Romuvą numatoma liepos 5 d. Tėvai iš anksto kviečiami tą savaitgalį praleisti Romuvoje.

● "Satrijos" ir "Rambyno" tuntų vienetų vadovai-vės vykdo registraciją į septintąją Romuvos stovyklą. Registracijos lapai su mokesčiu yra gražinami tuntininkams iki liepos 1 d. Tėvai prašomi vienetų vadovams padėti registraciją sklandčiai pravesti. Kam reikėtų daugiau registracijos lapų, kreiptis į tuntininkus.

● Skautininko kun. Antano Saulaičio, SJ, primicijų šventėje birželio 8 d. Toronte 'Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai dalyvavo organizuotai. Pagerbimo pagrindiniu kalbėtoju buvo ps. dr. A. Dailydė. Rajono vardu sveikino rajono vadas v.s. L. Eimantas, Toronto skautų-čių vardu ps. J. Karasiejus. Kanklininkės ir skudutininkai, vadovaujami v. s. S. Kairio, atliko meninės programos dalį. Šventės proga Toronto vadovai-vės turėjo progos susitikti ir pasikalbėti su LSS tarybos pirmijos pirm. v. s. A. Saulaičiu. Taipgi šventėje susitikta su Kanados rajono vyr. dvasios vadovu v. s. kun. S. Kulbiu, SJ. Č. S.

Ateitininkų žinios

Dainavoje moksleivių ateitininkų stovykla bus nuo birželio 22 iki liepos 5 d. ir kainuos: $5 registracijai, $50 vienam už dvi savaites; dviem iš tos pačios šeimos $85, trim šeimos nariam $110, o ketvirtam — nemokamai. Vienai stovyklos savaitei: $30 vienam su registracijos mokesčiu; dviem šeimos nariam — $50, trim — $60. Mokestis priimamas stovykloje. Čekius rašyti: Lithuanian Catholic Youth Assoc. ATEITIS Inc. Registruotis Hamiltone pas J. Pleinį, 137 Gladstone Ave., Hamilton, Ontario; Montrealy pas seselę Margaritą, 1450 Rue De Seve, Montreal, P.Q.; Toronte pas V. Kolyčių, 86 Glenholme Ave., Toronto 4, Ont. — Kalifornijos stovyklos data pakeista — prasidės rugpjūčio 17 d. ir truks vieną savaitę. — Loterijos bilietai turėtų būti jau išplatinti iki moksleivių stovyklos pradžios Dainavoje, nes traukimas įvyks liepos 5 d. — Bus žygis "Ateičiai" paremti stovyklos metu. Stovyklautojai eis 25 mylias. Jie turi iš anksto susirasti rėmėjus, kurie mokės sutartą sumą pinigų už kiekvieną nueitą mylią. Visi pinigai skiriami "Ateities" žurnalui. Tai panašus žygis į "Miles for Millions" Kanadoje. Jei kyla kokių kitų klausimų, prašome kreiptis į MAS centro valdybą — Algis Puteris, 20 Humberview Rd., Toronto 325, Ont.

MASCV

VAŽIUOJANT Į STOVYKLĄ: nepamirškite atsivežti su savimi registracijos blankų, jeigu jų dar nesate išsiuntę, ir svarbiausia — nepamirškit sveikatos blankų, nes be jų būsite siunčiami atgal namo. Taip pat nepamirškite atsivežti sąrašą asmenų, kurie rems "Ateities" žurnalą. Jį turėsite pristatyti per "Žygį Ateičiai". Važiuodami į moksleivių stovyklą, kuri prasideda birželio 22 d. Dainavoje, atsivežkite visas išplatintas loterijos knygutes iš savo vietovės. Traukimai — liepos 5 d. Į stovyklą draudžiama atsivežti: radijo aparatus, ginklinius įrankius, šaudmenis (firecrackers), ilgus peilius, komikus, angliškas knygas ir t.t. Taip pat draudžiama rūkyti. Pasiimkite dvi paklodes, du užvalkalus, drabužius maudymuisi, sportui ir šaltiems vakarams prie laužo. Taip pat atsivežkite gerų batų porą ilgam ėjimui. Stovyklautojai patys pasirūpina dantų pasta, muilu, rankšluosčiais. Indų valgymui į Dainavą vežtis nereikia. Reikia turėti ateitininkų uniformą; mergaitėms — baltas bliuzeles, ir tamsius sijonus su juostelėm (kurios jau turi); berniukams — baltus marškinius su tamsiom kelnėm ir juostele. **MASCV.**

Moksleivių ateitininkų stovykla Wasagoje rengiama liepos 6-19 d.

MES PERILGAI TYLĖJOME

Atkelta iš 1-mo psl.

paskelbė, kad ortodoksų kunigų skaičius iš 30.000 1959 m. sumažėjo iki 14.500 1962 m. Tie patys suvaržymai taikomi rabinams, evangelikų pastoriams ir katalikų kunigams.

Svarbiausia — jaunimas

Žurnalas "Mokslas ir Religija" atvirai pripažino, kad 1962 m. žmonės dažnai buvo atleidžiami iš darbo vien dėl religijos. Ta pati diskriminacija taikoma jaunuoliams — atimama galimybė mokytis. Ypač didelis spaudimas daromas ortodoksų ir evangelikų kunigų vaikams.

Šiuo metu pagrindinis dėmesys nukreiptas į antireliginį vaikų ir jaunuolių auklėjimą. Pagal naujuosius įstatymus, beveik neįmanoma "legaliai" krikštyti vaikus. Kunigai, kurie krikštija, rizikuoja kalėjimu arba darbo stovyklomis. Iš tėvų, kurie atkakliai laikosi religinio auklėjimo, atimamos tėvystės teisės, ir vaikai paimami iš jų namų. Tarp dokumentų, kuriuos paliko sekmininkai, radę prieglaudą Amerikos ambasadoje Maskvoje, rasta keletas laiškų. Jie yra parašyti vaikų, kurie buvo atimti iš tėvų ir patalpinti valstybiniuose bendrabučiuose. Dvylikos metų mergaitė rašo savo tėvams: "Mokytojai nori, kad mes atsisakytume savo tikėjimo. Jie muša mus, kad nustotume melsti."

Ši incidentą ambasadoje pranešė Vakarų spauda, tačiau iškalbingai tylėjo, o Bendrijos nepareiškė jokio protesto.

"Kristus kankinamas Maskvoje"

Daugelyje ortodoksų vyskupijų uždrausta jaunuoliams iki 18 metų amžiaus, dalyvauti pamaldose šventovėje. Mūsiškė Kanados spauda rašė, kad Velykų proga cerkvės Maskvoje buvo pilnos senų moterų ir kartu pastebėjo, kad gausūs jaunimo būriai stoviniavo prie cerkvių, trukdydami policijai tvarkyti eismą. Spauda matyt, manė, kad komentarai nereikalingi.

Neseniai kitas protesto laiškas buvo įteiktas Sov. Sąjungos vyriausybei. Jį paruošė grupė jaunų kunigų, pakartodami nusiskundimus, pareikštus 1965 m. Tiktai Britanijos spauda apie tai rašė. Kitos informacijos priemonės ignoravo.

Mes perilgai tylėjome. "Kristus yra kankinamas Maskvoje, mes negalime nurimti, kol jis nesustabdytas."

Pabaigoje šis raštas skatina visas bendruomenes pažadinti viešąją opiniją bei protestuoti užmirštųjų brolių vardu, nes "mūsų broliai savo balso neturi, išskyrus mūsąjį". Pasirašė pastoriai: Howard Guse iš Windsoro, Henry A. Fisher iš Ošavos, Albert Lorch iš Sault Ste. Marie, Helmut Saabas iš Montrealio. (Pastarasis yra estas).

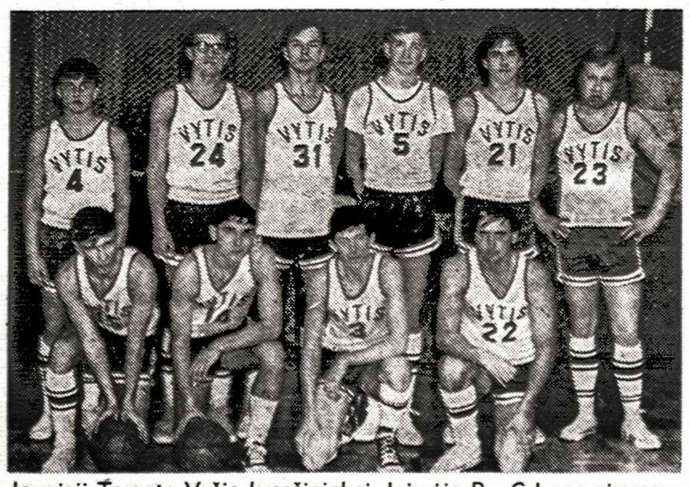

Jaunieji Toronto Vyčio krepšininkai, laimėję B—C lygos pirmenybes; klūpo iš kairės: A. Duliūnas, A. Vaičeliūnas, S. Ignatavičius. E. Kazakevičius; stovi: E. Nacevičius, A. Stonkus, J. Sepulis, R. Bumelis, T. Akelaitis, S. Laurinavičius

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

JANE — BABY POINT, apie $4.900 įmokėti, 6 kambarių namas, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas.

SWANSEA — BLOOR, 5 kambarių namas, garažas su šoniniu įvažiavimu, viena atvira skola 10-čiai metų, prašoma kaina $27.900.

SWANSEA, apie $20.000 įmokėti, 8 kambarių per du augštus, užbaigtas rūsys, tinka dviem šeimom, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola.

INDIAN RD. — BLOOR, tikras dvibutis (dupleksas) 11 kambarių, dviejų augštų, naujas, vandeniu-alyva šildymas, garažas su labai plačiu įvažiavimu, labai gražus namas viduje, nėra skolų.

HIGH PARK — RONCESVALLES, $15.000 įmokėti, didžiulis 15 kambarių atskiras namas, labai geram stovyje, garažai su privačiu įvažiavimu, gauna daug nuomos, viena atvira skola 10-čiai metų.

HIGH PARK — BLOOR, apie $20.000 įmokėti, puikus vos keleto metų senumo 17 kambarių tributis, garažai su geru įvažiavimu, skubus pardavimas, 3 ir 2 miegamųjų, vertas dėmesio.

ROYAL YORK — KINGSWAY, prašoma kaina $39.500, 6 kambarių gražus atskiras namas, platus sklypas, dvigubas garažas su privačių įvažiavimu, netoli Bloor.

RICHVIEW — ROYAL YORK, puikus didžiulis vos poros metų senumo 4 miegamųjų ir šeimos kambario su atviru židiniu vienaaugštis, dvigubas garažas, labai gražus rajonas.

OAKMOUNT RD. — BLOOR, 9 kambarių per du augštus atskiras namas, kvadratinis planas, garažas su plačiu šoniniu įvažiavimu, viena atvira skola.

ROYAL YORK — BLOOR, palikimas — labai gražus tikrai didelių 6 kambarių vienaaugštis, pilnai užbaigtas rūsys su išėjimu į puikų kiemą, kurio gale teka upelis; elektrinis šildymas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; sunku aprašyti — reikia pamatyti.

BLOOR — HIGH PARK, maždaug $6000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, garažas su privačiu įvažiavimu, neaugšta kaina, greitas pardavimas.

ROYAL YORK — BLOOR, $10.000 ar mažiau įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu. Graži vieta, netoli požeminio stoties.

BABY POINT, 8 kambarių per 2 augštus atskiras namas, garažas su šoniniu įvažiavimu; įmokėti apie $12.000; lieka viena atvira skola.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKAME	DUODAME
5¼% už depozitus	mortgičius iš 7½%
5¾% už šėrus išmokėta	asm. paskolos iš 7½%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatyta normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

VASARNAMIS Springhurst Beach, Wasagos apylinkėje, dėl savininko mirties turi būti parduotas sumokant grynais. Sklypas 105 x 142 pėdų dydžio.

BLOOR — ISLINGTON atskiras plytinis namas su garažu, 6 dideli šviesūs kambariai, šiltu vandeniu šildymas, arti Bloor, apie $30.000 vertės.

WRIGHT AWE — SORAUREN rajone, $20.900 pilna kaina, atskiras, atskiras, 7 kambariai, saulės kambarys, 4 kambariai antrame augšte, dvigubas garažas.

BLOOR — KENNEDY, atskiras, plytinis, 7 kambariai per 2 augštus, 3 modernios virtuvės, 2 prausyklos, gera šildymo krosnis, šoninis įvažiavimas, garažas; $12.000 įmokėti.

DUNDAS — CLENDENAN, plytinis 6 kambarių namas, nauja šildymo krosnis, moderni virtuvė, naujai ištinkuoti, alyviniais dažais išdažyti visi kambariai; lieka viena skola; $5.000 įmokėti.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,

Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

GERIAUSIA MĖSA ir SKANUMYNAI

Pirkite moderniausiose, geriausios kokybės, europinio stiliaus, Š. Amerikos mėsos ir skanumynų krautuvėse

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS KRAUTUVĖSE

tip-top MEATS

delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park). Tel. RO 6-4982

Yorkdale Shopping Centre 783-8866

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.

NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS

24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba

DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ

Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas 5-riems metams ir ilgiau

B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.

Lietuviškai visais šildymo reikalais kreiptis: St. Prakapas tel. RO 7-9068 kiekvienu metu.

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

PARDUODAM IR TAISOM TV IR RADIJO APARATUS • STATOM IR TAISOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

672 Lansdowne Ave., Tel. 531-6165 Dirbtuvė

NAUJAS SKYRIUS: 295 Roncesvalles Ave., Tel. 536-1373 Atidaryta: Kasdien 9—6 val. Ket. ir penkt. 9—9 val.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai ir baldai. Maisto siuntinių svoris neribotas.

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- a Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI

mloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis Res. tel. LE 6-5363

A & B TAILORS

Sav. A. B. Beresnevičius

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(TARP GRANADIER RD. IR NEEPAWA AVE)

Tel. 531-1432

Vyrų ir jaunimo moderni drabužių krautuvė. Pasirinkimas įvairiausių madų drabužių. (MOD CONSERVATIVE FORMAL)

780 Queen St. W. prie Gore Vale Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE GULF SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W. Tel. 535-9468 Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t.t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambinti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (birželio 1—7) atidaryta visą parą — 24 valandas.

Gulf

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamiltone skyrius: 293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia galsite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136 Tel. LE 2-5191

A.P. GARAGE

A. PASKEVIČIUS

laikinai persikėlė į

2264 DUNDAS St. W.

LE. 5-9130

(International Auto Body)

Towers — Loblaw's kiemas

Įvažiavimas tiesiai iš Dundas gatvės

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

(Atkelta iš 3-čio psl.)

sprendė šventėje nedalyvauti. Sakoma, kad šioms mokykloms nepatiko repertuaran įtraukta daina iš okup. Lietuvos ("Dūdelė, žodžiai K. Kubilinsko, muz. J. Gaižausko).

Šioje šventėje jaunųjų moksleivių choras, diriguojamas V. Lapėno, sudainavo 5 dainas. Po to dainavo vyresniųjų moksleivių choras. Tris dainas dirigavo J. Kreivėnas (jis buvo dainų programos vadovas) ir kitas tris — J. Briedis. Prieš tai visi vaikai, diriguojami J. Bertulio, sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus. Po dainų programos vyko žaidimai ir tautiniai šokiai, kuriems vadovavo P. Gramontienė. Čia savo gabumus rodė patys jauniausieji, o juos sekė vyresnieji moksleiviai. Tačiau žiūrovų akį labiau pagavo Čikagos augšt. lit. mokyklos šokėjai, paruošti N. Pupienės ir L. Smieliauskienės.

Šventę atidarant kalbėjo LB Čikagos apyg. pirm. A. Juškevičius, JAV LB c. v. pirm. Br. Nainys ir JAV LB švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas. Šventės užbaigimo žodį tarė LB Čikagos apyg. švietimo komisijos pirm. J. Masilionis.

Neskaitant minėto nesklandumo (kelių mokyklų nedalyvavimo), atrodė, jog šiai šventei daugelis mokyklų mažai ruošiasi. Taip pat ir techniškai atžvilgiu ji sudarė labai piknikišką vaizdą. Kaip muz. J. Bertulis privačiai pažymėjo, labai reikėtų platformos, kurioje moksleivių dainavimas būtų žymiai sklandesnis. Ateityje į tuos dalykus reikėtų kreipti dėmesio. Tuomet ši jaunimo šventė bus dar gražesnė ir patrauklesnė.

• • •

GEGUŽĖS PASKUTINĮ SAVAITGALĮ nemažai Čikagos ir apylinkių lietuvių mokyklų turėjo mokslo metų užbaigimo iškilmes. Gegužės 31 d. Cicero mieste mokslo metų baigimo iškilmes surengė dvi mokyklos — pradinė ir augštesnioji. Pradžioje įvyko augštesniosios mokyklos abiturientų išleistuvės. Jų šiemet buvo tik trys: Loreta Radvilaitė, Lydija Bernardzikaitė ir Algirdas Reivytis. Tai jau XI abiturientų laida. Su šios mokyklos veikla klausytojus supažindino jos direkt. kun. dr. A. Juška. Jis dėkojo mokytojams, tėvams, mokiniams, mokyklos rėmėjams bei talkininkams, kurių tarpe buvo parapijos klebonas kun. J. Stankevičius, Šv. Antano mokyklos vedėja sesuo Kazimierietė Marionetta ir kt. Pažymėjimus įteikė serganti kleboną pavadavęs kun. J. Vyšniauskas. Abiturientų vardu kalbėjo geriausioji mokinė L. Radvilaitė. Taip pat buvo įteiktos knygomis dovanos geriausiems mokiniams ir piniginės premijos laimėjusiems lietuvių kalbos, literatūros, istorijos ir geografijos varžybose. — Pradinės mokyklos vedėjas J. Kreivėnas suminėjo 17 vaikų, kurie baigė VIII skyrių. Jie gavo diplomus bei gėles. Visų aštuonių skyrių geriausiems mokiniams buvo įteiktos knygos. Švietimo tarybos atstovas J. Tamulis įteikė atžymėjimo lakštus mokytojams bei artimiems mokyklų talkininkams už jų darbą ir dėmesį lietuvių jaunimo auklėjime. Patį didžiausią metų skaičių (25 m.) išeivijoje išdirbęs mokyt. J. Kreivėnas iš LB Cicero apyl. valdybos gavo dar kitą atžymėjimo lakštą ir piniginę dovaną. Mokyt. J. Kreivėnas, kuris su Cicero lietuvių jaunimu dirba jau 20 metų, dalį savo dovanos grąžino apyl. valdybai su pageidavimu, kad ji suruoštų bendrą tėvų ir vaikų išvyką į gamtą. Jis taip pat pasidžiaugė, kad Cicero pradinė lit. mokykla su savo choru šiandien yra žinoma visoje Amerikoje. Tai esąs didžiausias vaikų ir tėvų nuopelnas. J. Kreivėnas užtikrino, kad ir ateityje stengsis aktyviai dirbti, kol tik jėgos leis. — Mokslo metų baigimo programai vadovavo mokyt. J. Balutis. Prie garbės stalo sėdėjo dideli mokyklų rėmėjai — dr. P. Kisielius, dr. V. F. Kaunas, tėvų komiteto atstovai ir kt.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Išvežtųjų į Sibirą minėjimas rengiamas birželio 14 d., 7 v. v., Marquette Parko bažnyčioje. Tos parapijos choras, vad. muz. V. Baltrušaičio, išpildys Č. Sasnausko "Requiem" — "Lituanikos" vyrų futbolo komanda, po kelių pralaimėjimų, birželio 1 d. nugalėjo "Slovaks" vienuolikę 1:0. Šį sezoną amerikiečių pirmenybėse, be I-sios komandos, taip pat žaidžia rezervinė, jaunių, jaunučių ir mažučių komandos. — "Naujienų" dienraštis, kurio vienas iš leidėjų ir buv. vyr. redaktoriaus ir ALTos vicepirmininko, mirė, yra patekęs į finansinius sunkumus. Gegužės mėnesio paskutinę savaitę pasirodė tik 3 numeriai vietoje 6 (vienas numeris ir anksčiau neišeidavo dėl kapų puošimo šventės). Numirus dr. P. Grigaičiui, dar liko du stambieji "Naujienų" bendrovės akcininkai — administratorius M. Gudelis ir red. K. Augustas.

Sault St. Marie, Ont.

BALYS IR MARIJA ŠVILPOS birželio 1 d. atšventė savo 50 metų vedybinę sukaktį. Iškilmė prasidėjo pamaldomis, kurias atlaikė kun. Aug. Sabas. A. V. Motūzų patalpose įvyko puikios vaišės, kurių metu pareikšti sveikinimai ir įteikta dovanų. Pamaldose ir pobūvyje dalyvavo apie 40 asmenų. Tautiečių Švilpų ilgas gyvenimo kelias — toli gražu ne rožėmis klotas. Žiaurūs 1941 m. birželio trėmimai neaplenkė ir jų šeimos. Motina su dviem mažais vaikais išvežta į Sibirą. Tėvas tuo metu gydėsi sanatorijoj ir taip pasiliko Lietuvoje. Sibire motina su vaikais 20 metų iškentėjo vargą, badą ir šaltį. Balys Švilpa karo metu pasitraukė į Vakarus ir atvyko į Kanadą. Pagaliau 1960 m. pavyko jam susirišti su šeima ir po didelių pastangų 1965 m. p. Švilpienė atvyko į Kanadą pas vyrą. Sūnus, Sibiro vargų pakirstas, prieš metus mirė, o ištekėjusi dukra gyvena Lietuvoje.

— **Vincas Žurauskas** susilaukė sužadėtinės lietuvaitės Onos Nowak-Naujokaitės iš Suvalkų trikampio ir liepos 5 d. Katedroje turėsime lietuviškas sutuoktuves.

— **V. I. Kramiliai** susilaukė trečio sūnaus. Sveikiname A. V.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame: gerb. kun. Aug. Sabui, už atlaikytas šv. Mišias ir palaiminimą mūsų 50 metų vedybinės sukakties proga; vargonininkei L. Motiejūnaitei ir choristėms; ponioms: E. Skardienei, J. Gasperienei, V. Motūzienei, J. Staškūnienei ir A. Vanagienei už suorganizavimą bei paruošimą vaišių. Nuoširdi padėka tautiečiams: E. Chinienei, E. J. Skardžiams, D. V. Vainučiams, A. Kengrienei, P. J. Gasperams, J. Meškiui, P. Puteikiui, J. Puteikiui, V. Miniauskui, F. S. Grigelaičiams, V. M. Poškoms, A. Skardžiui, J. Staškūnienei, V. A. Trakinskams, A. J. Kazakauskams, N. Aukštikalniui, V. A. Motūzams, V. A. Gustainiams, V. I. Girdzevičiams, M. J. Duoboms, A. A. Vanagams, U. Virbickienei, S. V. Goldbergams, K. B. Kaminskams, O. J. Ochmanams, I. J. Kvasčiauskams ir D. P. Umbrasams už dovanas ir dalyvavimą vaišėse. Taipgi nuoširdi padėka už sveikinimą ir dovanas Viktorui Staškūnui ir Viktorijai Švarlienei, kurie negalėjo vaišėse dalyvauti.

Visiems nuoširdus lietuviškas ačiū!

Balys ir Marija Švilpa

Sault Ste Marie, Ont.

KANADOS ĮVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.

pabrėžė, kad ši sutartis primins Kanados dvilypumą, kurį betgi yra papildę imigrantai iš kitų kraštų. J. Bertrandas konstatavo, kad kitos etninės grupės ir Kvebeke, ir Ontario turės pilną pilietybės teisę.

Kanadiečių ir amerikiečių naikintuvai 90 mylių atstume nuo Newfoudlando krantų gegužės 14 d. pasitiko sovietų bombonešius, kurie tada vėl pasuko į Atlantą. Kanados užsienio reikalų ministerija mėgino įteikti sovietų ambasadoriui protesto raštą, bet iš jo gavo atsakymą, kad sovietų bombonešiai skrido virš tarptautinių vandenų. Sovietams, matyt, rūpi ištirti Š. Amerikos žemyno apsaugos efektingumą. Bombonešių skrydį pastebėjo radaro tinklas Islandijoje ir Grenlandijoje.

DAR NEVISI LIETUVIAI...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

baigimo proga. Taipgi yra užsakymų iš lietuvių, kurie knygą padovanoja savo darboviečių viršininkams. Šiems reikalams perkant, duodama didelė nuolaida. Tad kas dar nenusipirko "L. in C.", paskubėkite įsigyti, nes ateityje jos laida išsibaigs. Tai geriausia priemonė svetimtautį supažindinti su lietuvių tauta ir lietuviais Kanadoje. **J. Karka**

Pajieškojimai

Jieškoma **dr. Marina Gorodeckaitė**, dirbanti kažkur universiteto tyrimų laboratorijoj. Atsiliepti šiuo adresu: Vl. Venckus, Edif. Soco, Apt. 2-A, La Victoria, Venezuela.

ŠYPSENOS

Geriausia žmona

— Kreipsiuosi į teismą ir prašysiu skyrybų. Žmona su manim jau šeštas mėnuo visiškai nekalba.

— Žmogau, nedaryk tokios kvailystės! Kur tu kitą tokią gerą žmoną rasi?

Žmonių kilmė

Du naujokai ginčijasi dėl žmogaus kilmės. Prieina viršila:

— Ko ginčijatės? — klausia jis.

— Matote, jis tvirtina, kad žmogus išsivystė iš bezdžionės!

Pagalvojęs viršila sako:

— Eiliniai, — galbūt, bet viršilos — jokiu būdu!

Atsiprašė

St. Peterburg paplūdimyje pertoli nubridusi poniutė ėmė šaukti ir pagalbos šaukti. Vienas drąsesnis vasarotojas poniutę ištempė į krantą. Ji paprašė iškelbėtojo vardo, pavardės ir adreso. Grįžusi namo, ji liepė savo vyrui nuvažiuoti ir jos vardu išgelbėtojui padėkoti. Vyras atliko, kaip buvo įsakyta.

— Buvai pas jį? — paklausė žmona vyrui grįžus.

— Buvau.

— Na, ir ką jis atsakė?

— Jis mane atsiprašė...

Į "bosus"

Dirbdamas sąžiningai po 8 valandas kasdien, gali būti pakeltas į "bosus" ir dirbti po 12 valandų į dieną...

* * *

• Kai nežinai į kokį uostą plaukti, joks vėjas nėra tinkamas. (Seneka). **Parinko Pr. Al.**

FRANK BARAUSKAS

INSURANCE AGENCY LIMITED & REAL ESTATE BROKER

231-2661; 231-6226

3828 Bloor St. West, Islington (PRIE SIX POINTS PLAZA)

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1796 Bloor St. W. (prie Keele)

Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.

Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.

Pagal susitarimą.

Tel. 766-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE.

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto

(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOSICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS

Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL.D.

Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

421 Roncesvalles Ave.

Toronto - Dominion Bank pastate II aukštas — įėjimas iš Howard Park Ave.

Telefonai: įstaigos 537-1708 namų 279-7980

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p. išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

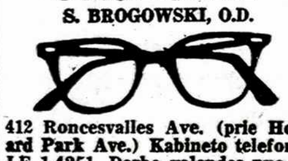

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. popietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 College St. Toronto

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambiati telefonu

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

DRAUDIMO AGENTŪRA

AL DUDA

Telefonas 769-4131 arba 769-4612

2231 Bloor Street West — Bloor prie Runnymede

Komercinio, privataus turto ir automobilių draudimas

Finansavimas — Bonds — Mortgage garantijos.

CALGARY, ALTA

KUN. ST. KULBIS gegužės 29 d. čia tęsė savo skrajojančio kapeliono vizitus net nuo Los Angeles. Jis čia visų lietuvių — katalikų ir evangelikų — laukiamas. Jį pažįsta buvę vaikai, dabar — jaunuoliai. Visur jis atranda juos, bendrauja ir vaišina "cukerkomis". Gegužės 30 d. kun. Kulbis lydimas tikybinio komiteto nario Mato Leščinsko, aplankė daugumą Kalgario lietuvių. Birželio 1 d. atlaikė Mišias Šv. Kryžiaus ligoninės koplyčioje. Po pamaldų tikybinio komiteto pastangomis buvo surengta gegužinė P. Žukų vietovėje. Ir pamaldose, ir gegužinėje dalyvavo gausus būrys tautiečių. Kadangi su šiuo kun. Kulbio vizitu maždaug sutapo jo pirmas atsilankymas Kalgary prieš 20 metų ir jo kunigystės 25 metų sukaktis, visi nuoširdžiai jį sveikino ir sugiedojo "Ilgiausių metų". Regis, kun. Kulbio pirmas vizitas Kalgary prieš 20 metų buvo pirmo lietuvio dvasiškio atsilankymas. Pamenu tautiečių susijaudinimą ir duotą jam pavadinimą: "Tai pirma kregždutė iš Tėvynės".

NAUJA BENDRUOMENĖS VALDYBA išrinkta kovo 23 d. visuotinio susirinkimo: pirm. — A. P. Nevada, 4520 Varsity Dr. N. W., Calgary 49, Alta, tel. 288-3342; ižd. — Pranas Gluoksnis, 823 — 21 Ave., S. E., Calgary 49, Alta, tel. 265-2072; sekr. — Juozas Dubauskas, 1340 Colgrove Ave., N. E., Calgary 49, Alta, tel. 263-0474.

BENDRUOMENĖS APYLINKĖS VALDYBA rengia vasaros šokius liepos 5 d. erdvioje ir gražioje Bridgeland Community salėje Memorial Drive ir 8 St. N. E. Šie šokiai sutampa su Calgary Stampede ir liepos 7 d. ryto su milžinišku paradu. Be abejonės daug mūsų tautiečių atsilankys Kalgary iš tolimesnių vietovių pamatyti šio parado ir gal nuvykti į kalnus — Banff ar Lake Louise kurortus. Atsilankiusieji nuoširdžiai esate kviečiami dalyvauti šiame linksmame šokių vakare. Šokiams pasamdytas puikus orkestras. Jam bus parūpintos gaidos valsų, polkų, suktinio, koketkos ir kt. Protarpiais bus grojami modernūs šokiai. Apylinkės valdyba stengiasi patenkinti visuomenę.

ATOSTOGAUTI į Albertos Banff kurortą atvyksta Patricija Nevidonskaitė, buvusi Hamiltono miesto vaikų globos tarnautoja. Ji nuo tų pareigų atsisakė ir tęsė mokslus Filadelfijos universitete daktarės laipsniui gauti. Šiuo metu, baigusi semestrą ir parvykus namo pas tėvus į Preston, Ont., išvyko į kelionę savo automobiliu. Patricija yra Kalgario Bendruomenės pirmininko brolio Mato dukra ir atostogų metu apsistos pas savo dėdę bei dėdienę A. P. Nevadas. **Korespondentas**

ST. CATHARINES, ONT.

(Atkelta iš 4-to psl.)

tams, p. Eimantai išsikėlė į Londoną. Liko vėl vienas Tėvas B. Mikalauskas, OFM, mokyklos vedėju ir mokytoju. Mokslas betgi nenukentėjo. Vasario mėn. pradžioje vaikai parašė straipsnelius ir buvo išleistas laikraštėlis "Brangi Tėvynė". Bendruomenės valdyba kažkodėl pradėjo kritikuoti ir pulti mokytoją, netgi parašė skundus, dėl kurių minėtas mokytojas turėjo pasitraukti. Pasitraukė ir 11 mokinių, liko tik 4. Du Eimantų vaikai išvyko kartu su tėvais. Tada buvo surasti dar 4 tik angliškai kalbantys vaikai ir mokytojas S. Šetkus, kuris dirbo iki mokslo galo su 8 vaikais. **Koresp.**

BIRŽELIO IŠVEŽTŲJŲ paminėjimas įvyks birželio 15 d. Gedulingos pamaldos už žuvusius — 10 v.r. Tėvų pranciškonų koplyčioje, 75 Rolls Ave. Po pamaldų toje pat salėje — atitinkama meninė programa, kurią atliks "Aukuras" iš Hamiltono, vadovaujant E. Kudabienei. Mūsų kolonijos ir apylinkės lietuviai kviečiami šios liūdnos sukakties paminėjime gausiai dalyvauti.

TAUTOS ŠVENTĖ, t.y. rugsėjo 8, numatyta švęsti rugsėjo 20 d.

Apylinkės valdyba

"ŽYDINTIS VASAROS VĖJAS". Šią 2 v. muzikinę G. Veličkos pjesę matysime birželio 22 d. Joninių proga St. Denis parapijos salėje. Šį puikų veikalą vaidins Hamiltono "Aukuras", "Gyvataras" ir Aušros Vartų parapijos choras. Skaitėme spaudoje ir girdėjome iš tų, kurie tą veikalą matė, kad tai vienas gražiausių lietuviškos veiklos rezultatų. **Kor.**

LIETUVIAI TAUTYBIŲ FESTIVALYJE. Diena pasitaikė labai graži. Prie miesto rotušės išsirikiavo 11 tautybių, pradedant šiaurietiškos išvaizdos gražiai nuaugusiais estais iki pietų armėnų ir jų fantastiškai apsirengusiom moterim. Būdami negausūs ir nesolidarūs, bijojome dėl lietuviškos grupės pasirodymo, bet be reikalo. Lietuvių grupė atrodė viena iš geriausių. Ją vedė mūsų šaunūs skautai. Tiesa, be Hamiltono lietuvių paramos, be G. Breichmanienės "Gyvataro" vargu kas būtų išėję. Bet ir kitos tautinės grupės buvo sustiprintos kaimynų. Beveik mylios ilgumo paradas centrine gatve baigėsi sporto arenoje. Čia lietuvių laukė dar viena maloni staigmena: iš Hamiltono atvyko pilnas autobusas pačių jauniausių šokėjų. Momentui atėjus, šie mokiniai, gražiai aprengti tautiniais drabužiais, darniai, gyvai pašoko kelis šokius ir susilaukė audringų plojimų. Žinoma, vyresnieji tai jau šokio meisteriai — jie šoko keletą kartų ir kiekvieną sykį jiems plojo tiek, kiek ir kitom geriausiom grupėm. Lietuviški tautiniai drabužiai išsiskyrė iš visų savo spalvingumu ir ramumu. Žodžiu, lietuvių dalyvavimas šiame festivalyje visais atžvilgiais pasisekė. Valdyba dirbo sunkiai, bet, kaip matome, sėkmingai.

VIETINĖ SPAUDA tautybių festivalį įvertino labai palankiai. Prieš festivalį "St. Catharines Standart" įdėjo keletą tautinių grupių nuotraukų, jų tarpe ir mūsų "Gyvataro" su parašu "Colorful Lithuanian dancers". Po festivalio tas pats dienraštis įdėjo šokančio "Gyvataro", nuotrauką su paaiškinimu: "Garden City Arena is the scene for the closing hours of the program as the Lithuanian Gyvataras performs before an enthusiastic audience". Festivalio paradą bei meninį pasirodymą stebėjo Ontario provincijos sekretorius min. B. Welch, St. Catharines burmistras M. A. Chown, miesto tarybos nariai ir daug kitų miesto pareigūnų.

Dalyvis

FESTIVALIO KOMITETO lietuvių skyrius reiškia nuoširdžią padėką už gražią paramą "Gyvataro" vadovei G. Breichmanienei, vaikučių grupės vadovei I. Jokūbynienei, jaunių grupės vadovui A. Elvikiui, akordeonistams K. Deksniui ir R. Gudinskaitei, visoms mergaitėms ir berniukams, dalyvavusiems parade ir meninėje programoje. Taip pat dėkojame Hamiltono ponioms, kurios palydėjo tą didelį būrį vaikučių ir rūpestingai juos globojo. Lėšomis šį festivalį labai stipriai parėmė Niagara pusiasalio ramovėnų skyrius, SLA 278 kp., SLA 72 kp. Hamiltone ir skautų rėmėjų komitetas. Taip pat ir pavieniai asmens prisidėjo duosnia auka. Čia tenka paminėti G. Sinkų, P. Šidlauską iš Wellando, J. Butkų iš Port Colborne, St. Catharines ir Niagara Falls, Ont., lietuvius, prisidėjusius savo aukomis. Festivalio komitetas, užbaiges savo darbą, jaučia pareigą padėkoti visiems, kurie kuo nors parėmė reikšmingą darbą.

Festivalio komiteto lietuvių skyrius

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šį savaitgalį iš Romos grįžta kun. Matas Jarašiūnas, sėkmingai vainikavęs savo studijas kunigo šventimais. Naujam kunigui primicinis pagerbimas Šv. Jono Kr. parapijoje numatytas sekmadienį, birželio 22 d., 5 v.p.p. Bus koncelebracinės Mišios, primicinis palaiminimas ir vaišės parapijos salėje.

— Praėjusį sekmadienį mirė a.a. Veronika Steponaitienė. Velionės sūnui, vyrui, seseriai, broliui bei visiems artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Kapinėse užbaigiamas išorės amfiteatras, kuriame iškilmių metu lengvai sutilps virš 2000 dalyvių.

— Sveikiname inž. Virgilijų Sičiūną ir Tyrūnę Girdzijauskaitę, sukūrusius šeimos židinį.

— Parapijos klebonas šį sekmadienį išvyksta į JAV dalyvauti vysk. Ant. Deksnio konsekracijos iškilmėse.

— Šį šeštadienį 9 v. pamaldos už a.a. Marcelę Jonušienę; užprašė lietuvių vaikų darželio vaikai, reikšdami užuojautą seselei Loretai. Sekmadienį 10 v. pamaldos už a.a. Sofiją Laurinavičienę, 11 v. — už a.a. Matildą Bonikienę.

Lankėsi kunigai. Kun. L. Kemėšis, Webwood par. klebonas, kurį laiką gydėsis JAV-se, Kneip Spring vietovėje, apsirūpino lietuviškom knygom, aplankė savo pažįstamus Toronte ir išvyko atgal į savo darbovietę Sault Ste. Marie vyskupijoj. Jam buvo padaryta gana sunki operacija, po kurios liko paralyžuotas. Dabar jau yra pasveikęs. — Kun. J. Gaudzė, apie penketą metų dirbęs Montrealio Šv. Kazimiero parapijoj, laikinai apsistojo Hamiltono Aušros Vartų par. klebonijoj ir talkina parapijos darbuose. — Kun. T. Garbukas, OFM, išvyko darbuotis ilgesniam laikui Izraelin; numato apsistoti Jeruzalėje pranciškonų vienuolyne ir būti vadovu turistų, lankančių Kristaus Karsto šventovę. — Kun. St. Kulbis, SJ, aplankė vakarų Kanados lietuvius Vankuveryje, Edmontone, Kalgaryje, kur atlaikė pamaldas. Lankėsi ir kitose vietovėse. Šią savaitę grįžta Montrealin pavaduoti atostogaujančio kun. L. Zarembos, Aušros Vartų par. klebono. — Evangelikų kun. A. Žilinskas dalyvavo rytinės Kanados liuteronų sinode, kur buvo priimta baltiečiams palanki rezoliucija (žiūr 1 psl.). Šiuo metu jis gilina teologines studijas Toronto universitete.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS" AUKOJO

$15: Delhi-Tillsonburg medžiotojų klubas per P. Augaitį; $5: dr. J. Mališka, L. Puskepalaitienė, V. Vaitonis, J. Petrulis; rėmėjo prenumeratas po $10: S. Gureckas, M. Juodeika, S. Simanavičienė, kan. M. Vaitkus, J. Bakis, V. Urbonas, A. Raščius, M. Šarauskas, dr. A. Užupienė-Lukienė, S. Kuzmickas, R. Matukaitė, J. Riauka, B. Baranauskas, J. Romikaitis, V. Ikasala, J. Timmerman, P. Barbatavičius; $4: V. Vaškelis, L. Kirkilis, P. Grigavičius, L. Vyšniauskas; $3.40: V. Švedienė; $3: J. Juršys, S. Beržinis, V. Sakas, K. Tuba, D. J. Kaunaitės, A. Bernotaitis; $2: dr. J. Skaudys, J. Kerpis, E. Valiukonienė, El. Kimsienė, J. Naskauskas, kun. P. Totoraitis, A. Vaičeliūnas; $1: A. Mockus, V. Miškinis, P. M. Kiela, J. Jasinskas, Z. Ramanauskas, P. Balsas, K. Galdikas, M. Sviderskas, A. Vazalinskas, C. Garbus, V. Urbaitis, J. Juozaitis, V. Vaitkus, V. Bernotas,

Tėvynės prisiminimų" radijo valanda, ryšium su sibirinių trėmimų prisiminimu, šį šeštadienį, birželio 14 d., 4 v. p.p., transliuos specialią programą anglų kalba.

Ona Dainorienė, paviešėjusi porą mėnesių pas seseri B. Beresnevičienę, sugrįžo į Kauną.

ĮVAIRIOSE LIGONINĖSE atlikęs praktiką ir baigęs ligonių priežiūros bei praktiškos medicinos kursą **B. NAUJALIS** vėl reguliariai priima pacientus **SVEIKATOS KLINIKOJE, 460 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT.** Priėmimo valandos nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, susitarus telefonu LE 3-8008.

ATLANTIC
valgykla
1330 DUNDAS ST. W.,
TORONTO 3.
Tel. LE 3-6045
LIETUVIŠKI PATIEKALAI
NAUJI SAVININKAI
V. ir V. IVANAUSKAI

Prisikėlimo par. žinios

— Mirus a.a. Veronikai Steponaitienei, jos šeimą giliai užjaučiame.

— Šį šeštadienį 7.30 v. Mišios už a.a. Eleną Ignatavičienę, užpr. p. Ignatavičienės; 8 v. — už a.a. Benediktą Zubricką, užpr. p.p. Kuprevičių. Sekmadienį 10 v. — už a.a. Eugenijų Bubelį, užpr. velionies vaikų.

— Katalikių moterų dr-jos iškyla į dr. Lukienės vasarvietę — birželio 22 d. po 10 v. Mišių. Ten Mišių nebus.

— Pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo sakramento nuotraukas galima pamatyti ir užsisakyti parapijos salėje šį sekmadienį tarp 10 ir 1 v. Tuo reikalu kreiptis į fotografą B. Tarvydą.

— T.T. Placidas, Paulius ir Br. Hortulanas yra išvykę į Kennebunkport vienuolyną atlikti metinių rekolekcijų; grįš ateinančios savaitės pradžioje. Be to, T. Paulius dalyvaus birželio 15 d. mūsų naujo kunigo prancūzkono Tado Degučio primicijose Čikagoje.

— Parapijos biblioteka ir kioskas šį sekmadienį bus atidaryti paskutinį kartą prieš vasaros atostogas.

— Reiškiant užuojautą a.a. Marcelės Jonušienės artimiesiems, praleista velionės vyro Pranciškaus Jonušo pavardė. Užuojautą papildome ir kartu atsiprašome už neapsižiūrėjimą.

Inž. Virgilijus Sičiūnas ir Tyrūnė Girdzijauskaitė susituokė birželio 7 d. Prisikėlimo bažnyčioje. Koncelebracines pamaldas laikė kun. Placidas Barius, OFM, kun. P. Ažubalis ir kun. Rafaelis Šakalys, OFM. Pamokslą pasakė kun. P. Ažubalis. Pamaldų metu giedojo choras "Varpas" ir sol. V. Verikaitis. Abu jaunavedžiai yra varpiečiai. Inž. V. Sičiūnas yra veiklus lietuvių inžinierių sąjungos valdyboje ir "Varpe". Sėkmingai baigęs Toronto universitetą, studijas gilino JAV, jas baigdamas dvigubu magistro laipsniu. Šiuo metu jis dėsto Ryerson politechnikos institute Toronte. Jaunoji, Tyrūnė Girdzijauskaitė, prieš trejetą metų atvyko iš okupuotos Lietuvos pas tėvą į Torontą. Karo metu, tėvui pasitraukus į vakarus, maža Tyrūnė liko pas sirguliuojančią motiną, kuriai mirus globojo teta. Trėmimų metu ji su tetos šeima buvo išvežta į Sibirą ir ten išbuvo 10 metų. Kanadoje Tyrūnė greit sutapo su lietuvių jaunimu, įsijungdama į "Varpo" chorą. Gražus vestuvinis pokylis įvyko "Inn on the Park" salėje.

Baigė universitetą. Iki šiol turimomis žiniomis, Toronto universitete humanitarinius mokslus baigė bakalauro laipsniu: Antonija, Liudvika Petrulytė, Elena Sabaliauskaitė, Elaine Gloria Urbas. Medicinos fakultetą baigė: Romas Staškevičius, Stasys Šalkauskis. Universiteto stipendiją gavo antro kurso medicinos studentas H. A. Sadauskas ir vasaros darbams su grupe kitų studentų išvyko į V. Vokietiją.

Gail. sesuo B. Žarembaitė, dirbusi kurį laiką Šv. Juozapo ligoninėje ir gilinusi savo specialybės studijas, pasirašė dvejų metų sutartį dirbti Nigerijos ligoninėse.

A. P. Ledai birželio 7 d. savo namuose Islingtone artimųjų tarpe atžymėjo 15 metų vedybų sukaktį. P. Ledas turi nuosavą baldų verslą, o A. Ledienė jau daug metų dirba sekretore Simpsons-Sears moterų drabužių užpirkimo skyriuje.

A. a. Veronika Steponaitienė, 59 m., po sunkios ligos mirė birželio 8 d. Šv. Juozapo ligoninėje. Velionė pašarvota Turner and Porter laidotuvių namuose Roncesvalles gatvėj. Laidojama birželio 11, trečiadienį, 10 v.r., iš Šv. Jono Kr. liet. bažnyčios lietuvių kapinėse. Velionė pasižymėjo dideliu duosnumu ir uoliu ligonių lankymu. Velionės troškimas buvo pamatyti savo sūnų Henriką užbaigusį studijas. Jos troškimas išsipildė: sūnus Henrikas prieš savaitę savo motinai įteikė teisių baigimo diplomą. Velionė buvo katalikių moterų draugijos narė, ligonių sekcijos vadovė. Paliko vyrą Bronių, sūnų, seserį ir brolį.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. TEL. 535-4724.

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinius automobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Toronto ukrainiečiai katalikai rengia protesto demonstraciją miesto rotušės aikštėje birželio 21, šeštadienį, 9.30 v. ryto. Tuo būdu jie kelia balsą prieš naują religijos persekiojimo bangą Ukrainoje. Demonstracijoj dalyvauti kviečiami ir lietuviai. Kvietimą, gautą "TŽ" redakcijoj, pasirašo vyskupo I. Boreckio vardu kancleris kun. R. Danylak. Demonstracija pavadinta "Prayer for Freedom Rally".

Prisikėlimo parapijos katalikių moterų skyriaus narių ir šeimų išvyka — birželio 22, sekmadienį, į V. A. Lukų ūkį. Vykstame privačiais automobiliais nuo parapijos bažnyčios 11 v.r. Užsiregistruoti iki birželio 15 d. pas A. Kuolienę tel. RO 9-7051 arba I. Žemaitienę tel. 249-1047.

Valdyba

Tautinių grupių savaitė — "tarptautinis karavanas" Toronte rengiama birželio 26-30 dienomis. Dalyvauja 33 vienetai. Tai bus lyg ir tautinių grupių paroda, kurioje kiekviena jų įrengs savo paviljoną ir pavadins miestų vardais. Lietuvių paviljonas bus įrengtas Prisikėlimo salėje ir vadinsis Vilniumi. Toronto gyventojai, įsigiję įėjimo pasus, lankys tuos paviljonus, stebės menines programas, pirks rankdarbius, ragaus to krašto valgių. **Pasai jau pardavinėjami "TŽ" administracijoj ir kainuoja po $2.** Su juo galima bus įeiti į visus paviljonus ištisą savaitę ir gauti jų antspaudus.

Kanadietė studentė Solomon turėjo skubiai išvykti iš Maskvos, kur ji studijavo pagal kultūrinių mainų sutartį. Jos vyras, Columbia universiteto dėstytojas, taip pat ten studijavo. Jo žmona buvo milicijos sulaikyta ir apkaltinta vakarietiškų knygų dalinimu rusų studentams. Be to, ji nepalankiai kalbėjusi apie sovietinį gyvenimą. Abudu išvyko Izraelin. Tai jau antras atvejis, kad Toronto studentas išvaromas iš Maskvos. Pernai tokio pat likimo susilaukė kanadietis Vladimir Povloff, Toronto universiteto rusų kalbos studentas. Šiuo metu KGB budrumas Sov. Sąjungoj gerokai sustiprintas.

SPRINGHURSTE, prie Wasagos, išnuomojamas visam sezonui vasarnamis — 4 miegamieji. Teirautis 762-8998 po darbo.

ISLINGTONE, prie parko parduodamas modernus vienaaugštis namas. Prašoma kaina $35.000.

100 AKRŲ ŪKIS su upe, arti Loretto Ski Resort, $15.000 įmokėti. FRANK BARAUSKAS REAL ESTATE. Tel. 231-6226.

PARDUODAMAS RESTORANAS su 48 sėdimom vietom; yra gazolino pompos, 5 vienetų moteliai, vieta naujų statybai. Viskas labai gerame stovyje, puikioje vietoje, arti provincinio parko. Kreiptis: Mrs. E. W. Hartnell, R. R. 3, Stayner, Ont.

SPRINGHURSTE — WASAGOJE, ant ežero kranto, išnuomojamas nedidelis vasarnamis; šiltas-šaltas vanduo ir viduje prausykla. Tel. 239-6209.

IŠNUOMOJAMAS VASARNAMIS nuo liepos 12 d. 4 miegamųjų, prausykla, karštas vanduo, atskira kabina. Teirautis — Springhurst Beach Ave. D — "Pasaka".

IŠNUOMOJAMAS VASARNAMIS Wasagoje netoli liet. bažnyčios. 3 miegamųjų. atskiras, ramioje vietoje. Tel. 536-8864. "Baltija".

PRISIKĖLIMO PAR. SPAUDOS KIOSKAS, prasidėjus vasaros sezonui, po birželio 15 d. bus uždarytas iki rugsėjo 7 d. Suvenyrų ir spaudos reikalais kreiptis privačiai tel. 536-8864. P. P. spaudos k. ved., P. A. MISEVIČIUS

BLOOR — DUNDAS rajone (Indian Rd.) išnuomojamas antrame augšte 3 kambarių ir virtuvės butas. Tel. 531-1302.

IŠNUOMOJAMAS 3 miegamųjų vasarnamis su miesto patogumais. Galima naudotis valtimi ir motoru. 140 mylių nuo Toronto prie Otter ežero. Skambinti vakarais tel. 277-8717.

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

Lietuviška baldų dirbtuvė
Daromi nauji minkšti baldai ir apt raukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telefonas WA 2-7981 Namų telefonas AM 1-0537.

Parduodamas nepasterizuotas medus
IŠ NUOSAVO BITYNO
ĮVAIRIAIS KIEKIAIS.
Skambinti tel. 534-0563
30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Toronte rengiamas bendromis estų, latvių ir lietuvių jėgomis šį ketvirtadienį, birželio 12 d., 8 v.v., anglikonų katedroje St. Paul's Church, 227 Bloor Street East prie Jarvis St. Bus bendros visų tikybų pamaldos, giesmės, himnai, pamokslas. Muzikinę dalį atliks lietuvių ir latvių chorai su estų soliste. Pamaldose dalyvaus visa eilė kunigų. Svarbu, kad lietuviai gausiai dalyvautų ir tinkamai atstovautų savo persekiojamai tautai. Baltiečių Federacija, kuriai šiemet pirmininkauja lietuviai, kviečia visus dalyvauti.

Sibirinių trėmimų negalime ir neturime pamiršti. Nesvarbu kiek metų prabėgo, nesvarbu, kad esame saugioje ir patogioje padėtyje ir gyvename pertekliuje. Mūsų pareiga yra parodyti pasauliui, kad esame solidi tauta, mokame pagerbti žuvusius bei kentėjusius ir drąsiai pasisakyti prieš padarytas ir daromas tautai skriaudas. Toronto apylinkės valdyba nuoširdžiai kviečia ir ragina visus lietuvius jame dalyvauti. Juk taip nesunku porą valandų paaukoti savo sesės ar brolio lietuvio skausmui pagerbti, tik reikia truputį ryžto ir meilės. Apylinkės valdyba tiki, kad Toronto lietuviai užpildys jiems skirtas bažnyčioje vietas. Ačiū! **Apylinkės valdyba**

JIE SUSITARĖ PRIEŠ 30 METŲ

Prieš trisdešimt metų Sovietų Sąjunga susitarė su nacių Vokietija pasidalyti Rytų Europos valstybių teritorijas. Raudonoji Armija netrukus okupavo Lietuvą, o Kremlius tuojau pat įvedė savo okupacinę valdžią. Tai ryški agresija, kurios sovietai negali paneigti ir nuslėpti nuo laisvojo pasaulio akių: JI ĮRAŠYTA Į PASAULIO ISTORIJĄ.

Sovietų Sąjunga, nusavindama ūkius, namus, įmones, santaupas, religinių bendruomenių namus ir jų turtą, paneigdama pagrindines laisves ir teises, — tuojau griebėsi persekioti ir naikinti Lietuvos gyventojus. Nekalti žmonės buvo suiminėjami, kalinami, žiauriai tardomi, tremiami ir žudomi.

Lietuvių tautos naikinimas truko ištisus metus, kol tarp abiejų sąjungininkų prasidėjo karas. Vien tik 1941 m. birželio 14-15 dienomis buvo suimta daugiau kaip 34.000 gyventojų ir ištremta į Sibirą. Rusiškojo bolševizmo siautėjimas, jo žiaurybės, įvykdytos Lietuvoje, buvo vienos žiauriausių žmonijos istorijoje. Sovietų Sąjunga, 1944 m. vėl okupavusi Lietuvą, dar su didesniu įnirtimu sunaikino apie 400.000 nekaltų tautos narių.

MIELIEJI LIETUVIAI! Su didele širdgėla ir giliu liūdesiu prisimindami okupanto žiaurumus, labai pagarbiai minime 1941 m. tautos sukilimą, nors ir trumpam atstačiusį Lietuvos nepriklausomybę, ir 1944-1952 m. visuotinį ginkluotą pasipriešinimą, siekusį vėl atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

Todėl, lenkdami galvas sovietinės tautžudystės aukoms ir žuvusiems kovoje už tautos laisvę pagerbti, visi kaip vienas ryžkimės kovai su okupantu, kad veikiau lietuvių tauta atstatytų valstybinę nepriklausomybę.

Siekimas tautos laisvės ir kova už ją tejungia mus visus bendran Lietuvos laisvinimo darban!

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

Niujorkas,
1969 m. gegužės 28 d.

Gailius Skrinskas, medicinos studentas, vasaros atostogų darbui išvyko į Nigeriją.

Slaugių organizacija Victorian Order of Nurses Metropolitan Toronto Branch praneša, kad jų būstinė iš 281 Sherbourne St. perkelta į 277 Victoria St., Toronto 200, Ont. Tos slaugės aptarnauja ypač namie sergančius.

Sov. Sąjungos ambasada seka tautinių grupių veiklą Kanadoje, ypač Toronte. Estų dainų šventės proga Toronte lankės ambasados pareigūnas Murnikov.

Adelės Vaitkevičienės (ne Vaitkevičiūtės, kaip per klaidą paskelbta "TŽ" 23 nr.) padėkoje praleista Vytauto Gavelio pavardė. Atsiprašome.

Mirus mūsų mylimam vyrui, tėtei, senučiui

BENEDIKTUI ZUBRICKUI,

nuoširdžiai dėkojame visiems lankiusiems Velionį laidotuvių namuose, atsiuntusiems gėles, užprašiusiems šv. Mišias ir visiems mums pareiškusiems užuojautą.

Dėkojame Bramptono lietuviams už gėles, ypač ponioms — Arštikaitienei, Gudelienei, Kudirkienei, Paršeliūnienei, Urbonienei.

Visiems dėkingi —

žmona, dukros ir artimieji

PADĖKA

Mūsų brangiai mamytei, močiutei ir uošvei

ANA ELZBIETAI PETRAITIENEI

atsiskyrus iš mūsų tarpo 1969 m. gegužės 13 d., dėkojame Tėvams pranciškonams ir visiems mus užjautusiems žodžiu, raštu, maldomis, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, karsto nešėjams ir palydėjusiems į kapines. Taipgi dėkojame ponioms, paruošusioms pusryčius.

Visiems nuoširdžiai dėkingi —

Duktė, žentas ir anūkai

Mūsų mielai Draugijos garbės narei

A † A

VERONIKAI STEPONAITIENEI

mirus, vyrą BRONIŲ, sūnų HENRIKĄ, seserį, brolį ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

K. L. K. Moterų Dr-jos
Šv. Jono Kr. parapijos skyrius

A † A

VERONIKAI STEPONAITIENEI

mirus, vyrui BRONIUI, sūnui HENRIKUI, seseriai, broliui, jų šeimoms bei visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

M. J. Žekai **O. L. Radzevičiai**
O. J. Dementavičiai

A † A

VERONIKAI STEPONAITIENEI

mirus, jos vyrą BRONIŲ, sūnų HENRIKĄ, seserį, brolį ir jų šeimas giliame liūdesy nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

V. K. Ottai

A † A

VERONIKAI STEPONAITIENEI

mirus, jos mylimą vyrą ir sūnų jų liūdesyje giliai užjaučiu —

A. Malkauskas

MONTREALque

Aušros Vartų par. žinios

— Kviečiame visus tautiečius gausiai dalyvauti birželio trėmimų minėjime ketvirtadienį, birželio 12. Dominion Square 6 v.v. bus padėtas vainikas prie paminklo. Minėjimo aktas ir meninė dalis — 7 v.v. Muzikos Institute, 4873 Westmount Ave., Westmount. Minėjimą rengia Lietuvių Bendruomenė.

— Penktadienį, birželio 13 d., yra Švenčiausios Jėzaus Širdies šventė. Kviečiame šia proga visus tikinčiuosius priimti šv. Komuniją. Mūsų parapijos bažnyčioje bus vakarinės Mišios 7.30 v.v.

— Šį sekmadienį, birželio 15 d., 7 v.v. AV parapijos salėje bus sol. Elzbietos Kardelienės mokinių koncertas. Visus labai kviečiame dalyvauti.

— Šeštadienį lituanistiniai kursai po baigiamųjų egzaminų iškilmingu aktu AV parapijos salėje užbaigė mokslo metus. Buvo vaišės ir pasilinksminimas. Lituanistinės pradžios mokyklos mokslo metus užbaigė sekmadienį.

— Gediminas Kijauskas, SJ, lietuvių jėzuitų provincijolas, aplankęs Montrealio jėzuitus, grįžo į Čikagą. Montrealy taipgi lankėsi jaunimui gerai pažįstamas Vytautas Ptašinskas, šiuo metu atliekąs jėzuitų naujokyną.

— Putname, Conn., Nekaltai Pr. Marijos vienuolijos posėdžiuos-kapitulo dalyvavo montrealietės seselės M. Margarita ir M. Jonė. Seselė M. Viktorija, talkinusi Montrealyje, grįžta į Putnam, Conn.

— Cote-des-Neiges kapinėse palaidotas Jurgis Lavinskas. Artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

— AV parapijos choras po puikaus metinio koncerto ruošiasi išleisti savo dainų plokštelę. Šiuo metu repetuojama ir stengiamasi geriau atlikti sunkesnes vietas. Tuo ir bus užbaigtas šis darbo sezonas. Parapijos klebonas dėkoja choro dirigentei, vedėjui, seniūnui, visoms choristėms ir choristams už nuoširdų darbą ir gražų bendradarbiavimą.

— Šį sekmadienį, birželio 15, Belleville, Illinois, bus konsekruojamas vyskupu Antanas L. Deksnys. Parapijos klebonas visos AV parapijos vardu naujajam lietuviui vyskupui pasiuntė sveikinimą.

— Montrealio ateitininkai ir šiemet ruošia jaunimo vasaros stovyklą Baltijoj liepos 12-19 d.d. Stovyklautojų amžius — nuo 7 iki 16 metų. Mokestis už stovyklavimą — $20, registracija — $2. Kreiptis pas seselę M. Margaritą, 1450 rue de Seve, Montreal 205, P.Q., tel. 766-9397.

— Parapijos klebonas birželio 14 d. išvyks atostogų. Visais reikalais tada prašoma kreiptis pas T. S. Kulbį, S.J.

— Užpr. sekmadienio rinkliava — $193.67.

M. Arlauskaitė, mokytoja, žymi ankstyvesnės imigracijos veikėja, šiuo metu sirguliuoja.

J. Benius, gimnazijos mokytojas, dėstąs gamtos mokslus, liepos 12 d. susituoks su Jone Tumaite.

"Litas" gegužės mėnesio gale pasiekė $2,511,251.93 balansą. Taigi, nuo pradžios metų paaugo $125,000. Svarbesnės aktyvo pozicijos (skliausteliuose — 1968 m.): kasa banke $109,774 (67,895), išduotos paskolos $2,245,756 (2,026,040), vertybiniai popieriai $145,786 (92,693), centrinėje kasoje $2,248 (11,617). Svarbesnės pasyvo pozicijos: terminuoti indėliai $490,680 (88,500), šėrai $1,297,095 (1,442,348), depozitai $619,636 (557,681), atsargos fondai $52,392 (37,148), šių metų pelnas $51,394 (39,447).

Sekmadieniais "Litas" neveiks iki rugsėjo 15 d., pradedant šiuo sekmadieniu.

"Žmogus ir jo pasaulis" parodos bilietus ir "American Travelers" čekius galima nusipirkti "Lite".

"Lito" narių susirinkimas birželio 1 d. įvyko Lietuvių Klube; patvirtino valdybos siūlymą pereiti iš Quebec Credit Union League į Cendel Credit Union Federation. Išrinkta "Lito" statutui peržiūrėti komisija iš J. Bernoto, G. Alinausko, V. Bilevičiaus, A. Gražio, S. Kęsgailos, R. Otto, J. Šiaučiulio ir A. Vazalinsko. **Pr. R.**

Montrealio širdies ligų institutas surengė II tarptautinį simpoziumą širdžių perkėlimo klausimu. Dalyvių tarpe buvo šių operacijų pradininkas dr. Christiaan Barnard iš P. Afrikos, kuris širdžių perkėlimą pavadino daug žadančiomis ateities operacijoms. Simpoziume dalyvavo chirurgai iš 25 kraštų.

TREČIOJI SLAVISTŲ KONFERENCIJA

Š. m. birželio 14-17 d.d. Toronto York universitete rengiama trečioji Kanados slavistų konferencija. Pirmoji įvyko Banff, Albertoje, antroji — Otavoje. Jose buvo gvildenami Kanados slavų kultūriniai, socialiniai, ekonominiai, pedagoginiai klausimai. Skaitytų paskaitų rinkinys išleistas atskiru tomu ir pavadintas "Slavs in Canada". Antrasis tomas irgi jau atspausdintas. Jame sudėtos paskaitos, skaitytos antrojoj konferencijoj. Apie 30 autorių gvildena įvairias temas. Jų tarpe yra ir neslavų, kaip pvz. J. P. Allen, T. L. Smith, M. Brunet.

Trečiąją slavistų konferenciją organizuoja komitetas: pirm. prof. W. Janishewskyj, prof. Yvona Grabowsky, A. Gregorovich, E. Roslicky, E. Wangenheim; visi — torontiečiai. Be to, yra nuolatinis tarpuniversitetinis slavistų komitetas, sudarytas iš 15-kos universitetų slavistų: pirm. prof. J. A. Wojciechowski iš Otavos, sekretorius-iždininkas A. Gregorovich iš Toronto (un-to bibliotekos). Trečiosios konferencijos informacijos komiteto pirm. yra dr. J. Kirschbaum.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Buvo pradėta nuogąstauti, kad Fondo augimas sulėtėjo, tačiau gerų lietuvių dėka jis auga normaliu tempu. Ypač sveikintini šiuo momentu du nauji grupiniai nariai:

335. Žvejų ir medžiotojų klubas "Nida" $100
336. Prof. Stepono Kairio atminimui $100

Džiugu skelbti Fondo narius, padidinusius savo įnašus:

Dr. A. Matukas papildė savo įnašą iki $1000.

M. Traškevičienė savo vyro plk. P. Traškevičiaus atminimui papildė įnašą iki $300.

Kredito koop. "Litas" papildė įnašą iki $400.

Dėkojame klubui "Nida", kuris be savo tiesioginės paskirties nepamiršta ir tėvynės reikalų. Gražus ir geras būdas pagerbti atminimo vertus žmones — plk. P. Traškevičių ir prof. Stp. Kairį. Inž. A. Paškevičiaus — mūsų įgaliotinio Otavoje iniciatyva surinkta iš lietuvių inžinierių. Fondas visiems dėkingas. — Tūkstantinių "klubas" sveikina naują narį — dr. A. Matuką, dirbantį Woodstocke bei Toronte. — "TŽ" 11 nr. buvo paskelbta narys nr. 328 Kavaliūnas, Adelė; turi būti — Kavaliūnaitė, Adelė. Atsiprašome už klaidą.

K. Lukošius, sekretorius

A. NORKELIŪNAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:		MOKA UŽ:	
Asmenines iš	9 %	Depozitus	5.0%
Nekiln. turto iš	8.5%	Šėrus (numatyta)	5,5%
įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000.		Term. ind. 1 metams	7.0 %
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)		Term. ind. 2 metams	7.25%
		Term. ind. 3 metams	7.25%
		Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 šėrų sumos.	

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v.,
Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius.
Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 ik. 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė